

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA SLAVISTIKY

KOMENTOVANÝ PŘEKLAD ODBORNÉHO TEXTU

THE ANNOTATED TRANSLATION OF A SPECIAL
TEXT

Diplomová práce

Vypracovala: Bc. Karina Medvedenkova
Vedoucí práce: Mgr. Martina Pálušová, Ph.D.

2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených zdrojů a literatury.

V České Třebové, dne 6. 05. 2024

.....

Bc. Karina Medvedenková

Poděkování

Tímto děkuji Mgr. Martině Pálušové, Ph.D., za cenné rady, které mi poskytla při zpracovávání této diplomové práce.

Poděkování patří rovněž bývalému reprezentantovi České republiky v požárním sportu Janu Vyvialovi, za poskytnutí informací týkajících se požárního sportu.

Obsah

ÚVOD	6
TEORETICKÁ ČÁST	8
1 Odborný styl a jeho charakteristika.....	8
2 Odborný styl a jeho jazykové prostředky.....	10
2.1 Morfologické prostředky.....	10
2.2 Syntax odborného stylu.....	10
2.3 Lexikální prostředky.....	10
2.3.1 Termíny a jejich překlad.....	11
3 Požární sport.....	13
3.1 Historie.....	13
3.2 Požární disciplíny.....	15
3.3 Požární sport v České republice.....	16
3.3.1 Organizační struktura.....	16
3.3.2 Závody v požárním sportu.....	18
3.4 Požární sport v Ruské federaci.....	19
3.4.1 Organizační struktura.....	19
3.5 Mezinárodní organizace požárního sportu.....	20
3.6 Srovnání pravidel požárního sportu v České republice a Ruské federaci.....	22
PRAKTICKÁ ČÁST	24
4 Analýza překládaného textu.....	24
4.1 Charakter a kompozice textu.....	24
4.2 Syntaktická rovina.....	24
4.3 Lexikální rovina textu.....	25
4.4 Morfologická rovina textu.....	26
5 Překlad textu.....	27
6 Komentář k překladu.....	52
6.1 Formální transformace.....	52
6.1.1 Záměna gramatické kategorie.....	52
6.1.2 Záměna slovního druhu.....	53
6.1.3 Záměna větných členů.....	55
6.1.4 Univerbizace a multiverbizace.....	55
6.1.5 Změna slovosledu.....	57

6.1.6	Rozdělení rozsáhlého souvětí na více vět.....	57
6.1.7	Překlad polovětných konstrukcí	59
6.2	Sémantické (lexikálně-sémantické) transformace	60
6.2.1	Konkretizace významu	60
6.2.2	Generalizace významu.....	60
6.2.3	Převod záporu	60
6.2.4	Redukce	61
6.2.5	Explicace	62
6.3	Specifické okruhy	62
Závěr	67
Резюме	69
Seznam použité literatury	75
Přílohy	78
Příloha č. 1 – Originál ruského textu k překladu	78
Příloha č. 2 – Rusko-český glosář	109
Anotace	122
Annotation	123

ÚVOD

Předkládaná práce se zabývá překladem odborného textu z oblasti požárního sportu. Materiálem pro překlad poslouží ruská pravidla požárního sportu (*Правила служебно-прикладного вида спорта*), která byla schválena nařízením Ministerstva sportu Ruské federace 21. března 2023. Tato pravidla jsou veřejně dostupná na webových stránkách (<https://firesport.pro/dokumenty/>).

Požární sport se v poslední době stává velice populárním a oblíbeným. Tento sport nabízí skvělou příležitost k získání fyzické kondice a posílení týmového ducha. Závodníci díky specifickým disciplínám jako jsou *běh na 100 m s překážkami*, *štafeta 4x100 m*, *výstup do cvičné věže* a *požární útok* rozvíjejí svou fyzickou zdatnost, rychlost, obratnost a koordinaci pohybů. Požární sport je také velice atraktivní pro oko diváka. Soutěže jsou dynamické a napínavé, což přitahuje pozornost publika a přispívá k šíření povědomí o tomto fenoménu.

Hlavním cílem této práce je vytvořit adekvátní překlad několika kapitol již zmíněných pravidel ruského požárního sportu, které se věnují především provedení disciplín, sportovnímu zázemí a výstroji, a opatřit jej translatologickým komentářem, který se bude věnovat vybraným překladatelským problémům.

Celá práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část, které budou dále rozčleněny na subkapitoly. Součástí práce budou také přílohy, ve kterých najdeme originální ruský text k překladu a rusko-český glosář vybraných pojmů.

První kapitoly nastíní odborný styl, jeho charakteristiku a jazykové prostředky. Zbytek teoretické části bude zasvěcen požárnímu sportu. Vysvětlíme si, co obnáší, kde vznikl a jak se dále rozvíjel a stručně popíšeme jednotlivé disciplíny. Poté se zaměříme již konkrétně na požární sport v České republice a Ruské federaci a podíváme se na rozdíly mezi těmito velmocemi požárního sportu, pokud nějaké jsou. Praktická část zahrnuje analýzu výchozího textu, samotný překlad a translatologický komentář.

Výběr tématu výchozího textu pro překlad lze odůvodnit osobní zálibou v požárním sportu. Tomuto sportu se věnuji již jedenáct až dvanáct let, z toho čtyři roky na extraligové úrovni. Překlad může posloužit odborníkům i laikům, kteří se této problematice věnují nebo se naopak chtějí dozvědět něco nového. Některé pasáže pravidel požárního sportu se čas od času lehce upravují, obměňují, některé věty jsou pře-

formulovány. Díky překladu můžeme vidět, jakým stylem jsou pravidla pojata v jiné zemi, zdali jsou přehledné, dostatečně srozumitelné a porovnat s pravidly u nás. To může vézt k dalším drobným úpravám a zlepšením.

K překladu nemám k dispozici žádný speciální slovník na potřebnou terminologii, tudíž se o jeho vytvoření pokusím já, aby mohl dále posloužit a usnadnit práci dalším jedincům.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Odborný styl a jeho charakteristika

V oblasti stylistiky vzniklo několik klasifikací funkčních stylů. V českém prostředí obvykle rozlišujeme styl odborný, publicistický, prostěsdělovací, umělecký a řečnický. V ruském kontextu se podle I. B. Golubové funkční styly dělí do dvou základních skupin. První skupinu tvoří knižní funkční styly (книжные функциональные стили), které jsou typické pro písemnou formu řeči, a zahrnují odborný (научный), publicistický (публицистический), oficiálně-úřední (официально-деловой) neboli administrativní styl. Druhou skupinu pak tvoří hovorový styl (разговорный стиль), který je charakteristický pro formu ústní řeči. I. B. Golubová též uvádí, že někteří odborníci mezi funkční styly řadí i styl umělecký (художественный), přičemž toto přiřazení je poněkud sporné. Odůvodněno je to tím, že spisovatelé ve svých dílech využívají nejrůznější jazykové prostředky a záleží na stylu konkrétních autorů, tudíž tento styl nelze nijak „ohraničit, vymezit“.¹ Dle slov V. V. Vinogradova umělecký styl obsahuje všechny ostatní zmíněné styly, jen v poněkud odlišné podobě.² Vzhledem k charakteru vybraného textu pro překlad budou následující odstavce věnovány pouze odbornému funkčnímu stylu.

V rámci odborného stylu se vyděluje několik substylů: vědecký (teoretický), odborný (prakticky odborný) a populárně naučný (popularizační). Hlavním kritériem tohoto rozčlenění je fakt, kdo je cílovým čtenářem daného textu (odborník, student, široká veřejnost apod.).³

Klasifikace jednotlivých funkčních stylů i klasifikace odborného stylu se u různých autorů liší. Pokud hovoříme o žánrech odborného stylu, není tomu jinak a autoři je opět klasifikují odlišným způsobem. Existuje velké množství žánrů, které se člení na základě normy, tj. na žánry písemného a mluveného projevu.

¹ ГОЛУБ, И. Б. *Русский язык и культура речи: Учебное пособие*. Москва: Логос, 2004, ISBN 5-94010-023-6, str. 17-18.

² ВИНОГРАДОВ В. В., *Русский язык: (грамматическое учение о слове)*. Изд. 2. Москва, 1972, str. 22.

³ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ, Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008, ISBN 978-80-7106-961-4, str. 99.

Dle Zdeňky Nedomové mezi písemné projevy řadíme následující žánry: *monografie, článek, referát, zpráva, recenze, anotace, teze*. Pod mluvené projevy spadají: *referát, přednáška, diskusní příspěvek*.⁴

Odborný styl se zaměřuje na přesné, jasné a relativně komplexní formulování (vyjádření) informací o nejrůznějších skutečnostech. Jeho cílem je zajistit, aby si adresát vytvořil jednoznačné a úplné představy o předmětu sdělení. Odborný text vždy směřuje k úplnosti, celistvosti a vnitřní uspořádanosti předávané informace. Souhrnně se dá funkce odborného stylu definovat jako *odborněsdělná*.⁵

Základními charakteristickými rysy odborného stylu se zabýval i D. Žváček, který zmiňuje: *sklon k větší sevřenosti větné stavby, k větší nasycenosti výrazu, posuny od konkrétního a dějového vyjadřování k abstraktnímu a nedějovému, odklon od výrazových prostředků expresivních, oslabování subjektivity výrazu, větší podíl pojmenování v obecné platnosti, potřeba přesnosti a jednoznačnosti výrazu*.⁶

⁴ NEDOMOVÁ, Zdeňka. *Funkcional'naja stilistika ruskogo jazyka: (Funkční stylistika ruského jazyka)*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2010. ISBN 978-80-7368-793-9, str. 70-72.

⁵ CHLOUPEK, Jan. *Stylistika češtiny: národní vysokoškolská učebnice pro studenty filozofických a pedagogických fakult studijního oboru 73-11-8 Český jazyk a literatura (v kombinaci s jiným jaz.)*. Učebnice pro vysoké školy (Státní pedagogické nakladatelství). Praha: SPN, 1991. ISBN 80-04-23302-3, str. 169.

⁶ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu I: (odborný překlad)*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995. ISBN 80-7067-489-X, str. 16.

2 Odborný styl a jeho jazykové prostředky

2.1 Morfologické prostředky

Především spisovnost ovlivňuje morfologickou stránku psaného odborného textu. V rámci spisovného jazyka se projevují určité charakteristiky ve frekvenci různých slovních druhů a jejich kategorií. Je zaznamenán například vyšší výskyt deiktických zájmen posilujících kohezi textu, časté užití přítomného času, což odráží nadčasovost a obecnost obsahu sdělení, a bohatší používání spojek.⁷

V odborných textech se vyskytuje více než 30 % substantiv a přibližně 16 % adjektiv, což je výrazně více než v textech jiných funkčních stylů. Naopak verba se v odborných textech vyskytují méně často, přibližně ve 14 % případů, a bývají obvykle stereotypní. Často se setkáváme také s předložkami (necelých 11 % podílu).⁸

2.2 Syntax odborného stylu

V odborných textech je syntax často charakterizována složitou a detailní stavbou, která je pečlivě promyšlená a plně intelektualizovaná. Věty a souvětí mají tendenci být úzce a soudržně spojené, odráží složitost sdělovaných myšlenek a umožňují vyjádřit různé druhy vztahů, jako jsou příčinné, důvodové nebo účelové. Tato syntaktická zhuštěnost je typickým znakem odborného stylu, hovoříme o kompaktní struktuře vět. V jiných stylech, zejména v hovorové řeči a v ústním projevu obecně, preferujeme volnější syntax. K upevnění soudržnosti vyjadřování se často využívají polovětné vazby (konstrukce) přechodníkové, přívlastkové a přístavkové.⁹

2.3 Lexikální prostředky

Typické vlastnosti odborného vyjadřování obvykle spočívají v použité slovní zásobě. V této oblasti se vytvořila speciální vrstva slov, která obsahuje termíny a odborné pojmy (především substantivních pojmenování,

⁷ ČECHOVÁ, Marie; KRČMOVÁ, Marie a MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 218.

⁸ CHLOUPEK, Jan. *Stylistika češtiny: národní vysokoškolská učebnice pro studenty filozofických a pedagogických fakult studijního oboru 73-11-8 Český jazyk a literatura (v kombinaci s jiným jaz.)*. Učebnice pro vysoké školy (Státní pedagogické nakladatelství). Praha: SPN, 1991. ISBN 80-04-23302-3, str. 181.

⁹ MINÁŘOVÁ, Eva. *Stylistika češtiny*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-4973-4, str. 51.

avšak méně sloves a jiných slovních druhů).¹⁰ Následující kapitola pojednává o vlastnostech termínů a jejich překladu.

2.3.1 Termíny a jejich překlad

Při překládání odborné literatury není možné se výrazně odchýlit od originálu, míra volnosti je tu mnohem menší (oproti např. umělecké literatuře). Dominantním prvkem jsou *termíny*, které se charakterizují úzkým a specifickým významem. Na rozdíl od běžných slov jsou termíny samostatnější a méně závislé na kontextu.¹¹

Existuje přesvědčení, že překlad odborných textů občas nedostává patřičného uznání. Jedním z důvodů je skutečnost, že v teoretických dílech se často tvrdí, že termíny nemají být překládány, nýbrž pouze nahrazeny. Často se uvádí slova **J. Horeckého**, který zdůrazňuje, že „*termíny se zásadně nemají překládat, ale prostě substituovat*.“ Avšak druhá část citátu, která uvádí, že to platí pouze v případech, kdy oba jazyky mají vyvinutý systém termínů pro danou oblast, bývá často opomíjena.¹²

Pokud se v jazyce terminologický systém teprve buduje, je nutné termíny překládat podle slovtvorných pravidel daného jazyka.¹³

K substituci se podobně jako J. Horecký přiklání i **Dušan Žváček**. Ten tvrdí, že v oblasti struktury specifické slovní zásoby odborných textů nalezneme v češtině i v ruštině mnoho podobností, ale také výrazné rozdíly v četnosti jednotlivých strukturních typů, které jsou pro oba jazyky společné. Cizí termíny se tedy obvykle nepřekládají, ale nahrazují se termínem z terminologické soustavy cílového jazyka.¹⁴

Překladem termínů se zabývá také **Zdeňka Vychodilová**, která ve své publikaci mimo substituce uvádí hned několik způsobů jejich převodu:

- a) Tvorba nového termínu – pomocí přidání nového významu již existujícímu slovu

¹⁰ ČECHOVÁ, Marie; KRČMOVÁ, Marie a MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-961-4, str. 218.

¹¹ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu I: (odborný překlad)*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995. ISBN 80-7067-489-X, str. 15.

¹² GROMOVÁ, Edita; HRDLIČKA, Milan a VILÍMEK, Vítězslav. *Antologie teorie odborného překladu: výběr z prací českých a slovenských autorů*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2007. ISBN 978-80-7368-383-2, str. 65.

¹³ Tamtéž.

¹⁴ ŽVÁČEK, Dušan. *Úvod do teorie překladu (pro rusisty)*. 2. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. ISBN 80-7067-814-3, str. 33.

- b) Kalkování, tzn. doslovný překlad slova z jednoho jazyka do druhého
- c) Přejímání slov z cizího jazyka
- d) Překlad pomocí opisné konstrukce – při překladu bezekvivalentních termínů
- e) Generalizace (zobecnění významu)
- f) Konkretizace (upřesnění významu)¹⁵

¹⁵ VYCHODILOVÁ, Zdeňka. *Vvedenije v teoriju perevoda dlja rusistov*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3417-9, str. 66-68.

3 Požární sport

Požární sport vznikl jako reakce na potřeby profesionálních i dobrovolných hasičů, které vyžadují specifickou fyzickou přípravu pro výkon jejich práce. Tento druh sportu kombinuje prvky atletického tréninku a zahrnuje pohybové aktivity, které přímo navazují na pracovní činnosti hasičů. Jeho cílem je podporovat a udržovat fyzickou kondici a psychickou odolnost hasičů, zlepšovat jejich vytrvalost, disciplínu a orientaci.¹⁶ Z dlouholeté praxe požárníků vyplývá, že jejich fyzická kondice, vědomosti, návyky a dovednosti, získané díky pravidelnému tréninku požárního sportu, přispívají k úspěšnému zvládnání náročných situací při hašení požárů.¹⁷

3.1 Historie

V roce 1937 se v bývalém SSSR konala první soutěž požární ochrany, do které byly zahrnuty disciplíny požárního sportu. Mezi lety 1939 a 1940 proběhly všesvazové soutěže s přesnými pravidly, jejichž součástí byl popis jednotlivých disciplín a podmínky jejich provádění. Během 2. světové války se soutěže v požárním sportu neorganizovaly. Tělovýchova a sport bral ohled na potřeby válečného stavu. Po válce popularita požárního sportu extrémně stoupla. V roce 1945 byla stanovena pravidla soutěží v požárním sportu a program Všesvazových soutěží jednotlivců a družstva Ministerstva vnitra Sovětského svazu.¹⁸ Součástí těchto soutěží byly následující disciplíny:

- *výstup po hákovém do 4. podlaží cvičné věže*
- *běh na 100 m s překážkami*
- *umístění třídílného vysunovacího žebříku a výstup po něm do okna 3. podlaží cvičné věže*
- *požární štafeta 6x100 m*
- *požární útok*
- *dvojboj (výstup do 4. podlaží cvičné věže a běh na 100 m s překážkami)¹⁹*

V průběhu let 1945 až 1954 se požární sport dále rozvíjel. Došlo k úpravám v pravidlech, kde se změnilo rozmístění výzbroje a byly provedeny úpravy

¹⁶ ŠKODOVÁ, Barbora. *Metodika disciplíny požární útok*. [Česko: B. Škodová], 2014. ISBN 978-80-260-6785-6, str. 9.

¹⁷ VELIČKO, V. M.; TIMOŠENKO, S. I. a PANKOV, J. I. *Současný požární sport*. Knižnice požární ochrany (Tisková ediční a propagační služba). Praha: TEPS, 1989. ISBN 80-7065-016-8, str 11.

¹⁸ Tamtéž.

¹⁹ Tamtéž.

v *požární štafetě a běhu na 100 metrů s překážkami*. V roce 1948 bylo zrušeno přenášení figuríny o váze 60 kg a změněny vzdálenosti mezi překážkami v *běhu na 100 m s překážkami*. V *požární štafetě 6x100 m* byl zrušen první úsek – *běh na 100 m s překážkami*. V roce 1953 se do Všesvazové soutěže přihlásila reprezentační družstva RSFSR, USSR, Běloruské SSR, Gruzínské SSR, Leningradu a Požárně technických učilišť z Leningradu, Charkova a Sverdlovka. V roce 1954 došlo ke změně disciplín v *běhu na 100 metrů s překážkami* a v *požární štafetě (5x100 m)*. Bylo rozhodnuto o zrušení bariéry o výšce 3,5 metru a „pasti na myši“. Tato úprava umožnila sportovcům provádět složité technické manévry při vysoké rychlosti a snížila riziko úrazu při seskoku sportovce z velké překážky. Změny překážek napomohly k tomu, aby byl požární sport dynamický a atraktivní pro oko diváka. S postupným zdokonalováním materiálně technického vybavení se pravidla soutěží stabilizují, zbavují se různých podmínek a omezení, a zároveň roste úroveň mistrovství sportovců.²⁰

V roce 1963 došlo k další změně. *Požární štafeta 5x100 m* byla nahrazena *požární štafetou 4x100 m* s hašením hořlavé kapaliny. O 3 roky později Federace požárního sportu SSSR na základě návrhu Všesvazové trenérské rady rozhodla o rozmístění překážek a náradí, které platí dodnes. V letech 1963-1968 došlo opět k intenzivnímu rozvoji požárního sportu v SSSR. Během této doby byla revidována metodika tréninkového procesu a sportovci začali absolvovat celoroční přípravu. Poprvé byl proveden výzkum techniky provedení cviků a byla vypracována metodika tréninku odpovídající současným požadavkům teorie fyzického rozvoje. Toto období bylo charakterizováno stavbou stadionů, specializovaných krytých hal, cvičných věží apod. Zvýšený počet sportovních základen požárního sportu umožnil sportovcům prodloužit dobu speciálního tréninku a zdokonalit účinné techniky, což vedlo k výraznému zrychlení provedení disciplín.²¹

Toto období můžeme také považovat za počátek požárního sportu u nás. První významné poznatky o požárním sportu přivezl z tehdejšího Sovětského svazu do tehdejšího Československa v roce 1967 Ing. Pavel Stoklásek, průkopník a zakladatel požárního sportu u nás. Založil reprezentaci profesionálních hasičů, která řadu let fungovala. Naše reprezentace se na mezinárodní scéně poprvé objevila v srpnu 1968 v Leningradě. V témže roce se také začala formovat první reprezentace požárního sportu jako takového. Důležitý milník českého požárního sportu nastal v roce 1970,

²⁰ Tamtéž, str. 11-13.

²¹ Tamtéž, str. 13-15.

kdy proběhla první mistrovství v požárním sportu na území Čech, na Slovensku a také Mistrovství tehdejší ČSSR.²²

3.2 Požární disciplíny

V této podkapitole se budu věnovat jednotlivým požárním disciplínám, ale pouze okrajově, jelikož jsou detailně rozebrány v textu, který jsem překládala.

Požární sport má 4 základní disciplíny, přičemž dvě se plní individuálně a další dvě v týmu:

- *běh na 100 m s překážkami*
- *výstup do 4. podlaží cvičné věže*
- *štafeta 4x100 m*
- *požární útok*

Běh na 100 s překážkami (individuální d.)

Závodník vystartuje, uběhne 23 m a překoná 2 m překážku. Za překážkou uchopí dvě hadice typu „C“ a přeběhne s nimi kladinu. Za kladinou nebo přímo na ní rozhodí hadice a spojí hadicové koncovky k sobě. Mezitím doběhne k rozdělovači, ke kterému napojí jednu hadici a na poslední koncovku, která mu zbyla v ruce napojí proudnici, kterou má za opaskem, a směřuje k cíli. Kategorie žen a dorostenek mají překážku a kladinu nižší.²³

Výstup do 4. podlaží cvičné věže pomocí hákového žebříku (individuální z.)

Jedná se o nejrychlejší a nejsložitější disciplínu. Závodník vyběhne s žebříkem a překoná vzdálenost 32,25 m k cvičné věži, která simuluje tři patra budovy se třemi okny. Žebřík zahákne za první okno a vyleze po něm do prvního okna, odkud žebřík vytáhne a zavěsí ho za druhé okno, takto dále pokračuje až do čtvrtého podlaží, kdy je při doteku podlahy jeho pokus ukončen. Při plnění disciplíny je potřeba udržovat bezpečnostní podmínky, proto je pod věž instalována záchranná síť či bezpečnostní podložka.²⁴

Štafeta 4x100 m s překážkami (týmová d.)

²² *Náš požární sport: 35 mistrovství České republiky hasičů z povolání: 1970-2006.* Karlovy Vary: Český hasič, 2007. ISBN 978-80-254-1762-1.

²³ ŠKODOVÁ, Barbora. *Metodika disciplíny požární útok.* [Česko: B. Škodová], 2014. ISBN 978-80-260-6785-6, str. 13.

²⁴ Tamtéž, str. 14.

Této disciplíny se účastní 4 členové družstva, přičemž každý absolvuje svůj 100m úsek, mezi úseky si předávají štafetový kolík (proudnicí). První závodník překoná překážku (domeček nebo okno), druhý bariéru (či nižší překážku pro kategorii žen). Na třetím úseku závodník sebere hadice, přeběhne přes kladinu a zapojí hadice do rozdělovače obdobně jako závodník při disciplíně *běh na 100 m s překážkami*. Čtvrtý závodník uchopí přenosný hasicí přístroj, uvede jej do činnosti, uhasí hořící kapalinu v nádrži a běží do cíle. V některých kategoriích je hasicí přístroj pouze přenesen na předem určené místo.²⁵

Požární útok (týmová d.)

Závod se účastní sedm členů družstva, jejichž cílem je pomocí motorové stříkačky, hadic, proudnic a dalšího náradí, dopravit vodu do terčů vzdálených 90 m (u kategorie žen 70 m) od připraveného materiálu. Vítězí družstvo, kterému se to podaří splnit v nejkratším čase. Tato disciplína se nejvíce podobá opravdovému úkonu hasičů při zásahu.²⁶

3.3 Požární sport v České republice

3.3.1 Organizační struktura

Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor ČR je základní složkou integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“). Zabezpečuje koordinovaný postup při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných nebo likvidačních prací. Hasičský záchranný sbor ČR spolupracuje s ostatními složkami IZS. HSZ ČR má za úkol chránit životy, zdraví obyvatel, životního prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi (živelné pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, teroristické útoky).²⁷

Hasičský záchranný sbor ČR je tvořen generálním ředitelstvím, které je organizační součástí Ministerstva vnitra, 14 hasičskými záchrannými sbory krajů, Střední odbornou školou požární ochrany a Vyšší odbornou školou požární ochrany a Záchranným útvarům HZS ČR. Součástí Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR jsou také vzdělávací, technická a účelová zařízení: Školní a výcvi-

²⁵ Tamtéž, str. 15.

²⁶ Tamtéž, str. 16.

²⁷ *Postavení a úkoly*. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/postaveni-a-ukoly-postaveni-a-ukoly.aspx>. [cit. 2024-04-15].

kové zařízení HZS ČR, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany Praha a Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR.²⁸

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

Dobrovolné hasičské sbory (viz dále) v České republice zastřešuje Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (dále jen „SH ČMS“). Jeho hlavním cílem je efektivní ochrana života, zdraví a majetku občanů před požáry a poskytnutí pomoci při živelných pohromách či jiných mimořádných situacích. K lednu 2015 mělo SH ČMS 348 481 členů, včetně 50 248 dětí a mládeže do 18 let. Organizace se skládá z:

- Dobrovolných hasičských sborů (SDH) – 7783
- Okresních sdružení hasičů (OSH) – 77
- Krajských sdružení hasičů (KSH) – 14

Dle údajů z 31.12. 2014 bylo 70 503 dobrovolných hasičů zapojeno v 7077 jednotkách požární ochrany (JPO) obcí a JPO podniků.²⁹

Je důležité zdůraznit rozdíl mezi pojmy „*Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce*“ a „*Sdružení dobrovolných hasičů*“ (SDH). Pod prvním zmíněným pojmem se skrývá instituce, kterou zřizuje a plně zabezpečuje obec. Naopak SDH bývá zpravidla označení pro základní organizaci občanského sdružení v oblasti požární ochrany, jako například SH ČMS, České hasičské jednoty nebo Moravské hasičské jednoty. Takové organizaci obec může poskytovat dotační příspěvky a spolupracovat s ní v oblasti požární ochrany.³⁰ Další odlišností je to, že JSDH zasahuje při požárech, povodních, haváriích a jiných mimořádných událostech a doplňují tak činnost profesionálních hasičů, avšak SDH se žádných zásahových či likvidačních prací neúčastní.³¹

Pro postupové soutěže (viz dále) je nutné být členem SDH. Díky SDH se do požárního sportu začleňují i ti nejmladší. Sbory na vesnicích i městech tradičně pořádají hasičské závody a snaží se tak šířit povědomí o tomto sportu.

²⁸ *Historie*. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasicsky-zachranny-sbor-cr-historie.aspx>. [cit. 2024-04-15].

²⁹ *O nás*. Online. Dostupné z: https://old.dh.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=2. [cit. 2024-04-15].

³⁰ *Vybrané informace k zajišťování požární ochrany na území obce*. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vybrane-informace-k-zajistovani-pozarni-ochrany-na-uzemi-obce.aspx>. [cit. 2024-04-15].

³¹ *Víte, v čem se liší JSDH a SDH?* Online. Dostupné z: <https://www.praha-bechovice.cz/zivot-v-mestskecasti/spolkovy-zivot/behovicti-hasici/vite-v-cem-se-lisi-jsdh-a-sdh/>. [cit. 2024-04-15].

Kromě sportovních aktivit pořádají také různé kulturní akce, přičemž výdělek z těchto akcí může být poskytnut právě na podporu jejich sportovních družstev.

3.3.2 Závody v požárním sportu

Soutěže lze rozdělit do 3 skupin:

- ligově začleněné
- ligově nezačleněné (tzv. pohárové)
- postupové

Pohárový závod je jednodenní závod, na jehož konci se vyhlásí výsledky družstev dané soutěže, které se dále nezapočítávají do žádného hodnocení. Obvykle se konají na začátku sezóny jako příprava na ligový závod či na konci sezóny v rámci rozloučení se před nadcházející zimní přestávkou. Typickými příklady takových soutěží mohou být *October cup* (či *Hoštický pohár*) a *Memoriál Široký Důl – Flídr cup* (původní název: *Memoriál V. I. Lenina aneb o Pohár VŘSR*). Na oba závody se sjíždějí družstva z celé České republiky, ale i ze Slovenska a řídí se pravidly Extraligy ČR.³²

Ligový závod je série několika závodů. Družstvo na základě umístění dostane určitý počet bodů, který se zapisuje do tabulky. Na konci série se na základě počtu bodů z jednotlivých závodů určí ti nejlepší závodníci nebo družstva. Takovými závody jsou například: *Benešovská liga*, *Jihlavská Open liga*, *Jizerská liga* nebo *Východočeská liga*. Nejprestižnější ligou v ČR je *Extraliga České republiky v požárním útoku* (dále jen Extraliga ČR v PÚ). Závodí se pouze v disciplíně požární útok, v kategorii žen a muže. Skládá se ze čtrnácti závodů konajících se po celé České republice. Extraliga se řídí vlastními pravidly, která se liší od Směrnice hasičských soutěží. Neexistuje zde žádná nominace nebo limit. Každé družstvo z České republiky i ze zahraničí se do soutěže může přihlásit.³³

Postupové soutěže se pořádají pod záštitou SH ČMS. Družstva SDH postupují přes okrskové, okresní a krajské kolo až na Mistrovství České republiky v požárním sportu.

³² ŠKODOVÁ, Barbora. *Metodika disciplíny požární útok*. [Česko: B. Škodová], 2014. ISBN 978-80-260-6785-6, str. 22-28.

³³ Tamtéž, str. 22-27.

3.4 Požární sport v Ruské federaci

3.4.1 Organizační struktura

V souladu s federálním zákonem č. 69 „*О пожарной безопасности*“ se v Rusku požární ochrana dělí na:

- státní požární službu
- městskou požární ochranu
- resortní požární ochranu
- privátní požární ochranu a
- dobrovolnou požární ochranu

Státní požární služba spadá od 1. ledna 2002 pod správu Ministerstva pro mimořádné události. Mezi hlavní povinnosti státní požární služby v RF patří likvidace požárů a jejich prevence, záchrana osob a organizace výkonu státního požárního dozoru.³⁴

Podobně jako Česká republika má i RF své dobrovolné sbory hasičů jako je například *Всероссийское добровольное пожарное общество* (ВДПО). Toto sdružení sčítá okolo 150 tisíc členů, kteří dobrovolně plní veřejné povinnosti v oblasti požární bezpečnosti a ochrany před mimořádnými událostmi na celém území RF. Za účelem zvýšení účinnosti jejich činnosti byla 29. března 2012 podepsána dohoda s Ruským svazem záchranářů (*Российский союз спасателей*). O deset let později sbor podepsal dohodu o spolupráci s ministerstvem pro mimořádné události (МЧС России). V roce 2008 se sdružení podařilo navázat také mezinárodní spolupráci, stalo se členem Mezinárodní asociace hasičů a záchranářů CTIF.³⁵

Kromě toho je pro ВДПО zásadní podpora mládeže. Snaží se motivovat mladé sportovce a zvyšovat úroveň jejich znalostí a sportovního výcviku. Každoročně ВДПО organizuje více než 500 sportovních akcí na regionální, národní a mezinárodní úrovni. Podporu zefektivnila také spolupráce s *Молодой Гвардией Единой России*, jejímž cílem je zapojení mladých lidí do činností spojených s prevencí a hašením požárů.³⁶

³⁴ *Организация пожарной охраны в Российской Федерации*. Online. Dostupné z: <https://fireman.club/presentations/organizatsiya-pozharnoy-ohrani-v-rossiyskoy-federatsii/>. [cit. 2024-04-25].

³⁵ *Всероссийское добровольное пожарное общество – общие сведения*. Online. Dostupné z: <https://www.vdpo.ru/main/o-nas/obschie-svedeniya>. [cit. 2024-04-25].

³⁶ Tamtéž.

Další organizací, která se věnuje především mládeži je *Юный друг пожарной дружины* (ЮДПД). Součástí jejich náplně práce je vzbudit u dětí odvahu, disciplínu a šetrný přístup k vlastnímu i veřejnému majetku. Zaměřuje se především na preventivní činnost, upozorňuje na dětskou hravost s ohněm a snaží se tak případným požárům vyvarovat. Zapojují členy přímo do praxe, děti zajišťují požární bezpečnost ve školách, veřejných budovách, ale obchází také lesy, objekty pro chov hospodářských zvířat apod. Mimo jiné se aktivně podílí na přípravě hasičských soutěží. Hasičské sbory ЮДПД úzce spolupracují s již zmíněným spolkem ВДПО.³⁷

3.5 Mezinárodní organizace požárního sportu

Mezinárodní sportovní federace hasičů a záchranářů byla založena v roce 2001. Hlavními cíli této federace je propagace a rozvoj požárního sportu na mezinárodní úrovni, pořádání a organizace mistrovství světa a Evropy a dalších mezinárodních soutěží, zavádění nejnovějších technologií hasičského vybavení, posilování přátelských vztahů a spolupráce mezi hasičskými a záchranými sbory zemí světa, podpora vzdělávání kvalifikovaných odborníků a zaznamenávání světových rekordů.³⁸

Od roku 2002 se pod záštitou federace uskutečnilo 15 mistrovství světa, 3 mistrovství Evropy, 2 asijské poháry v zemích, jako je Německo, Korea, Česká republika, Turecko, Bulharsko a v řadě dalších. Hasičský sport se stále rozvíjí a tento pokrok v hasičském sportu na mezinárodní úrovni jen potvrzuje jeho olympijskou perspektivu.³⁹

Součástí federace je 31 členských států, například Rakousko, Řecko, Kazachstán, Mongolsko, Polsko, Slovensko a další.⁴⁰ Přestože je Česká republika uvedena na stránkách mezinárodní federace jako jeden z členů, momentálně tomu tak není. Má tam pouze zastoupení v podobě Antonína Minarského, který vede Český svaz požárního sportu.

³⁷ *Программа работы кружка ЮДПД*. Online. Dostupné z: <https://infourok.ru/programma-raboti-kruzhka-yudpd-yuniy-drug-pozharnoy-druzhini-330884.html>. [cit. 2024-04-25].

³⁸ *О федерации*. Online. Dostupné z: <https://ru.interfiresport.com/about/>. [cit. 2024-04-17].

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ *Страны-члены*. Online. Dostupné z: <https://ru.interfiresport.com/countries/>. [cit. 2024-04-17].

Česká reprezentace mužů a žen se mistrovství světa v požárním sportu naposledy zúčastnila v září 2021 v kazašské Karagandě. Naše reprezentace mužů se umístila na druhém místě a reprezentace žen na místě třetím.⁴¹

Česká republika se tradičně umísťuje na předních příčkách. Národní tým mužů České republiky stále drží světový rekord v *požárním útoku* z roku 2012, kdy v turecké Antalyi tuto disciplínu zaběhli za 25, 14 s. V roce 2019 v ruském Saratově Daniel Klvaňa zaběhl disciplínu *běh na 100 m s překážkami* za 14, 70 s a je aktuálním držitelem světového rekordu. (Daniel Klvaňa spolu s Pavlem Krpcem jsou jediní v republice, kteří dokázali tuto disciplínu zakončit v čase pod 15 vteřin.) Držiteli světových rekordů v ostatních disciplínách jsou závodníci z RF. V kategorii žen jsou ve všech disciplínách držitelkami světových rekordů zástupkyně RF.⁴²

Česká reprezentace si v porovnání s ruskými závodníky vede velice dobře v kolektivních disciplínách. Pokud vezmeme v potaz počínání v individuálních disciplínách, např. *výstup do cvičné věže*, nebylo reálné se s ruskými sportovci srovnávat. V Rusku se nachází velké množství krytých hal, které jsou užívány v létě i zimě. Závodníci tedy mohou trénovat celoročně při stejných podmínkách, což je jeden z velkých benefitů. Dalším rozdílem a zároveň i výhodou je to, že v Rusku jsou závodníci požárního sportu považováni za profesionální sportovce, jako např. atleti, jsou pod Duklou a dostávají plat (může se v přepočtu pohybovat od 50 000,- do 100 000,-). Ti, co vyhrájí na mistrovství světa či mistrovství Ruska např. *dvojboj*, tak jsou zasloužení *mistři sportu*, což je nejvyšší titul, který sportovec může dostat. Lze to přiřadit ke generálské hodnosti, jelikož po obdržení tohoto titulu dostávají plat až do konce svého života. Český reprezentant musí navštěvovat zaměstnání, buď 24 h a poté dva dny volna či jako denní zaměstnanec Po-Pá po 8 hodinách. V Rusku se věnují pouze tréninku a každý závodník má svého trenéra. Velkou roli hrají také finance. Například reprezentace Běloruska se před mistrovstvím světa zhruba 3 měsíce scházela, přičemž 3 týdny se společně připravovali a věnovali tréninku a týden byli doma. To se velice projevilo na jejich výsledcích, jelikož se jim poté dařilo na mistrovství světa vyhrávat.⁴³

⁴¹ *Celkový přehled výsledků z Mistrovství světa v KAZACHSTÁNU 2021*. Online. Dostupné z: <https://sport.dh.cz/index.php/pozarni-sport/msps/msps-karaganda-2021/514-celkovy-prehled-vysledku-z-mistrovstvi-sveta-v-kazachstanu-2021>. [cit. 2024-04-17].

⁴² *Records*. Online. Dostupné z: <https://interfiresport.com/rekordy/>. [cit. 2024-04-17].

⁴³ VYVIAL, Jan, bývalý reprezentant ČR v požárním sportu [ústní sdělení]. 30.04. 2024.

Letos by se měla reprezentace místo mistrovství světa zúčastnit závodu v Polsku, na Slovensku, v Německu, nebo v Bulharsku. Zúčastní se veškeré státy, které nepodporují válku v Rusku, včetně Ukrajiny. Nezúčastní se naopak ti, kteří s Ruskem sympatizují.⁴⁴

3.6 Srovnání pravidel požárního sportu v České republice a Ruské federaci

I přes to, že existuje mezinárodní organizace pro požární sport, každá země může mít svá vlastní pravidla a standardy pro soutěže nebo se mohou lišit technické požadavky. Rusko má sjednocená pravidla s pravidly mistrovství světa. Pokud hovoříme o pravidlech požárního sportu v České republice a Ruské federaci, jsou téměř totožná.

Jediným zásadním rozdílem je to, že v Rusku soutěží také v disciplíně *umístění třídílného vysunovacího žebříku a výstup po něm*, se kterou se u nás nesetkáme.

Další rozdíly nejsou nijak zvlášť zásadní. Ruská pravidla například uvádí, že pokud elektrické měření selže, čas se zaznamenává ručními stopkami a k výslednému času se ve všech disciplínách přičítá 0,24 sekundy. Česká pravidla to mají podobně, pouze s tím rozdílem, že v případě disciplíny *výstup na cvičnou věž* se místo 0,24 sekundy přičítá 0,15 sekundy.

Další rozdíly se týkají protestů a odvolání. V ČR se protesty podávají pouze ústně, v RF jak ústně, tak i písemně. V ČR lze podat protest do 10 min od události, v RF do 30 min. Pokud v ČR protest není uznán, může být podáno písemné odvolání hlavnímu rozhodčímu. V RF tato situace nastat nemůže, rozhodnutí hlavního rozhodčího je konečné a družstva na podání odvolání nemají žádný nárok. V českých pravidlech stojí, že za podání odvolání může pořadatel požadovat složení kauce. Tu přejímá hlavní rozhodčí a je u něj složena do doby rozhodnutí. Pokud je odvolání uznáno, kauce se ihned vrací. V opačném případě hlavní rozhodčí předá složenou kauci pořadateli. Ruská pravidla žádnou informaci o kauce neuvádí.

Kromě podmínek plnění disciplín můžeme vidět jistý rozdíl také ve struktuře pravidel. Ruská pravidla jsou oproti českým pravidlům velice nepřehledná. Pokud se na pravidla podíváme z pohledu závodníka či družstva, které se na soutěži dostalo do rozporuplné situace a chce se podívat do pravidel, tak ta česká jsou mnohem přijatelnější a je v nich viditelně označeno, v jakých situacích je pokus označen

⁴⁴ Tamtéž.

jako neplatný. Jak bylo uvedeno výše, závodníci mají 10 či 30 min na podání protestu, proto je důležité, aby pravidla byla přehledná a družstva se v nich mohla zorientovat a vyřešit situaci v co nejkratší době.⁴⁵

⁴⁵ Tato kapitola byla vypracována na základě českých a ruských pravidlech požárního sportu: file:///C:/Users/popel/Desktop/pravidla_PS_2018.pdf , <https://firesport.pro/public/rules2023.pdf> .

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Analýza překládaného textu

4.1 Charakter a kompozice textu

Překládaný text je součástí kompletních pravidel požárního sportu v Ruské federaci. Je psán strohým stylem, nevyskytuje se zde žádná expresivita. Jeho hlavním úkolem je přesné a zřetelné předání informace.

Pravidla jsou detailně rozčleněna a logicky uspořádána. Celý text začíná úvodním nadpisem a po něm následují jednotlivé kapitoly, rus. *главы*, které jsou očíslovány římskými číslicemi. Těchto 8 hlavních kapitol se dále dělí na podkapitoly, a i ty jsou dále členěny (již klasické numerické číslování). Na konci celého souboru jsou vloženy přílohy, na které se v průběhu celého textu odkazuje.

Pro překlad jsem si vybrala kapitoly IV, V, VI a VII, tudíž další charakteristiky textu již budou směřovat pouze k nim.

Návaznost jednotlivých odstavců na sebe je znázorněna v těchto příkladech:

- Соревнования в подъеме по штурмовой лестнице на соответствующие этажи учебной башни проводятся в последовательности.
- Первый этап: ..., Второй этап: ..., Третий этап: ..., Четвертый этап: ...

Jako prostředek koheze autoři textu používají tzv. textové orientátory, např.:

- За пределами 100-метровой полосы препятствий должен быть свободный участок не менее 5 м до старта и 10 м после финиша (*приложение № 15*).
- приведены в *приложении № 22*.

4.2 Syntaktická rovina

V textu se objevují dlouhá souvětí. Na druhou stranu nutno říci, že na poměry odborného stylu se zde neseťkáváme s tak velkým množstvím dlouhých souvětí, jako bychom mohli očekávat.

Seťkáváme se s řadou zvratných pasivních konstrukcí, jako např. *запрещается, разрешается, фиксируется, определяются, проводятся, допускается* a mnohé jiné.

Dále se zde vyskytují přechodníky, a to jak přechodníky přítomné, např.:

- Запрещается, *пересекая* финишную линию, держать ствол в руках, в противном случае показанный результат не фиксируется.
- Спортсмен со штурмовой лестницей занимает стартовое положение перед линией старта, *не наступая* на нее.
- Разрешается касаться рукой (руками) штурмовой лестницы в любом месте, *не допуская* касания беговой дорожки за линией старта.
- ... любым способом, *не мешая* участникам на соседних дорожках.

tak i přechodníky minulé, např.:

- Дисциплина считается выполненной, если участник (команда) закончил дистанцию, *не нарушив* условий, предусмотренных Правилами.
- Первый этап: спортсмен, *подбежав* к домику, при помощи лестницы...
- Второй этап: спортсмен, *приняв* эстафету, преодолевает забор без упора ногами о стойки или откосы забора.

Pro ruské odborné texty je velice charakteristické využívání tzv. obmykání neboli interpozičního slovosledu, např.:

- спортсмены занимают *удобное для них положение* перед линией старта
- в этом случае *указанная в протоколе последовательность* фамилий участников
- только спортсмену разрешается установить рукава *в отведенное для подготовки время*

4.3 Lexikální rovina textu

Lexikum překládaného textu odpovídá odbornému stylu. Objevuje se zde velké množství termínů, zejména z oblasti požárního sportu, a to jak jednoslovných, např: *эстафета, огнетушитель, мотопомпа, сетка, каркас, рулетка, разветвление*

tak i dvouslovných, např: *времяизмерительная аппаратура, множительная аппаратура, рукавная линия, измеритель ветра, осевая линия, конусообразная стойка, дроссельная заслонка*

4.4 Morfologická rovina textu

Text má jmenný charakter, což znamená, že v něm převažují podstatná a přídavná jména.

Setkáváme se zde jak s abstraktními substantivy (většina z nich je zakončena na **-ние**): *выполнение, преодоление, соревнование, касание, падение, подготовка, время, забег, положение, дисциплина, способ, попытка, формирование*

tak i konkrétními: *бревно, ствол, лестница, разветвление, участник, забор, мотопомпа, домик*

Objevuje se zde také řada kompozit, resp. spřažených pojmenování: *судья-стартер, судья-секундометрист, спортсмен-участник, пресс-центр, допинг-контроль*

Pokud hovoříme o adjektivech, převažují jejich dlouhé tvary, zakončené ve většině případů na **-ный**. Největší zastoupení mají tato přídavná jména: *пожарный, спортивный*

Poněkud často se setkáváme také se složenými adjektivy se spojovníkem: *пожарно-спасательный, пожарно-спортивный, сборно-разборный, физкультурно-спортивный*

5 Překlad textu

Schváleno nařízením
Ministerstva sportu
Ruské federace
dne 21. března 2023

Pravidla požárního sportu

KAPITOLA Č. 4: START, CÍL A POŘADÍ NA TRATI

Start

1. Závodní dráhy se losují. Pořadí závodníků v listině musí odpovídat losování.
2. Přestože se jeden nebo více závodníků nedostaví, tak závodníkům, kteří se připravují na start, připadá jejich původní startovní číslo podle startovní listiny.
3. Závodníci mají na přípravu ke startu, včetně nastavení startovních bloků, hadic, žebříku, hasicího přístroje, maximálně 2 minuty (s výjimkou požárního útoku). Čas se začne odpočítávat ve chvíli, kdy startovní rozhodčí povolí účastníkům dalšího rozběhu přípravu ke startu. Na přípravu požárního útoku závodníci mají 5 minut. Pokud se závodník (nebo skupina závodníků) nepřipraví na start ve vyhrazeném čase, může startovní rozhodčí dát pokyn k přerušení přípravy a vyzvat závodníky ke startu. Pokud závodník není hotov zaujmout startovní pozici, startér mu může udělit napomenutí. Pokud závodník není připraven ani po druhé výzvě, je mu (nebo skupině závodníků) udělen trest v podobě předčasného startu.
4. Před začátkem pokusu se závodníci postaví 3 metry od startovní čáry. Startovní rozhodčí má mezitím za úkol zkontrolovat jejich vybavení, zkontrolovat, zdali souhlasí obsazení dráhy se startovní listinou a vysvětlit závodníkům, jakým způsobem se bude startovat či vracet v případě neúspěšného startu (výstřel, povel, zapískání). Ve chvíli, kdy jsou závodníci připraveni a mohou jít na start, startovní rozhodčí dá hlavnímu rozhodčí signál, aby ho o této skutečnosti informoval. Hlavní startér vydá předstartovní povely – „Na místa!“ a „Pozor!“. Místo předběžných slovních povelů je povoleno zapískat: první povel „Na místa!“ – dva hvizdy (krátký a dlouhý), druhý „Pozor!“ – jedno dlouhé zapískání. Při požárním útoku se povel „Pozor!“ nedává. Při všech sportovních disciplínách (s výjimkou požárního útoku a výstupu do cvičné věže) je povinný nízký start s použitím star-

tovních bloků. Při požárním útoku a výstupu do cvičné věže je povolen i start vysoký.

5. Na povel „Na místa!“ závodníci zaujmou před startovní čarou polohu, která jim vyhovuje, ale zároveň se nesmí dotýkat startovní čáry. Obě ruce a jedno koleno mají na zemi a oběma nohama jsou pevně zaklesnuti ve startovních blocích. Ruce soutěžícího mohou přesahovat přes startovní čáru pouze při výstupu na cvičnou věž, pokud se dotýkají výhradně žebříku.
6. Poté, co se hlavní startér ujistí, že jsou závodníci připraveni, zavelí „Pozor!“. Závodníci zaujmou konečnou startovní pozici, ve které musí nehybně stát. Udržují stabilitu pomocí rukou, které mají opřené o zem či žebřík. Nohy jsou zapřené ve startovních blocích. Závodník (nebo skupina závodníků), který úmyslně otálí se zaujmutím startovního postavení, musí být napomenut. V případě opakovaného porušení tohoto pravidla je tento start považován za chybný.
7. Musí-li startér z jakéhokoli důvodu odložit start, dá povel „Zpět!“, soutěžící přeruší své startovní pozice a znovu je zaujmou až po druhém povelu startéra.
8. Poté, co se hlavní startér ujistí, že všichni závodníci zaujali konečné startovní postavení, musí vystřelit ze startovní pistole nebo použít jiné startovní zařízení, které bylo předem schváleno. Pokud žádné takové zařízení není k dispozici, dá hlasitý, strohý povel „Ted!“ , který doprovodí prudkým mávnutím praporku.
9. Závodník se nesmí po povelu hlavního startéra „Ted!“ hnout. Pokud hlavní startér či rozhodčí zaregistruje pohyb závodníka mezi povel „Pozor!“ a výstřelem, prohlásí tento start jako chybný. Může se jednat o opuštění svého místa rukou nebo nohou či pohyb těla, který by mohl vyprovokovat ostatní závodníky k rozběhu. Závodník, který se dopustil porušení pravidla, je z daného rozběhu diskvalifikován. Ostatní závodníci jsou taktéž zastaveni (opakovaným výstřelem, zapískáním nebo povel) a vráceni na startovní čáru.
10. Každý závodník (dvojice, družstvo), který se dopustil chybného startu, je na daný pokus diskvalifikován. Pomocník startéra o této skutečnosti závodníka (dvojici, družstvo) informuje tak, že mu ukáže červenou kartu. Pokud k chybnému startu nedošlo vinou závodníka (dvojice, družstva) nebo hlavní pomocník startéra není schopen identifikovat osobu odpovědnou za chybný start, nebude uděleno žádné varování a všem soutěžícím se ukáže zelená karta.
11. Všechna varování a rozhodnutí hlavního startéra musí být zaznamenána ve startovní listině.

Průběh závodu

1. Závodník musí běžet pouze po své dráze, překonat všechny překážky a provést veškeré úkony s požárním vybavením v souladu s pravidly dané sportovní disciplíny.
2. Pokud soutěžící na trati během jakékoliv disciplíny ztratí své sportovní vybavení nebo výstroj, musí se vrátit a zvednout ho/ji. Pokus soutěžícího, který tak neučiní, nebude platný. Je zakázáno, aby si soutěžící sundával vybavení sám.
3. Komise rozhodčích má právo diskvalifikovat závodníka (dvojici, družstvo), pokud:
 - a. proběhne jakýkoli úsek trati sousední dráhy (jelikož se tímto činem závodníkova trať zkrátí). Výjimkou jsou případy, kdy se závodník (dvojice, družstvo) objeví na sousední dráze v důsledku zjevné ztráty rovnováhy, pádu nebo dezorientace na 2. nebo 4. úseku požární štafety, nesmí přitom zasáhnout do běhu jiného soutěžícího. Výjimka platí, pokud se tak stane na úseku ne delším než 5 metrů.
 - b. využije/í během pokusu jakékoliv pomoci.
 - c. jeho/jejich přesun do sousední dráhy překáží jinému závodníkovi (družstvu) při plnění disciplíny.
 - d. jeho/jejich požární vybavení překáží jinému soutěžícímu.
 - e. použije dres družstva, kterého není součástí. Obuv jednotlivých členů družstva se může lišit.
4. Závodníci, kteří vystoupili za jiného závodníka či umožnili jinému závodníkovi vystoupit za sebe, jsou diskvalifikováni z veškerých závodů po dobu 12 měsíců od data tohoto rozhodnutí. Družstva, za která tito závodníci vystoupili, jsou diskvalifikována ze soutěže a jejich výsledky jsou anulovány.

Cíl

1. Disciplína je splněna, pokud soutěžící (družstvo) ukončí svůj pokus, aniž by porušil stanovená pravidla. Čas se měří do okamžiku:
 - a. doteku pomyslné cílové roviny jakoukoliv částí těla, s výjimkou hlavy, krku, paží a nohou, při běhu na 100 m s překážkami a požární štafetě. Závodník, který protnul cílovou čáru celým tělem a bez cizí pomoci, dokončil svůj pokus. Pokud závodník poté, co se dotkne pomyslné cílové roviny

- svým tělem, spadne na cílovou čáru, jeho čas se započítá za předpokladu, že se vzápětí celým svým tělem a bez pomoci dostane za cílovou čáru.
- b. doteku soutěžícího oběma nohama podlahy při výstupu na cvičnou věž.
 - c. naplnění obou terčů 10 litry vody při požárním útoku.
2. Pořadí v cíli a výsledky závodníků určují rozhodčí v cíli a časoměřiči nebo pomocí elektrické časomíry. V případě použití časomíry, se závodníkův čas zaznamenává při spuštění elektronických stopek. V případě selhání elektrického měření se čas závodníka (dvojice, družstva) ve všech sportovních disciplínách měří ručními stopkami s přičtením 0,24 sekundy, pokud jsou dodržena pravidla jednotlivých disciplín.
 3. Závodník musí doběhnout do cíle se stejným vybavením, se kterým vystartoval.
 4. Zaznamenané výsledky jsou považovány za oficiální, pokud je schválí hlavní komise.

KAPITOLA Č. 5: POŘADÍ SPORTOVNÍCH DISCIPLÍN

Běh na 100 m s překážkami

1. Běh na 100 m s překážkami probíhá v následujícím pořadí:
 - a. Závodník zaujme startovní postavení před startovní čarou. Má při sobě (sportovní) proudnici, přičemž její pozice není daná.
 - b. Na pokyn startéra soutěžící vyběhne, překoná bariéru, uchopí hadice, přeběhne kladinu tak, aby se při sestupu z kladiny jako první dotknul běžecké dráhy za hraniční čarou nebo na čáře, spojí hadice, doběhne k rozdělovači, napojí hadici a před tím, než proběhne cílem, připojí proudnici.
 - c. Na konci pokusu musí být všechny púlspojky při/spojeny.
2. Závodník musí zdolat bariéru bez toho, aniž by se nohama opřel o její nosnou konstrukci.
3. Hadice si připravuje přímo závodník daného rozběhu. Pokud hadice spadnou, jediný, kdo je může zvednout je sám závodník, a to pouze v případě, že nevypršel čas jeho přípravy. Po povelu hlavního startéra „Teď!“ nebo výstřelu ze startovací pistole se nikdo nesmí dotknout hadic.
4. Způsob přenosu hadic záleží na závodníkovi. Připojení púlspojky k druhé púlspojce, rozdělovači i proudnici je možné jak na místě, tak i za běhu.

5. Pokud závodník seskočí z kladiny na zem před hraniční čarou, musí se vrátit a kladinu znovu překonat.
6. Není povoleno měnit pozici rozdělovače (změna pozice rozdělovače během připojování hadicového vedení se nepovažuje za porušení pravidel).
7. Aby pokus mohl být započítán, závodník nesmí při proběhnutí cílové čáry držet proudnici v ruce.
8. Pokus není platný, pokud závodník proběhne cílovou čarou bez zapojeného hadicového vedení a předepsané výbavy (rozpojené půlspojky, odpojená proudnice, přetržený upevňovací provázek proudnice, utržená část hadice, ztráta přilby, bot apod.).
9. Podle pravidel jsou součástí individuálních závodů dva pokusy a semifinálové a finálové rozběhy. Počet závodníků v semifinále a finále záleží na počtu drah. Účast v semifinále se určuje na základě lepšího výsledku ze dvou pokusů. Účastníci finálového rozběhu jsou stanoveny podle nejlepších výsledků semifinálových rozběhů, v případě stejných časů rozhodují výsledky z předešlého kola.

Výstup na cvičnou věž do 2., 3. či 4. podlaží

1. Závod ve výstupu na cvičnou věž do jednotlivých podlaží probíhá v následujícím pořadí:
 - a. Soutěžící s žebříkem zaujme startovní pozici před startovní čarou. Může se dotýkat jednou nebo oběma rukama žebříku na libovolném místě, pokud nepřesahuje startovní čáru. Startovní čára běžecké dráhy je vyznačena ve vzdálenosti 32,25 m od přední strany věže.
 - b. Pro kategorii žen, středních dorostenek a starších dorostenek je žebřík zavěšen v okně 2. podlaží cvičné věže.
 - c. Na pokyn startéra závodník odstartuje, doběhne k věži a pomocí žebříku vyleze okny přední části věže do příslušného podlaží jakýmkoliv způsobem, aniž by překážel závodníkům na sousedních drahách.
 - d. Pokus je ukončen při doteku soutěžícího oběma nohama podlahy daného podlaží.
2. Je zakázáno zavěšení žebříku za okno následujícího podlaží ze stoje na parapetní desce.

3. V souladu s pravidly jsou součástí individuálních závodů dva základní pokusy a semifinálové a finálové rozběhy. Počet závodníků v semifinále a finále záleží na počtu drah.
4. Semifinálových rozběhů se účastní ti, co mají nejlepší výsledky ze základního kola. V potaz se bere ten lepší výsledek ze dvou odběhnutých pokusů. Účastníci finálových rozběhů jsou určeni podle nejlepších výsledků semifinálových rozběhů, v případě stejných časů rozhodují výsledky z předešlého kola.

Štafeta 4 x 100 m s překážkami

1. Štafeta se skládá ze čtyř 100 m úseků. Součástí týmu štafety jsou 4 osoby.
2. Každý člen družstva může běžet pouze jeden úsek štafety. Při soutěžích dorosteneckých kategorií mohou první a druhý úsek běžet střední dorostenci (15-16 let), starší dorostenci (17-18 let), střední dorostenky (15-16 let) a starší dorostenky (17-18 let). Třetí úsek mohou běžet starší dorostenci (17-18 let), střední dorostenky (15-16 let) a starší dorostenky (17-18 let). Čtvrtý úsek připadá na dorostence či dorostenky starší 16 let (věk se určuje podle roku narození). Účast žen v mužských družstvech či mužů v ženských družstvech není povolena.
3. Jako štafetový kolík slouží proudnice, která se může přenášet libovolným způsobem, přičemž předávka probíhá pouze z ruky do ruky.
4. Předávka proudnice se uskutečňuje v předávacím pásmu o délce 20 metrů. Předávka proudnice začíná v okamžiku, kdy se jí přebírající závodník poprvé dotkne, a končí v momentě, kdy je proudnice v ruce pouze přebírajícího závodníka. V předávacím pásmu záleží na pozici proudnice, poloha těla závodníka nehraje žádnou roli. Pokud předávka proudnice proběhne mimo tuto zónu, tak je družstvo diskvalifikováno.
5. Pokud proudnice při předávce spadne, smí ji zvednout pouze předávající. V případě, že proudnice spadne na sousední dráhu, je možné ji zvednout tak, aby se nepřekáželo jinému soutěžícímu. V opačné situaci může být družstvo v případě podání protestu z daného rozběhu diskvalifikováno.
6. Závodník, který přebírá štafetu, se může začít rozbíhat 10 m před začátkem předávacího pásma.
7. Závodník, který již předal štafetu, smí opustit běžeckou dráhu až poté, co se ujistí, že nebude překážet ostatním účastníkům štafety. Jakákoli pomoc závodníkovi bě-

hem plnění jeho úseku je zakázána. Družstvo, které tato pravidla poruší, bude diskvalifikováno.

8. Závod štafet probíhá následovně:

- a. Závodník prvního úseku spolu s proudnicí a žebříkem ke zdolání domečku zaujme startovní pozici před startovní čárou (v kategorii žen, mladších dorostenců a mladších dorostek je žebřík opřen o domeček). Na výstřel nebo pokyn startéra závodník odstartuje. Na dalších úsecích startují účastníci štafety samostatně.
- b. První úsek: závodník přiběhne k domečku prvního úseku a pomocí žebříku vystoupá na střechu. Při překonávání domečku se musí dotknout plošiny (v kategorii žen, mladších dorostenců a mladších dorostek jsou plošiny dvě) a seskočit na běžeckou dráhu za hraniční čáru. Jestliže závodník dopadne před hraniční čáru, musí se vrátit a domeček překonat znovu.
- c. Druhý úsek: závodník po převzetí štafety zdolá bariéru tak, aniž by se nohama opřel o její nosnou konstrukci.
- d. Třetí úsek: závodník po převzetí proudnice běží k hadicím, uchopí je a překoná kladinu, potom běží k rozdělovači, napojí k němu hadici a roztáhne ji. Hadice si může připravit pouze sám závodník, a to v čase určeném pro přípravu. Hadice se přenášejí libovolným způsobem. Spojení hadic mezi sebou i s proudnicí může být provedeno jak na místě, tak i za běhu. Proudnice se k hadici musí stihnout připojit před zónou, určenou pro odpojení proudnice. Pokud závodník seskočí z kladiny na zem před hraniční čárou, musí se vrátit a kladinu znovu překonat. Při překračování zóny určené pro odpojení proudnice musí závodník držet hadici tak, aby se rozhodčí mohli přesvědčit, že púlspojky proudnice i hadice jsou správně spojeny. Na umístění púlspojek hadice po odpojení proudnice nezáleží. Po předání štafety (proudnice) závodníkovi čtvrtého úseku musí být spojeny jak púlspojky hadic, tak i hadice k rozdělovači. Po povelu startéra „Start!“ nebo po výstřelu ze startovací pistole je zakázáno, aby se hadic dotýkal kdokoli jiný než účastník třetího úseku.
- e. Čtvrtý úsek: závodník po převzetí štafety doběhne k hasicímu přístroji, zvedne jej, přenesení k nádrži, uhasí hořící kapalinu, ponechá hasicí přístroj na své dráze a běží do cíle. Závodník čtvrtého úseku musí startovat a hasit

se spuštěným ochranným štítem a doběhnout do cíle s proudnicí. Pokus je platný, pokud je oheň v nádrži i okolo ní uhašen.

9. Hasicí přístroje, které se využívají na čtvrtém úseku, musí být pro všechna zúčastněná družstva stejné, pokud nejsou pravidly určeny jiné podmínky. Losování hasicích přístrojů a hořlavé směsi probíhá před závodem, pokud není v pravidlech stanoveno jinak. Účastník 4. úseku si sám převezme a nastaví hasicí přístroj a odstraní z něj pojistný ventil.
10. Hořlavá kapalina v nádrži se zapaluje na všech drahách současně na pokyn rozhodčího dvacet sekund po startu.
11. Nesmí se používat hasicí přístroj bez hadice. Hasicí přístroj a jakákoli jeho část, včetně hadice, se nesmí jakýmkoli způsobem dotýkat nádrže.
12. Družstvo má právo opakovat svůj pokus, pokud se oheň nepodaří uhasit z důvodu technické závady hasicího přístroje, kterou soutěžící nezavinil, a pokud není v pravidlech stanoveno jinak. Může se jednat o nedostatek prášku, slabý tlak při stlačení spouštěcí páky ventilu či prasknutí hadice při stlačení spouštěcí páky ventilu.
13. Je zakázáno používat vlastní hasicí přístroj.
14. Výsledky požární štafety mohou být určeny na základě jednoho nebo dvou pokusů (záleží na pravidlech).

Požární útok

1. Při závodě se používá motorová stříkačka s elektrickým startérem a automatickým čerpadlem.
2. Servisní personál musí před prvním rozběhem (a po výměně motorové stříkačky) zkontrolovat technický stav motorové stříkačky tak, že vyzkouší přívod vody z tlakového hrdla (po dobu maximálně 5 minut).
3. Pravidla požárního útoku:
 - a. Složení družstva: v kategorii mužů a žen – maximálně 7 osob; v kategorii středních a starších dorostenců a dorostenek – maximálně 6 osob.
 - b. Družstvo startuje z jedné ze tří startovních čar. Na povel startéra závodníci vyběhnou k základně a od motorové stříkačky roztahují dopravní vedení s rozdělovačem a dvě útočné hadice s proudnicemi. Proudáři (závodníci družstva, kteří drží požární proudnice a stříkají na terč) zaujmou libovolnou pozici před hraniční čarou (proudnice a ruce

- proudaře mohou přesahovat hraniční čáru běžecké dráhy). Ostatní závodníci současně seberou přívodní vedení, připojí ho k motorové stříkačce a ponoří do nádrže s vodou. Nastartují motorovou stříkačku, čímž se spustí čerpání vody z nádrže. Voda projde hadicovým vedením, aby se mohly naplnit terče.
- c. Požární útok je ukončen ve chvíli, kdy proudaři naplní obě nádoby terčů (každá má 10 litrů). Výsledky se navíc určují na základě digitální kamery nebo jiných technických prostředků. Výsledek závodu záleží na rozhodnutí hlavního rozhodčího.
 - d. Sací koš musí být přišroubován na savici dříve, než se dotkne vody. Po ukončení pokusu rozhodčí u nádrže zkontroluje, zdali je sací koš přišroubován na savici a poté dá povel k jeho odšroubování (dříve se odšroubovat nesmí).
 - e. Proudáři se mohou pohybovat podél hraniční čáry a vzájemně si při plnění terčů pomáhat. Nesmějí se při tom vzájemně dotknout. To stejné platí i pro jejich pomocníky.
4. Družstvo má před startem 5 minut na přípravu. Čas se začíná odpočítávat ve chvíli, kdy rozhodčí vyzve družstvo k umístění motorové stříkačky na základnu. Během přípravy může být přítomen trenér nebo vedoucí družstva. Družstvo si veškeré hasičské vybavení rozmístí na základnu libovolným způsobem, ale zároveň tak, aby nepřesáhlo okraj základny. Výjimkou jsou savice, které se mohou dotýkat běžecké dráhy (země).
 5. Při přípravě vybavení musí být všechny koncovky rozpojeny. Mezi ozuby spojek musí být mezera minimálně 5 mm, což rozhodčí kontroluje speciální šablonou.
 6. Strojník (závodník družstva, který má na starost nastartování stříkačky) smí během přípravy na svůj pokus provést jedno zkušební nastartování motorové stříkačky po dobu maximálně 5 sekund.
 7. Člen družstva si před startem sám nastaví vřetenový ventil, spínač zapalování a savice.
 8. Ventil tlakového hrdla a benzínový kohout (je-li k dispozici) musí být před startem otevřeny a zaslepovací příruby sacího a tlakového hrdla odpojeny.
 9. Rozhodčí specializující se na požární techniku před startem zapne zapalování.
 10. Při plnění požárního útoku je družstvo diskvalifikováno, pokud:

- a. rozhodčí po uplynutí času na přípravu zjistí, že vybavení přesahuje základnu (s výjimkou savic) nebo že se savice dotýkají běžecké dráhy (země)).
 - b. jsou hadicové koncovky mezi sebou nebo k tlakovému hrdlu, proudnici, rozdělovači, nebo sacímu koši připojené dříve, než je povoleno. Mezi hadicovými koncovkami a ostatním vybavením nesmí být mezera větší jak 5 mm.
 - c. se závodník při manipulaci s proudnicí dotkne jakoukoli částí těla či požární výzbrojí hraniční čáry či běžecké dráhy (země) za hraniční čárou.
 - d. se sací koš nepřišroubuje k savici před ponořením savice do vody nebo se sací koš odšroubuje po ponoření v průběhu disciplíny.
 - e. čas určený na přípravu ke startu přesáhl 5 minut.
11. Družstvo má právo opakovat svůj pokus v případě poškození nebo závady požárního vybavení, která nebyla zapříčiněna závodníkem. Může se jednat o:
- a. poruchu motorové stříkačky.
 - b. prasknutí požární hadice, stržení koncovky z hadice nebo poškození koncovky.
 - c. nedoplnění nádrže vodou.
12. Družstvo nemůže opakovat svůj pokus, pokud dojde k prasknutí hadice vinou soutěžícího (prošlápnutí požární hadice obuví s hroty).
13. Může se stát, že pravidla dovolí účast družstev s vlastními požárními hadicemi (vybavením). V takovém případě, při jejich poruše, která byla zjištěna během závodu, svůj pokus nemohou opakovat.
14. Pravidla určí, zdali jsou součástí disciplíny požárního útoku jeden nebo dva pokusy.

Dvojboj

1. Dvojboj se skládá ze dvou sportovních požárních disciplín:
 - a. běh na 100 m s překážkami
 - b. výstup na cvičnou věž do 4. podlaží v kategorii mužů a výstup na cvičnou věž do 2. podlaží v kategorii žen

2. Pro tyto dvojbojové disciplíny platí stejná pravidla, kterými se řídí jednotlivé požární disciplíny.
3. Celkové pořadí dvojboje je určeno na základě součtu časů nejlepších pokusů, které účastníci v jednotlivých disciplínách dvojboje předvedli.
4. Disciplíny dvojboje se konají ve stejný den.
5. Soutěžící má v každé disciplíně dva pokusy.

Sestavení a výstup po třídlílném výsuvném žebříku

1. Závod v sestavení a výstupu po žebříku do 3. podlaží cvičné věže probíhá v následujícím pořadí:
 - a. Hasičské vozidlo nebo jeho model se umístí na start tak, aby byla náprava zadních kol souběžně se startovní čarou (30 metrů od cvičné věže).
 - b. Dvojice závodníků upevní žebřík na vozidlo a poté se postaví před startovní čáru po levé straně vozidla (při pohledu na cvičnou věž), aniž by se ho dotýkali.
 - c. Na povel nebo signál startéra závodníci odepnou, sundají a jakýmkoli způsobem přenesou výsuvný žebřík ke cvičné věži. Po položení žebříku na bezpečnostní podložku jeden ze závodníků vysune žebřík a ten druhý po něm začne lézt. Závodník může přejít z prvního dílu na druhý za předpokladu, že je žebřík vysunut a druhý díl je bezpečně ukotven na minimálně sedmé příčce prvního dílu a alespoň jedna svislá stojna je v průměti okna.
 - d. Když závodník finišuje, musí být obě svislé stojny žebříku v průměti okna třetího podlaží cvičné věže.
2. Žebříky se připevní na cisternu za první příčku. Musí být umístěny ve stejné výšce. Horní vodorovná plocha opěrného stupínku vozidla musí být ve výšce 87-93 cm od povrchu běžecké dráhy. Vzdálenost mezi spodními okraji třídlílného žebříku a povrchem běžecké dráhy musí být 212 ± 3 cm. Vzdálenost od spodních okrajů postranních částí žebříku ze strany kabiny automobilu k povrchu běžecké dráhy musí být 254 ± 3 cm. Pravá schránka nesmí přesahovat rovinu zadní část automobilu o více než 15 cm.
3. Na cisterně musí být instalovány tři páry válečků ve stejné rovině pro umístění žebříku. Žebřík musí být položen na všech instalovaných válečkách, které se musí snadno otáčet.

4. Závod v sestavení a výstupu po třídílném výsuvném žebříku probíhá ve 2 pokusech.

KAPITOLA VI. POŽADAVKY NA VYBAVENÍ MÍST KONÁNÍ SOUTĚŽÍ

Požadavky na vybavení a místo, kde bude soutěž probíhat

1. Oficiální soutěže požárního sportu, které se konají v souladu s těmito pravidly, mohou probíhat pouze ve sportovních areálech s umělým povrchem. Požární útok může probíhat na sportovištích s jakýmkoli povrchem.
2. Doporučuje se, aby se krajské a okrskové soutěže organizovaly v podobných zařízeních, pokud jsou k dispozici.
3. Každé měření běžeckých tratí nesmí překročit určenou délku o více než 0,03 %. Při výrobě sportovního náradí, včetně cvičné věže, se musí dbát na to, aby se náradí delší jak 700 mm, neodchýlilo od svého původního rozměru více jak o 10 mm.
4. Rozměry 400metrové běžecké tratě stadionu pro požární štafetu jsou uvedeny v příloze č. 22.

Sportovní zázemí

1. Správa sportovního zázemí spolu s organizací, která soutěž pořádá, odpovídá za kvalitní přípravu sportovní základny a průběh soutěže.
2. Správa sportovního zázemí je povinna zajistit co nejlepší podmínky jak pro konání soutěží, tak i samotné sportovce.
3. Množství a stav šaten a sprch musí odpovídat stanoveným hygienickým předpisům.
4. Musí být připravena místa určená pro rozcvičení závodníků před startem.
5. Musí být vydělena místa pro přípravu a kontrolu závodníků před startem.
6. Místo soutěže musí plně odpovídat pravidlům a musí být opatřeno příslušným vybavením a nábytkem.
7. Sportovní zařízení musí mít k dispozici veškeré potřebné ověřené měřicí nástroje (váhy, šablony apod.) pro kontrolu sportovišť a vybavení.
8. Při oficiálních soutěžích musí být sportoviště vybaveno větroměrem. Je potřeba, aby toto zařízení určené pro měření rychlosti větru na dráze pro běh s překážkami bylo umístěno v bezprostřední blízkosti první dráhy, ve vzdálenosti 50 m od cílové čáry. Musí být ve výšce 1,22 metru, maximálně 2 metry od dráhy.

9. Rychlost větru se měří v metrech za sekundu. Jestliže vítr fouká po směru, výsledky měření se zaokrouhlují nahoru na další desetinu metru za sekundu. V případě, kdy je druhá číslice za desetinnou čárkou nula, se zaokrouhlování chová jinak (tj. rychlost + 2,03 m/s se zaznamená jako +2,1 a rychlost -2,03 m/s se zaznamená jako -2,0). Měřicí nástroje a aparatura musí mít průkaz a razítko státní kontrolní organizace, která tak dosvědčí, že je možné je použít a že ve stanovené lhůtě prošly příslušnou kontrolou.
10. Hlavní rozhodčí je povinen před soutěží podepsat dokument, kterým potvrdí, že je sportovní zařízení připraveno k soutěži v požárním sportu (příloha č. 6).
11. Sportovní zařízení musí být vybaveno potřebnými prostředky pro poskytování informací sportovcům, rozhodčím, divákům, tisku (rozhlas, výsledkové tabule na soutěžních stanovištích, časomíry, obrazovky, ukazatele apod.)
12. Komise rozhodčích a pořadatelé musí mít k dispozici potřebné prostory: sektor na tribuně pro rozhodčí; místnosti pro rozhodčí, sekretariát, schůze, skupinu pro udělování cen, disciplinární komisi, hlavního rozhodčího, tiskárnu s vybavením, dopingovou kontrolu; tiskové středisko atd. s odpovídajícím nábytkem, osvětlením, komunikačními prostředky, označením místností atd.
13. Pro závodníky a komisi rozhodčích musí být zajištěna místa, kde se mohou skrýt před deštěm a sluncem.
14. Sportovní zařízení musí být připraveno poskytnout lékařskou péči o sportovce a lékařskou pomoc dalším osobám přítomným na soutěži.
15. Sportovní zařízení musí zajistit podmínky pro provedení dopingové kontroly soutěžících.
16. Sportovní zařízení musí mít telefonní síť, která propojí komunikaci mezi místem přípravy a závodu a sekretariátem, tiskovým střediskem a dalšími prostory soutěže.
17. Sportovní zařízení musí zajistit podmínky pro vysílání průběhu soutěží a práci fotoreportérů.
18. Již před zahájením a po celou dobu soutěže musí být sportoviště vyzdobeno vlajkami, transparenty, slogany, uvítacími tabulemi a jinou vizuální propagací (včetně reklamy).

19. Pro organizaci slavnostních ceremoniálů musí být k dispozici potřebné vybavení a pomůcky.
20. Správa sportovního zařízení odpovídá za dodržování bezpečnostních opatření a udržování veřejného pořádku.
21. Po celou dobu soutěže musí být pro závodníky, rozhodčí, novináře a diváky zajištěno občerstvení.

Dráha pro běh na 100 m s překážkami

1. Délka dráhy musí být nejméně 115 metrů, přičemž šířka nesmí být kratší jak 2 metry. Všechny dráhy musí být stejně široké. Veškeré vyznačené čáry jsou široké 5 cm. Závodní dráha měří 100 m, ale je potřeba, aby byl mimo ni volný prostor a to minimálně 5 metrů před startem a 10 metrů za cílem (Příloha č. 15).
2. Napříč tratí jsou vyznačeny bílé čáry: a) startovní čára na začátku trati; b) cílová čára na konci trati. Startovní čára je zahrnuta do vzdálenosti trati, cílová čára nikoli. Aby se cílová čára prodloužila, tak je obou stranách běžecké dráhy ve vzdálenosti nejméně 0,3 m od okraje dráhy umístěna cílová digitální brána.
3. Pokud se závodí na jednotlivých tratích, musí být ve vzdálenosti 3 až 5 metrů před startovní čárou umístěny startovní bloky s pořadovým číslem tratě (začíná se od vnitřního okraje) tak, aby byly dobře viditelné pro rozhodčí a diváky.
4. Pokud jsou rozhodčí (časoměřiči, rozhodčí na trati, rozhodčí v cíli) připraveni, dají pomocí barevných praporek či zařízení podobnému semaforu signál startérovi.
5. Na trať se umístí:
 - a. Bariéra ve vzdálenosti 23 m od startovní čáry (příloha č. 16). Výška bariéry pro kategorii mužů a starších dorostenců (17-18 let) je 2 m, pro střední dorostence (15-16 let) 1,7 m, pro všechny ženské kategorie 70 cm; minimální šířka bariéry je 1,7 m; tloušťka bariéry se pohybuje v rozmezí 40-50 mm. Obě strany bariéry jsou opatřeny materiálem (gumou nebo její obdobou), aby se dala dobře uchopit. Výška sloupků by neměla přesahovat výšku bariéry. Šířka bariéry spolu se sloupky nesmí přesáhnout šířku běžecké dráhy. Výjimkou jsou případy, kdy jsou bariéry sousedních tratí připevněny na jeden sloupek umístěný na dělicí čáře běžeckých tratí.

- b. Dvě smotané hadice ve vzdálenosti 28 m od startovní čáry. Hadice jsou postaveny tak, aby se dotýkaly čáry, která vede kolmo přes celou šířku dráhy.
- c. Kladina (Příloha č. 17). Náběhový můstek kladiny se nachází 38 metrů od startovní čáry (platí pro všechny kategorie). Vrchní část kladiny je plochá, široká 18 cm. Kladina je upevněna vodorovně na nosných sloupcích. Délka kladiny je 8 m, vzdálenost od země k horní ploše je: v kategorii mužů a starších dorostenců (17-18 let) 1,2 m, pro všechny ostatní kategorie 80 cm. K oběma koncům kladiny jsou připevněny můstky o délce 2 m a šířce 25 cm. Povrch kladiny a můstků je opatřen pryžovým materiálem. Na povrch můstků jsou přibity příčné dřevěné laťky nebo gumové hranolky o šířce 5 cm, výšce 3 cm, vzdálené od sebe 35 cm (měřeno od vrchu můstku k polovině šířky laťky). Přímo v místě, kdy končí vodorovná část kladiny, se po celé šířce trati nakreslí bílá ohraničující čára.
- d. Rozdělovač ve vzdálenosti 75 metrů od startovní čáry. Koncovka rozdělovače, se kterou závodník pracuje, se musí nacházet nad bílou čarou, která je nakreslena kolmo k trati po celé její šířce. Žádná část koncovky (po směru běhu) nesmí přesahovat šířku čáry (5 cm).

Prostor pro výstup na cvičnou věž

1. Délka dráhy pro výstup na cvičnou věž nesmí být kratší než 40 metrů. Šířka (v případě výstupu do 4. podlaží) nesmí být kratší než 10 metrů. Šířka každé běžecké dráhy je nejméně 170 cm. Osa běžecké dráhy musí odpovídat ose okna. Ve vzdálenosti 32,25 m od věže se rovnoběžně s přední stranou věže vymezi bílá startovní čára. Startovní čára se započítává do celkové vzdálenosti běžecké dráhy (přílohy č. 18, 20).
2. Cvičná věž má 4 podlaží a měla by být skládací. Svislá přední strana cvičné věže je obložena plochými stavebními materiály. Tato přední strana je využívána k závodění, pokud:
 - a. má dvě nebo více oken v každém podlaží (s výjimkou prvního podlaží) o šířce 1,10 m a výšce 1,87 m.
 - b. je vzdálenost mezi okraji oken minimálně 60 cm a vzdálenost od okraje okna k hraně stěny minimálně 65 cm.

- c. je šířka parapetní desky 37-39 cm. Pravá část parapetní desky (po směru běhu) musí být opatřena umělým sportovním povrchem (guma, pryž) o šířce 55 cm tak, aby vrchní plocha parapetu zůstala v rovině.
 - d. je vzdálenost od vrchní strany parapetní desky k podlaze v rozmezí 75-85 cm.
 - e. je vzdálenost od vrchní strany parapetní desky 2. podlaží k povrchu běžecké dráhy 4,25 m a vzdálenost mezi parapety 2. a 3., 3. a 4. podlaží 3,3 m.
 - f. parapetní desky 2., 3. a 4. podlaží vystupují z přední stěny věže o 3 cm. Po celé šíři přední strany věže jsou ve výši parapetů 2., 3. a 4. podlaží umístěny latě o šířce odpovídající velikosti parapetu. Přední strana latě s parapetní deskou 2. podlaží musí být zakryta ochranným materiálem (požární hadicí nebo podobným materiálem).
 - g. je po celé šířce přední strany věže na běžecké dráze vyznačena čára, na které musí být připravena bezpečnostní podložka. Na přední straně cvičné věže nesmí být žádné otvory (s výjimkou oken) ani vyčnívající části. Ve vzdálenosti 1,05 m od země se na přední straně věže po celé její šířce připevní lať s rozměry 6x6 cm (vzdálenost se měří k nižší straně latě).
 - h. je povoleno na přední straně věže na prostor mezi okny podlaží a pod okny 2. podlaží až k zemi připevnit gumovou, plastovou nebo broušenou překližku o maximální tloušťce 10 mm a minimální šířce 1,1 m (příloha č. 18). Musí se ale přitom dodržet 3 cm parapetní desky, které vystupují z přední strany věže.
 - i. cvičná věž musí mít v každém patře plošinu hlubokou (od přední strany) minimálně 1,5 m a každá plošina musí mít přístup k pevnému schodišti, které může být instalováno buď uvnitř, nebo vně věže na jedné z jejích stran (s výjimkou přední strany). Schodiště musí mít zábradlí ve výšce 120 cm od úrovně podlahy, které je doplněno dvěma dalšími zábradlími mezi sloupky zábradlí, a to 40 cm od úrovně podlahy.
3. Pro to, aby mohl být výsledek elektronicky zaznamenán, umístí se na povrch podlahy cílové zařízení časomíry (na každou dráhu) o rozměru 110x80 cm. Zařízení o výšce 4 cm je rozděleno na dvě části, spodní nepohyblivou a horní pohyblivou, které jsou od sebe vzdáleny 1 cm (příloha č. 20).

4. Cílové zařízení se instaluje širší stranou před čáru vystředěnou vzhledem k ose okna a připevní se k podlaze. Čára pro instalaci cílového zařízení musí být vedena na povrchu podlahy každého podlaží rovnoběžně s přední částí cvičné věže po celé její délce, přičemž bližší okraj čáry se musí shodovat s průmětem vnitřní hrany parapetu na zem.
5. Cvičná věž musí být vybavena bezpečnostními zařízeními, např.:
 - a. Bezpečnostní sítě (popis konstrukce v příloze č. 21).
 - b. Pokud není k dispozici bezpečnostní síť, využije se jiné bezpečnostní zařízení sestávající ze záchranného lana, karabiny a dvou bloků upevněných na svislé čelní straně věže (bloky musí být upevněny vlevo od oken: spodní blok v úrovni 1,2 m a horní blok v úrovni 10 m od úrovně běžecké dráhy).
6. Před přední stranou cvičné věže musí být umístěna bezpečnostní podložka hluboká minimálně 1 m, široká 4 m od přední strany, vyčnívající minimálně 1 m mimo rozměry věže.
 - a. Je potřeba zřídit odtok vody, která se může usazovat na polštáři. Bezpečnostní podložka je tvořena pružícím základem (pneumatiky o poloměru maximálně 18 palců položené těsně vedle sebe, pytle s kusy porézní gumy apod.) o tloušťce 50 cm. Na pružící základ se vodorovně v jedné vrstvě položí pytle s pilinami a zasypou se minimálně 20 cm vrstvou, která se skládá ze směsi pilin a písku. Poměr pilin a písku se určuje individuálně v závislosti na frakci pilin a vlhkosti písku (doporučený poměr písku a pilin je 1:1). Mezi pružící základ a pytle s pilinami přijde plachta nebo podobně pevný materiál, který zabraňuje prostupu vrstvy z pilin a písku na dno jámy.
 - b. Povrch bezpečnostní podložky tvořený směsí musí být na stejné úrovni jako běžecká dráha a dostatečně nakypřený a navlhčený.
 - c. Před čelní stranou cvičné věže (skládací) se zřídí pódium, běžecké dráhy a nosná konstrukce pro bezpečnostní podložku o výšce 1 m od země, šířce 4 m od čelní strany věže, vyčnívající minimálně 1 m za stěnu věže.

Dráha pro štafetu 4x100 m s překážkami

1. Dráha musí být dlouhá 400 metrů a široká minimálně 2,40 metru. Běžecská dráha musí být od stadionu, který se nachází uprostřed dráhy, oddělena bílou čarou (příloha č. 22).
2. Pořadí drah se počítá od vnitřního okraje. Všechny dráhy jsou od sebe odděleny bílými čarami o šířce 5 cm nakreslenými na vnější straně každé dráhy. Šířka čáry vpravo od běžce je součástí šířky dráhy.
3. Měření by se mělo provádět podél měřicích čar ve vzdálenosti 30 cm od vnitřního okraje první dráhy a 20 cm od sousedního vnitřního okraje u ostatních drah. Měření drah se provádí kovovým měřicím pásmem.
4. Startovní a cílové čáry jsou vyznačeny bílou barvou po celé šířce běžecské dráhy v pravém úhlu k okraji dráhy. Na každém úseku je vyznačeno 20 m dlouhé předávací pásmo, které je ohraničeno dvěma příčnými čarami ve vzdálenosti 10 metrů dopředu a dozadu od startovní čáry úseku. Čáry předávacího pásma musí být označeny kužely vysokými minimálně 30 cm, umístěnými na čáře, která odděluje dráhy mezi sebou.
5. Na každé dráze musí být umístěny následující překážky:
 - a. První úsek (příloha č. 23): 30 metrů od startu je přední část domečku, délka domečku je 5 metrů, výška od země po hřeben střechy je 2,5 metru, šířka základu domečku je 2,0-2,4 metru. Střecha je dvouplášťová, dlouhá 4 m, každý plášť střechy je široký 1,5 m a úhel jejich sklonu je 30°. Po celé délce plášťů je ve vzdálenosti 15 cm od spodního okraje nahoru přibírá láť o šířce 10 cm a výšce 6 cm. Na obou stranách přední části střechy (z pohledu od startovní čáry) do vzdálenosti 30 cm od hřebene je 5-7 cm hluboký zářez. Plášť střechy, který se při závodu využívá, musí být opatřen gumovým povrchem (minimálně 60 cm širokým a 400 cm dlouhým) vhodným ke sportu a pro obuv s hroty. Přední část domečku je pokryta prkny nebo jiným pevným materiálem. Zadní část domečku tvoří horizontální plošina o délce 1 m, šířce 2,4 m a ve výšce 1,75 nad zemí. Pro kategorii žen a mladší dorostence a dorostenky se přímo za první plošinu umísťuje doplňující plošina o délce 1,4 m, šířce 2,4 m a ve výšce 90 cm od země. S plošinou nelze žádným způsobem manipulovat. Povrch plošin je opatřen gumovým povrchem vhodným pro obuv s hroty. Na běžecské dráze musí být podél zadních okrajů plošin vyznačeny ohraničující čáry.

- b. Druhý úsek: ve vzdálenosti 50 m od začátku úseku se na čáře, která je kolmá k trati, nachází bariéra vysoká 2 m (pro kategorii mladších dorostenců – 1,70 m, žen a dorostenek – 70 cm).
 - c. Třetí úsek: ve vzdálenosti 15 m od začátku úseku jsou připraveny dvě smotané hadice. Ve vzdálenosti 25 m od začátku úseku začíná náběhový můstek kladiny. Na konci vodorovné části kladiny musí být nakreslená bílá ohraničující čára přes celou šířku tratě. Na 55 m úseku je připraven rozdělovač a na 80 m úseku je přes celou šířku tratě nakreslená bílá čára pro odpojení proudnice.
 - d. Čtvrtý úsek: ve vzdálenosti 20 m od začátku úseku musí být instalován hasicí přístroj a ve vzdálenosti 50 m nádrž o délce 1,5 metru, šířce 1 metr a výšce 20 cm. Nádrž musí být umístěna přední stranou ve vzdálenosti 50 m uprostřed trati na základně z libovolného materiálu, která nesmí být vyšší než 5 cm. Pod základnu nádrže je povoleno umístit po celé šířce běžecské dráhy látku ze speciálního nehořlavého materiálu, která jej chrání před tepelnými účinky. V zatáčce, ve vzdálenosti 5 m za nádrží druhé dráhy se mohou na čáru, která odděluje jednotlivé dráhy, postavit 30 cm vysoké kužely.
- 6. Do nádrže se nalije směs kapalin v následujícím pořadí:
 - a. během přípravy na závod – 30 litrů vody, 2 litry nafty
 - b. 5 sekund po startu – 0,25 litru benzínu (AI-92)
 - 7. Hořlavá kapalina v nádrži se na všech drahách na povel rozhodčího současně zapálí 20 s po startu.
 - 8. Po každém pokusu se nádrž vyprázdní, opláchne a naplní novou směsí v předepsaném pořadí.
 - 9. Pro každou soutěž se doporučuje použít 2-3 sady nádrží.
 - 10. Překážky požární štafety musí být umístěny v přímých liniích tak, aby byl pohyb účastníků souběžný s rozmístěnými překážkami.
 - 11. Parametry ostatních překážek, které jsou ve štafetovém závodě použity, odpovídají parametrům překážek běhu na 100 m.

Dráha pro požární útok

1. Celková délka dráhy od startu k terčům je 100 metrů pro kategorii mužů, 80 metrů pro kategorii žen, 60 metrů pro kategorii dorostenců a dorostenek (přílohy č. 24, 26, 27).
2. Od středu základny (schémata základny a terče příloha č. 27) jsou naměřeny 3 startovní čáry ve vzdálenosti 10 m před základnou, za základnou a po pravé straně základny. Finální pozice proudařů je 85 m od středu štítu pro kategorii mužů, 65 m pro kategorii žen a 45 m pro kategorii dorostenců a dorostenek a je označena bílou čarou o rozměrech 5x5 cm.
3. Ve vzdálenosti 4 m (1,5 m pro kategorii dorostenců a dorostenek) vlevo od okraje základny je umístěna nádrž s vodou. Na základnu se umístí motorová stříkačka, hadice, rozdělovač, proudnice, sací koš a klíče.
4. Během požárního útoku se nádrž doplňuje vodou tak, aby z ní voda nepřetékala. Nádrž se začne doplňovat ihned poté, co voda vyjde z tlakového hrdla motorové stříkačky.
5. Požární hadice se vydávají družstvům k přípravě nejméně 1 hodinu před jejich pokusem.
6. Před pokusem se kontrolují proudnice a terče.
7. Organizátoři soutěže jsou povinni zajistit videozáznam z přípravy na základně, z nádrže s vodou a z finální fáze proudařů.

Dráha pro sestavení a výstup po třídlílném výsuvném žebříku

1. Dráha pro sestavení a výstup po třídlílném výsuvném žebříku odpovídá dráze pro výstup na cvičnou věž, s výjimkou startovní čáry.
2. Ve vzdálenosti 30 metrů od věže je vytyčena startovní čára, na kterou je umístěn model hasičského vozidla. Bílá startovní čára je rovnoběžná s přední stranou věže.

Halové soutěže

1. Soutěže se konají ve sportovních halách s nejméně dvěma běžeckými dráhami a cvičnou věží pro běh na 100 m s překážkami a výstup na cvičnou věž.
2. Dráha pro běh na 100 m s překážkami musí být dlouhá minimálně 115 metrů (minimálně 10 metrů za cílovou čarou a 5 metrů před startovní čarou). Pokud nelze splnit požadovanou vzdálenost za cílovou čarou, měly by být zřízeny měkké mantinely (zábrany), které zajistí bezpečnost sportovců.

Požární vybavení

Na požární vybavení se vztahují následující požadavky:

1. Pevný nebo skládací útočný žebřík (příloha č. 28): vysunutí háku minimálně 40 cm, minimální hmotnost žebříku 8,5 kg, šířka 300 mm (± 5 mm), počet příček na žebříku – 13, délka žebříku 410 cm (± 3 cm). Žebřík může být vyroben z jakéhokoli materiálu, ale nesmí zhoršovat kvalitu žebříku a musí být dostatečně pevný. Deformace (zakřivení) konstrukce sportovního žebříku by neměla překročit 3 cm vzhledem k ose svislé stojny po celé její délce.
2. Žebřík pro zdolání domečku prvního úseku požární štafety: minimální hmotnost 8 kg, minimální délka 2,95 m, šířka 300 mm (± 5 mm), počet příček – 8. Příčky mohou být zaoblené nebo pravoúhlé a jejich vrchní plocha může být pokryta pogumovaným materiálem. Konstrukce žebříku nesmí být upravena svařováním.
3. Požární hadice (plátěné, syntetické atd.): minimální délka 19 m, minimální šířka 60 mm, minimální hmotnost páru hadic 5 kg (pro kategorii žen a dorostenek – minimálně 4 kg). Mohou se používat jak kovové, tak i plastové půlspojky „ROT“. Půlspojky musí mít těsnění (těsnící gumička). Výška kotouče hadice (bez půlspojek) nesmí být větší než 35 cm. Do hadic se mohou přidat vložky, které jsou dostatečně upevněné a jsou určeny pouze k zabránění pádu. Jiné další vložky z tvrdého materiálu jsou zakázané.
4. Požární proudnice: minimální délka 25 cm, minimální hmotnost 0,4 kg, provázek dlouhý maximálně 0,5 m.
5. Třicestný rozdělovač s jedním středovým výtokovým hrdlem, kovovou rukojetí a všemi půlspojkami (i s těsněním), ke kterým závodník připojuje hadice, se připraví na podpěrné sklady hadic. Sklady mohou být maximálně 4 s rozměry 1-4 cm a nastaví se tak, aby půlspojka hadice byla nad čarou, která vyznačuje umístění rozdělovače. Vzdálenost od jakékoli spodní části půlspojky, ke které je připojena hadice, k povrchu běžecké dráhy nesmí přesáhnout 6 cm. Svislá rovina půlspojky a vodorovná plocha běžecké dráhy musí svírat pravý úhel. Rozdělovač se může nacházet v libovolném úhlu (může být nakloněný doleva, doprava) vůči startovní čáře, ale musí se dodržet podmínky umístění půlspojky, které jsou vysvětleny výše v tomto odstavci. Použití rozdělovače na základně je vyloučeno.

6. Výsuvný třídílný žebřík o minimální hmotnosti 40 kg se skládá ze tří (spodní, střední, vrchní) stejných kovových dílů, mechanismu pro vysunutí, zasunutí a zajištění. Díly se skládají ze dvou svislých stojen zvláštního průřezu, které jsou spojeny drážkovanými stupínky. Každý díl má 12 stupínků, které jsou upevněny v otvorech postranních částí žebříku.
7. V požárních štafetě se na 4. úseku používá práškový hasicí přístroj, který odpovídá ruské státní normě (ГОСТ Р 51057-2001) „Požární technika. Přenosné hasicí přístroje. Všeobecné technické požadavky. Zkušební metody“, s hmotností náplně 5 ± 1 kg.
 - a. Hasicí přístroj musí mít: spouštěcí páku ventilu, pomocí které pouhým stisknutím ovládáme hasicí přístroj; v horní části zabudovaný tlakoměr, který ukazuje, zdali je hasicí přístroj připraven k použití; rukojeť s pákou; gumovou hadici omotanou látkou s kovovým nátrubkem spojující hadici s hasicím přístrojem a na konci kruhový nástavec pro stříkání. Hasicí přístroj lze používat při jmenovitém tlaku (zelená zóna) $1,4 \pm 0,2$ MPa.
 - b. Hlavní technické charakteristiky hasicího přístroje: hasební látka: hasicí prášek ABCD; vytlačovací plyn: dusík (jiný inertní plyn); hmotnost hasicího přístroje: maximálně 10 kg; rozměry: maximální výška 510 mm a maximální průměr 200 mm; délka hadice: 400-600 mm; vnitřní průměr stříkacího otvoru (nástavce): maximálně 8 mm; délka výstřiku: minimálně 3 m; doba nepřetržitého výstřiku hasební látky: minimálně 10 s.
8. Pro požární útok s využitím požární motorové stříkačky, která je určena k dodávce vody, platí následující požadavky: rozměry motorové stříkačky maximálně 1300×780×930 mm (D×Š×V); hmotnost: maximálně 250 kg; jmenovitý průtok vody minimálně 1200 l×min; jmenovitý tlak vody minimálně 100 m; jmenovitá geometrická sací výška minimálně 3,5 m; maximální geometrická výška proudu minimálně 7 m; doba proudu z maximální geometrické výšky maximálně 40 s; průtok vody při maximální geometrické výšce proudu a jmenovitém tlaku minimálně 600 l × min; maximální pracovní tlak na vstupu do čerpadla minimálně 0,6 MPa; maximální pracovní tlak na výstupu z čerpadla minimálně 1,5 MPa; nominální průměr sacího hrdla: 1 × 100 mm; počet a nominální průměr tlakových hrdel 2 × 70 mm; typ čerpadla: musí být odstředivé, dvoustupňové; automatický podtlakový systém; Spolu s požární motorovou stříkačkou se využívá další vybavení (viz tabulka č. 2.)

Tabulka č. 2. Vybavení požární motorové stříkačky, které se používá při požárním útoku

Číslo	Název	Množství		
		Kategorie mužů	Kategorie žen	Dorostenci, dorostenky
1.	Savice Ø 100-110 mm, délka 2,5 m	2	2	1
2.	Sací koš Ø 100-110 mm	1	1	1
3.	tlakové požární hadice „B“ Ø 66 mm, délka 20 ± 0,5 m	3	2	2
4.	tlakové požární hadice „C“ Ø 51 mm, délka 20 ± 0,5 m	4	4	2
5.	Třicestný rozdělovač	1	1	1
6.	Proudnice Ø 51 mm, Ø trysky 13 mm	2	2	2
7.	Klíče	2	2	2
8.	Základna pro přípravu materiálu 2 × 2 m	1	1	1
9.	Objem nádrže > 1000 l	1	1	1
10.	Objem terčů > 15 l	2	2	2

1. Nádobu terčů o minimálním objemu 15 litrů musí být vyrobena z průhledného materiálu. Doporučuje se vybavit nádobu světelným a zvukovým zařízením, které signalizuje, že je nádoba plná.
2. Organizace, která soutěž pořádá, musí hasičské vybavení pro požární útok zajistit.

KAPITOLA Č. 7: SPORTOVNÍ ODĚV A VYBAVENÍ SPORTOVců

Oblečení a obuv závodníků

1. Sportovci soutěží ve všech sportovních disciplínách ve speciálním sportovním oděvu a ve speciální obuvi.

2. Při závodech, ve kterých soutěží družstva, musí mít celý tým stejnou barvu sportovního oděvu (s výjimkou účastníka 4. úseku požární štafety). Oděv musí být čistý a ve velikosti, která odpovídá postavě závodníka. Na slavnostní zahájení a ukončení soutěže musí družstvo nastoupit ve stejnokroji.
3. Oděv a obuv musí splňovat následující požadavky:
 - a. Sportovní oděv musí být z materiálu, který je neprůsvitný (i v případě namočení). Spodní část rukávů musí být na úrovni zápěstí, spodní část kalhot nesmí být výše než 10 cm od úrovně země.
 - b. Speciální obuv zajišťuje nohám bezpečí a přilnavost k povrchu dráhy. V obuvi nesmí být žádné doplňkové vložky, ani nic jiného, co by závodníkovi poskytovalo jakoukoli výhodu oproti ostatním závodníkům. Na podrážce mohou být různé zářezy či výstupky. Hroty na podrážce jsou povoleny.

Ochrana a speciální vybavení

1. Závodníci soutěží ve všech disciplínách v požárních nebo sportovních přilbách a s opaskem pro požární sport.
 - a. Požární nebo sportovní přilba musí chránit hlavu a obličej závodníka před mechanickými a tepelnými vlivy.
 - b. Opasek pro požární sport musí mít přezku a minimální šířku 50 mm.
2. Účastník 4. úseku požární štafety musí mít na sobě rukavice z nesyntetického materiálu, který chrání povrch kůže rukou před ohněm. Obličej musí být chráněn ochranným průhledným štítem, který je připevněn k přilbě (štíť musí zakrývat obličej závodníka po celé délce a šířce a musí mít vypouklý tvar). Všechny kategorie, s výjimkou kategorie mužů, musí pod přilbu obléct kuklu. Při hašení hořící kapaliny musí být štít spuštěn.
3. Závodník musí mít na svém sportovním oděvu v horní části zad uvedené příjmení, a to buď přímo na látce, nebo samostatně, pokud je k oděvu dostatečně připevněné. Minimální velikost písma na výšku musí být 6 cm.
4. Pokud pravidla stanoví, že by závodníci měli mít startovní čísla, musí je organizace pořádající soutěž závodníkům poskytnout. Pokud je všem soutěžícím přiděleno pouze jedno číslo, mělo by být při výstupu na cvičnou

věž připevněno na zádech a při ostatních disciplínách na hrudi. Výška čísel na hrudi musí být minimálně 15 cm a tloušťka minimálně 2 cm.

5. Na soutěžích v Rusku, které jsou na meziregionální a vyšší úrovni, musí být na oblečení sportovců umístěn znak (erb) subjektu Ruské federace a příjmení.
6. Je povoleno mít na sportovním oděvu nebo přilbě logo sponzorské firmy pro reklamní účely.
7. Závodníci, kteří se dostaví na soutěž v oblečení, vybavení a obuvi, které nejsou v souladu s pravidly, se soutěže zúčastnit nemohou.

6 Komentář k překladu

V této části vysvětlím jednotlivé překladatelské postupy, které jsem při překladu využívala, a následně k nim dodám konkrétní příklady z textu, se kterým jsem pracovala.

6.1 Formální transformace

6.1.1 Záměna gramatické kategorie

Záměna gramatické kategorie se týká především změny kategorie čísla, slovesného času, vidu apod. Avšak, pokud dochází ke změně gramatické kategorie v důsledku rozdílných jazykových soustav výchozího a cílového jazyka, nelze hovořit o gramatické transformaci, jelikož v těchto případech překladatel nemá možnost výběru.

Při překladu jsem se nejčastěji setkávala se záměnou gramatické kategorie čísla a vidu.

a. Změna gramatické kategorie čísla

V následujícím příkladě bylo jednotné číslo změněno na množné, jelikož daný pojem odkazuje na celý soubor pravidel, ne pouze na jedno konkrétní pravidlo.

- в соответствии с *Положением* – v souladu s *pravidly*

Častěji bylo užito záměny množného čísla na jednotné. Například slovní spojení *в установленные сроки* bylo přeloženo jako *ve stanovené lhůtě*. Mohlo být přeloženo také jako *ve stanoveném termínu*. Tak či onak je pro nás v tomto spojení přirozenější použít jednotné číslo. Další příklady takových záměn:

- спортсмены выступают во всех спортивных дисциплинах в *специальных спортивных костюмах* – sportovci soutěží ve *speciálním sportovním oděvu*
- в рукавицах или перчатках из *несинтетических материалов* – rukavice z *nesyntetického materiálu*
- *соревнования* в подъеме по штурмовой лестнице – *závod* ve výstupu na cvičnou věž
- из *любых материалов* – z *jakéhokoli materiálu*

b. Záměna gramatické kategorie vidu

Při překladu jsme se také setkali se záměnou gramatické kategorie vidu. *Участники преодолевают расстояние* bylo přeloženo jako *závodníci vyběhnou*. *Преодолевают расстояние* lze přeložit také jako *zdlávají vzdálenost*. Na začátku této věty ale máme *По сигналу или команде стартера*, tudíž abychom poukázali na jakousi dynamiku startu, bude lepší zvolit sloveso *vybíhají*. Pro ještě větší důraz byla použita dokonavá forma slovesa *выбегнут*. Tímto způsobem jsme docílili záměny nedokonavého vidu videm dokonavým.

Další vzor takové záměny:

- команды, за которые *выступали* данные спортсмены – družstva, за která tito závodníci *выступили*

6.1.2 Záměna slovního druhu

Mezi nejběžnější gramatické transformace patří transpozice neboli slovnědruhová záměna. Tento jev je vyvolán několika faktory, jako je absence odpovídajícího slovního druhu v cílovém jazyce, rozdílné chování slov stejného druhu v obou jazycích a různé možnosti spojování slov. Například v odborné terminologii ruština častěji používá neshodné substantivní přívlastky, které nejsou v češtině tolik běžné. V důsledku toho bývá tento přívlastek při překladu často nahrazen přívlastkem shodným, tedy adjektivem.⁴⁶ (viz. dále: Záměna větných členů)

V textu jsme se zřídka setkali se **substantivizací**, např.:

- если на пожарный рукав *наступили* обувью с шипами – *prošlápnutí* požární hadice obuví s hroty
- спортсмен, *приняв* эстафету – závodník po *převzetí* štafety

Při překladu byla také realizována tzv. **pronominalizace**. V prvním příkladě se mohl výraz *утраченное* přeložit například jako *své ztracené věci*. Ve větě se již objevuje slovo *ztratit* a v českém jazyce je opakování slov či kořenů slov nežádoucí, abychom se tomu vyvarovali, použili jsme zájmeno *ho/ji*.

- При потере спортивного *оборудования* или *снаряжения* во время бега по дистанции во время выполнения любого упражнения участник обязан

⁴⁶ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu I: (odborný překlad)*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995. ISBN 80-7067-489-X, str. 27.

вернуться и поднять *утраченное*. – Pokud soutěžící na trati během jakékoliv disciplíny ztratí své sportovní *vybavení* či *výstroj*, musí se vrátit a zvednout *ho/ji*.

Ruské slovo *настоящий* se velice často do češtiny překládá ukazovacím zájmenem, nebylo tomu jinak ani v mém překladu. Jedná se o druhý příklad pronominalizace v našem překladu.

- в соответствии с *настоящими Правилами* – v souladu s *těmito pravidly*

Pro ruský jazyk jsou charakteristické řetězce substantiv, které jsme se snažili v překladu nezachovávat především proto, aby byl text srozumitelný a přehledný. Proto uvádím řadu příkladů **verbalizace**, kdy ruská substantiva byla do češtiny přeložena pomocí slovesa.

- в случае *неявки* одного или нескольких спортсменов – pokud se jeden nebo více závodníků *nedostaví*
- объявляется *замечание* – musí být *namořenut*
- при *потере* – pokud *ztratí*
- в случае *падения* рукавов – pokud hadice *spadnou*
- при *соскоке* с бревна – pokud závodník *seskočí* z kladiny
- при *приземлении* – jestliže závodník *dopadne*
- местам *проведения* соревнований – místo, kde bude soutěž *probíhat*
- первое *касание* – jako první *dotknul*
- без *упора* ногами – bez toho, aniž by se nohama *opřel*
- разрешается начинать *разбег* – se může začít *rozbíhat*
- *получение, установку* огнетушителя, *удаление* предохранительной чеки запорнопускового клапана – *převzme* a *nastaví* hasicí přístroj a *odstraní* z něj pojistný ventil
- команде дается право на *повторное выполнение* упражнения – družstvo má právo *opakovat* svůj pokus
- *проверка* технического состояния – *zkontrolovat* technický stav
- проверяется *соединение* сетки с рукавом – zkontroluje, zdali *je* sací koš *пришroubován* na savici

6.1.3 Záměna větných členů

Záměna větných členů je jedna z nejčastějších překladatelských transformací při překladu z ruského jazyka do českého. V našem případě bylo nejčastěji užito záměny neshodného přívlastku přívlastkem shodným. Pro ruštinu je typický výskyt substantivních neshodných přívlastků tam, kde čeština používá adjektivní přívlastek shodný. Tento fakt souvisí s menší mírou flexivosti v ruském jazyce. Srov.:

- *судейская коллегия* – *komise rozhodčích*
- *фирмы спонсора* – *sponzorské firmy*
- *линия старта* – *startovní čára*
- *линия разметки* – *vyznačená čára*
- *лямка крепления* – *upevňovací pásek*
- *соревнования регионального и муниципального уровней* – *krajské a okrskové soutěže*
- *соревнование в помещении* – *halová soutěž*

6.1.4 Univerbizace a multiverbizace

Jedná se o transformace, kdy se víceslovná pojmenování překládají jednoslovným pojmenováním a naopak.⁴⁷ Obě překladatelské transformace mají v textu poměrně velké zastoupení. Srov.:

Slovní spojení *церемониал открытия* a *церемониал закрытия* byla přeložena jednoslovnými názvy *zahájení* a *ukončení*. *Церемониал* odkazuje na nějakou důležitou slavnostní událost. Tato slovní spojení se v textu objevovala s adjektivem *торжественный* (*торжественный церемониал открытия, закрытия*), které jsme přeložili jako *slavnostní*, tudíž významná hodnota této události byla ve slovním spojení ponechána. To byl jeden z případů, kdy jsem v rámci překladatelských transformací využila **univerbizaci**. Níže uvádím řadu dalších:

- *времяизмерительная аппаратура* – *časomíra*
- *одинаковая форма одежды* – *stejnokroj*
- *товарный знак* – *logo*
- *порядок выполнения спортивных дисциплин* – *pořadí sportovních disciplín*
- *таким образом* – *tak*

⁴⁷ VYSLOUŽILOVÁ, Eva. *Cvičebnice překladu pro rusisty I: politika, ekonomika*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. ISBN 80-244-0411-7, str. 15.

- *множительная аппаратура* - *tiskárna*
- *рукавная линия* – *hadice*
- *оконный проём* – *окно*
- *линия финиша* – *cíl*
- *производить запуск* – *(na) startovat*
- *отказ в работе* – *porucha*
- *измеритель ветра* – *větroměr*
- *осевая линия* – *osa*
- *конусообразная стойка* – *kužel*
- *дизельное топливо* – *nafta*

Jedním z mnoha příkladů **multiverbizace** je překlad termínu *эстафета* jako *štafetový kolík*. V textu se setkáváme také s překladem *štafeta*, pokud se jedná o sportovní disciplínu. V případě, kdy hovoříme o konkrétní věci, kterou si závodníci mezi jednotlivými úseky štafety předávají, je tento termín přeložen jako *štafetový kolík*. Dalším příkladem může být slovo *низ*, které lze do češtiny přeložit jako *spodek*. Vzhledem k charakteru textu jsme se rozhodli použít dvouslovné pojmenování, tudíž slovní spojení *низ рукавов* bylo přeloženo jako *spodní část rukávů*. Multiverbizaci jsme použili také při překladu ruských kompozit, např.:

- *огнетушитель* – *hasicí přístroj*
- *мотопомпа* – *motorová stříkačka*
- *пресс-центр* – *tiskové středisko*
- *передвижение* – *změna pozice*
- *подоконник* – *parapetní deska*
- *допинг-контроль* – *dopingová kontrola*

Další příklady multiverbizace:

- *сетка* – *sací koš*
- *каркас* – *nosná konstrukce*
- *рулетка* – *měřické pásmo*

6.1.5 Změna slovosledu

Slovosledné transformace jsou důležitou součástí procesu překladu mezi ruštinou a češtinou. Mezi zmíněnými jazyky jsou značné rozdíly ve slovosledu, na které překlada- tel musí pamatovat, aby zachoval přirozený dojem textu.⁴⁸

Například v ruském odborném textu se často vyskytuje tzv. „obmykání“, neboli interpoziční slovosled, což znamená, že se mezi přívlastek a určované substantivum vloží obvykle bohatě členěné výrazy, které rozvíjejí přívlastek.⁴⁹ V českém jazyce se daný jev nevyskytuje, proto bylo potřeba tuto skutečnost při překladu zohlednit. Např.:

- спортсмены занимают *удобное для них положение* перед линией старта – závodníci zaujmou před startovní čarou *polohu, která jim vyhovuje*
- в этом случае *указанная в протоколе последовательность* фамилий участ-ников должна соответствовать жеребьевке. – *pořadí závodníků v listině* musí odpovídat losování.
- *окончившим дистанцию* считается участник, пересекший всем телом – *zá-водник, který protnul* cílovou čárou celým tělem
- Только спортсмену разрешается установить рукава в *отведенное для подготовки время*. – Nadice si může připravit pouze sám závodník, a to *v čase určeném pro přípravu*.
- *все необходимые прошедшие проверку измерительные средства* для контроля спортивных площадок, оборудования и инвентаря (весы, шаблоны и др.) – *veškeré potřebné ověřené měřicí nástroje* (váhy, šablony apod.) pro kontrolu sportovišť a vybavení

6.1.6 Rozdělení rozsáhlého souvětí na více vět

Aby byla předávána informace srozumitelnější, rozsáhlá souvětí byla rozdělena na více vět. Jak už bylo zmíněno v analýze originálního textu, na poměry odborného tex- tu se zde takových rozsáhlých souvětí příliš mnoho nevyskytovalo.

- Для подготовки к старту, включая установку стартовых колодок, рукавов, лестниц, огнетушителей спортсменам отводится не более 2 минут (кроме соревнований по боевому развертыванию), считая с момента разрешения судьи (стартера) на проведение подготовки к старту участникам очередного

⁴⁸ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu I: (odborný překlad)*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995. ISBN 80-7067-489-X, str. 28.

⁴⁹ Tamtéž.

забега. – Závodníci mají na přípravu ke startu, včetně nastavení startovních bloků, hadic, žebříku, hasicího přístroje, maximálně 2 minuty (s výjimkou požárního útoku). Čas se začne odpočítávat ve chvíli, kdy startovní rozhodčí povolí účastníkům dalšího rozběhu přípravu ke startu.

- Убедившись в готовности спортсменов, основной стартер подает команду «Внимание», по которой спортсмены должны немедленно занять соответствующее стартовое положение и зафиксировать его, прекратив всякое движение и сохранив при этом опору руками на дорожку (или лестницу) и контакты ног со стартовыми колодками. – Poté, co se hlavní startér ujistí, že jsou závodníci připraveni, zavelí „Pozor“. Závodníci zaujmou konečnou startovní pozici, ve které musí nehybně zůstat. Udržují stabilitu pomocí rukou, které mají opřené o zem či žebřík. Nohy jsou zapřené ve startovních blocích.
- Если, по мнению основного стартера или судей, отвечающих за возврат спортсменов, в промежутке времени после подачи команды «Внимание!» и до выстрела стартера участник оторвал от дорожки (стартовой колодки) ногу или руку или допустил движения корпусом, в том числе, которое могло спровоцировать других участников к началу бега, ему объявляется фальстарт и спортсмен дисквалифицируется на данный забег, при этом все участники должны быть остановлены (вторично выстрелом, свистком или голосом) и возвращены к линии старта. – Pokud hlavní startér či rozhodčí zaregistruje pohyb závodníka mezi povelom „Pozor!“ a výstřelem, prohlásí tento start jako chybný. Může se jednat o opuštění svého místa rukou nebo nohou či pohyb těla, který by mohl vyprovokovat ostatní závodníky k rozběhu. Závodník, který se dopustil porušení pravidla, je z daného rozběhu diskvalifikován. Ostatní závodníci jsou taktéž zastaveni (opakovaným výstřelem, zapískáním nebo povelom) a vráceni na startovní čáru.
- Предохранительная подушка формируется из пружинистого основания (плотно уложенные автопокрышки радиусом не более 18 дюймов, куски пористой резины в мешках и т. п.) толщиной 50 см, на которое горизонтально в один слой укладываются мешки с опилками; засыпки толщиной не менее 20 см, состоящей из опилок и песка, которые перемешиваются между собой и насыпаются слоем на мешки. – Bezpečnostní podložka je tvořena pružícím základem (pneumatiky o poloměru maximálně 18 palců položené těsně vedle sebe, pytle s kusy porézní gummy apod.) o tloušťce 50

cm. Na pružící základ se vodorovně v jedné vrstvě položí pytle s pilinami a zasy-
pou se nejméně 20 cm vrstvou, která se skládá ze směsi pilin a písku.

6.1.7 Překlad polovětných konstrukcí

V praxi překladu z ruštiny do češtiny mají zvláštní význam tzv. syntaktické kon-
denzace, což znamená „zhutnění, zhuštění“ z hlediska formální roviny. Tento jev se týká
zejména překladu přechodníkových a participiálních konstrukcí do češtiny.⁵⁰ Tyto kon-
strukce byly nejčastěji rozvolňovány pomocí vedlejších vět či předložkových vazeb. Jed-
ním z možných postupů při překladu je také překlad přechodníku přechodníkem. Jelikož
přechodníky nejsou pro český jazyk typické, tento způsob nebyl při mé práci zvolen ani
jednou. Srov.:

Překlad participií

- *ствол, упавший на соседнюю дорожку* – v případě, že *proudnice spadne* na
sousední dráhu
- *спортсмену, принимающему эстафету* – *závodník, který přebírá* štafetu
- *команда, нарушившая Правила* – *družstvo, které poruší* tato pravidla
- *соревнования по пожарно-спасательному спорту, проводимые в соответ-
ствии* – *soutěže požárního sportu, které se konají* v souladu
- *наряду с организацией, проводящей соревнования* – *spolu s organizací, která
soutěž pořádá*
- *иметь телефонную сеть, обеспечивающую связь* – *mít telefonní síť, která pro-
pojí komunikaci*
- *параметры остальных препятствий, применяемых в эстафете* – *parametry
ostatních překážek, které jsou* ve štafetovém závodě *použity*

Překlad přechodníků

- *не нарушив условий* – *aniž by porušil* stanovená pravidla
- *участники, прибывшие на соревнования* – *závodníci, kteří se dostaví*
- *любым способом, не мешая участникам на соседних дорожках* – *jakýmkoliv
způsobem, aniž by překážel* závodníkům na sousedních drahách

⁵⁰ VYSLOUŽILOVÁ, Eva. *Cvičebnice překladu pro rusisty I: politika, ekonomika*. Olomouc: Univerzita
Palackého, 2002. ISBN 80-244-0411-7, str. 13-14.

- может сойти с беговой дорожки, *лишь убедившись*, что – smí opustit běžec-kou dráhu *až poté, co se ujistí*, že
- спортсмен, *приняв эстафету* – závodník *po převzetí štafety*

6.2 Sémantické (lexikálně-sémantické) transformace

6.2.1 Konkretizace významu

Ruské (či jiné cizí) slovo se širším (obecnějším) významem může být pro překlad někdy velmi neurčité, proto se při převodu textu využívá konkretizace neboli zúžení širokého pojmu výchozího textu.⁵¹ Konkretizace byla použita při překladu pojmu *равенство*. Ve sportovním kontextu lze přeložit jako *remíza*. Tento překlad se mi pojí s jinými sporty, jako je například fotbal, hokej či tenis. Proto jsem zvolila konkrétnější překlad *stejný čas* (при *равенстве* – v případě *stejných časů*). Další příklady konkretizace:

- после *финиша* – na *konci pokusu*
- не считается *нарушением* – se nepovažuje za *porušení pravidel*
- *спортсмены* собирают – *ostatní závodníci* seberou
- *упражнение* считается выполненным – *požární útok* je ukončen
- пропусканию *засынке* на дно ямы – *prostupu vrstvy z pilin a písku* na dno jámy

6.2.2 Generalizace významu

Opačným postupem výše zmíněné transformace je tzv. generalizace, kdy překladatel slovo s užším významem nahradí slovem s širším vymezením.⁵²

- последовательность *фамилий участников* – pořadí *závodníků*
- без упора ногами *о стойки и откосы крестовин* – bez toho, aniž by se nohama opřel *o její nosnou konstrukci*
- касаться *поверхности беговой дорожки* – *dotýkat běžecké dráhy*
- количество и *санитарное состояние* раздевалок – množství a *stav šaten*
- *габаритные размеры* – *rozměry*

6.2.3 Převod záporu

Překladatelé se často setkávají s *antonymickým překladem*, kdy je kladná konstrukce přeložena konstrukcí zápornou a naopak, avšak nesmí být změněn smysl origi-

⁵¹ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu I: (odborný překlad)*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995. ISBN 80-7067-489-X, str. 26.

⁵² Tamtéž.

nálního výrazu. V našem případě byly ve všech uvedených příkladech záporné konstrukce ponechány.

- В отношении зоны передачи *решающим является положение ствола, а не положение тела спортсмена.* – V předávacím pásmu *záleží na pozici proudnice, poloha těla závodníka nehraje žádnou roli.*
- Спортсмен, передавший ствол, может сойти с беговой дорожки, лишь убедившись, что он *не помешает* другим участникам эстафеты. – Závodník, který již předal štafetu, smí opustit běžeckou dráhu až poté, co se ujistí, že *nebude překážet* ostatním účastníkům štafety
- Команде дается право на повторное выполнение упражнения, если *горение не ликвидировано* из-за технической неисправности огнетушителя, *возникшей не по вине* участника. – Družstvo má právo opakovat svůj pokus, pokud *se oheň nepodaří uhasit* z důvodu technické závady hasicího přístroje, kterou soutěžící *nezavinil.*

6.2.4 Redukce

V následující větě jsem se rozhodla přistoupit k redukci, jelikož se ve výchozím textu nachází čtyři pojmy, přičemž dva z nich odkazují k jakýmsi zářezům, rýhám, prohlubním a další dva k výstupkům. Srov.:

- разрешается иметь *насечки, углубления, зубцы или выступы* – mohou být různé *zářezy či výstupky*

V další větě jsem vypustila *при беге по дистанции*, jelikož je to z kontextu očitelné a zbytečné tuto informaci doplňovat. Srov.:

- По сигналу стартера участник стартует, *при беге по дистанции* преодолевает забор, берет рукава, преодолевает бревно (бум) таким образом, чтобы... – Na pokyn startéra soutěžící *vyběhne, překoná bariéru, uchopí hadice, přeběhne kladinu tak, aby...*

V následujícím případě jsem se rozhodla vypustit část věty, která měla odkazovat na jinou část textu, akorát bylo zřejmě použito špatné očíslování bodu. V textu se odkazuje na bod č. 48.4, který má obsahovat informaci o tom, že hasičské vybavení nesmí přesahovat hranici základny, s výjimkou savic. Pokud se ale na tento bod podíváme, tak ve skutečnosti uvádí: *48.4. Соревнования в установке и подъему по трехколенной*

выдвижной лестницы проводятся по двум попыткам. Na základě toho jsem se rozhodla tento odkaz na jinou část textu vypustit. Srov.:

- Если после истечения времени на подготовку судья обнаружит *нарушения п. 48.4* (размещение оборудования и инвентаря за пределами щита (за исключением всасывающих рукавов)... – Pokud rozhodčí po uplynutí času na přípravu zjistí, že vybavení přesahuje základnu (s výjimkou savic)...

6.2.5 Explikace

Při explikaci neboli opisném překladu dochází k záměně lexikální jednotky slovním spojením, které podrobněji či méně podrobně objasňuje její význam.⁵³ V následující větě můžeme vidět zkratku *ГОСТ Р 51057-2001*, která by byla pro českého čtenáře nerosrozumitelná, pokud by byla ponechána v původní podobě či přeložena pomocí transliterace. Pod zkratkou se skrývá název *национальные стандарты Российской Федерации*, tudíž jsme ke zkratce, kterou jsme ponechali beze změny, přidali vysvětlení, že se jedná o *ruskou státní normu*. Srov.:

- огнетушитель, имеющий сертификат соответствия ГОСТ Р 51057-2001 – hasičí přístroj, který odpovídá *ruské státní normě* (ГОСТ Р 51057-2001)

V následujícím příkladě můžeme vidět pojem *подогнанный*. Nepřišla jsem na žádný český jednoslovný název, který by odpovídal smyslu originálu. Znamená to, že něco někomu dobře sedí/padne. Ve finální verzi byl použit následující opisný překlad:

- одежда должна быть чистой, аккуратно *подогнутой* – oděv musí být čistý a *ve velikosti, která odpovídá postavě závodníka*

6.3 Specifické okruhy

Překlad kategorií

V originálním textu se objevují následující kategorie:

- Ženské kategorie: *женщины, юниорки, девушки*
- Mužské kategorie: *мужчины, юниоры, юноши*

Při překladu jednotlivých kategorií jsem doplnila slovo „*kategorie*“, aby bylo srozumitelnější, že se jedná o sportovní rozřazení. „*Женщины*“ a „*мужчины*“ jsem tedy

⁵³ VYSLOUŽILOVÁ, Eva. *Cvičebnice překladu pro rusisty I: politika, ekonomika*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. ISBN 80-244-0411-7, str. 15.

převvedla jako „*kategorie žen*“ a „*kategorie mužů*“. Složitější situace nastala u ostatních kategorií, jelikož mi bylo jasné, že „junior/ka“ se v kontextu požárního sportu nepoužívá. V tuto chvíli jsem se řídila doplňujícími informacemi v závorce, kde bylo napsáno, jakého věku se jednotlivé kategorie týkají. Podívala jsem se do pravidel požárního sportu ČR a na základě odpovídajícího věku jednotlivé kategorie přiřadila:

- *женщины* – *kategorie žen*
- *юниорки* – *kategorie starších dorostenek*
- *девушки* – *kategorie mladších dorostenek*
- *мужчины* – *kategorie mužů*
- *юниоры* – *kategorie starších dorostenců*
- *юноши* – *kategorie mladších dorostenců*

Pro zajímavost: Pokud se jedná o soutěže družstev, tak se dorostenecká kategorie nerozlišuje a obsahuje jak ženské, tak i mužské pohlaví ve věku 13-18 let (platí v ČR).

Překlad požárních disciplín

Názvy jednotlivých požárních disciplín jsem nepřekládala doslovně, ale přiřadila jsem k nim ekvivalenty, které jsou v českém prostředí zažité:

- *Полоса препятствий* – *Běh na 100 m s překážkami*
- *Штурмовая лестница – 4 этаж – учебная башня – Выход на тренировочную башню до 4. Подлази*
- *Штурмовая лестница – 3 этаж – учебная башня – Выход на тренировочную башню до 3. Подлази*
- *Штурмовая лестница – 2 этаж – учебная башня – Выход на тренировочную башню до 2. Подлази*
- *Пожарная эстафета* – *Štafeta 4 x 100 m s překážkami*
- *Боевое развертывание* – *Požární útok*
- *Двоеборье* – *Dvojboj*

Povšimněme si překladu jednotlivých podlaží cvičné věže. V běžné komunikaci se české a ruské pojmenování rozchází, je zajímavé, že v tomto případě tomu tak není.

Překlad zkratek

Zkratka «ГСК»

Rozšifrování této zkratky jsem našla v první kapitole požárních pravidel Ruské federace. Plný název tedy zní *главная судейская коллегия*. V ruském znění má za úkol schvalovat zaznamenané výsledky pokusů závodníků, aby mohly být považovány za oficiální. Při hledání adekvátního překladu jsem narazila na pojem *vyhodnocovací skupina*, který se na první pohled zdál jako ideální řešení. Pravidla českého požárního sportu ale uvádí, že vyhodnocovací skupina „*zpracovává dílčí a celkové výsledkové listiny a po odsouhlasení příslušným rozhodčím je zveřejňuje a předává hlavním rozhodčím určeným účastníkům soutěže.*“ Jelikož tato skupina nemá ve své pravomoci udělování oficiálního statusu výsledkům, toto řešení je nevhodné.

Rozhodla jsem se, že budu dále pracovat s doslovným překladem, který zněl: *hlavní hodnotící komise*. Při opakovaném čtení této části překladu se mi zdálo, že slovo *hodnotící* je v tomto slovním spojení nadbytečné, jelikož je funkce této komise v textu vysvětlena. V konečné fázi jsem tedy zvolila překlad: *hlavní komise*, který je spolu s vysvětlením náplně práce pro českého čtenáře dostatečně srozumitelný.

Zkratka «POT»

Zkratku «*POT*» jsem přeložila jako „*ROT*“ pomocí transliterace bez žádné doplňující informace, jelikož se tato zkratka používá i v českém prostředí. V běžné komunikaci závodníků můžeme například slyšet hovorové slovo „*rotky*“, které označují speciální druh hadic.

Překlad termínů

Při překládání termínů nevznikaly žádné zásadní problémy. Ve většině případů bylo na základě kontextu jasné, o jaké termíny se jedná a jednoduše se nahradily českými ekvivalenty. S řadou z nich jsme se setkaly v předchozích kapitolách. Uvedu alespoň pár příkladů:

- *линия разметки* – *vyznačená čára*
- *рукавная линия* – *hadice*
- *измеритель ветра* – *větroměr*
- *конусообразная стойка* – *kužel*
- *дизельное топливо* – *nafta*
- *эстафета* – *štafetový kolík*
- *огнетушитель* – *hasicí přístroj*

- *мотопомпа* – motorová stříkačka
- *сетка* – sací koš
- *разветвление* – rozdělovač

Menší problém nastal při překladu termínu *тетива*, který byl použit při vysvětlování výstupu po výsuvném žebříku. Termín jsem nejdříve hledala v online rusko-českém slovníku Lingea, který mi nabídl pouze jeden překlad a to *tětiva*. U přeloženého slova jsem ale v českém kontextu žádnou spojitost se žebříkem nenašla. Jedná se buď o geometrický pojem či šňůru, spojující oba konce luku. Jako další zdroj měl posloužit Rusko-český technický slovník Petra Wagnera, který tento pojem bohužel neobsahoval. Poté jsem hledala v online výkladovém slovníku ruského jazyka a našla 3 významy tohoto termínu:

- 1. *Бечева, струна, стягивающая концы лука.*
- 2. *Спец. туго натянутая верёвка, бечева, трос в некоторых снастях, орудиях.*
- 3. *Спец. боковая наклонная балка лестницы, в которую вделываются концы ступеней.*⁵⁴

Vzhledem k tomu, že se jednalo o výsuvný žebřík, jehož součástí je i lano a v definicích jsem se setkávala s provazem a šňůrou, *lano* byla jedna z prvních možností překladu. Tato možnost byla vzápětí zavrhnuta, jelikož v originálním textu se také objevilo *обе тетивы*, ale lano je tam pouze jedno. Následně bylo z kontextu jasné, že je to ta část žebříku, která drží příčky pohromadě. Wikipedie tuto část žebříku pojmenovává jako *svíslé stojny* či *štěriny*. V mém finálním překladu se objevovala první možnost z posledních dvou zmíněných či opisný překlad *postranní část žebříku*.

Další termín, nad kterým jsem přemýšlela, byl *предохранительная подушка*, který má svůj ekvivalent *zajišťovací poduška*, který se objevuje v pravidlech českého požárního sportu. Při každém pročitání odstavců, ve kterých se tento ekvivalent objevoval, jsem měla pocit, že tam nepatří a může působit, že byl přeložen pod vlivem interference. Proto jsem se rozhodla pro svůj překlad, kterým je *bezpečnostní podložka*.

54

[https://gramota.ru/poisk?query=%D1%82%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B0&mode=slovari&dicts\[\]=42](https://gramota.ru/poisk?query=%D1%82%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B0&mode=slovari&dicts[]=42)

V následující větě: *„Для электронной фиксации результата на поверхность пола этажа устанавливаются финишные площадки (на каждую дорожку) размером 110x80 см и высотой 4x1 см, разделенные на две контактные полуплощадки (приложение № 20).“* jsem si nebyla jistá poslední částí věty, tudíž jsem se podívala na přílohu č. 20, na kterou autoři textu odkazují. V ní vysvětlují, jak tyto doslovně *„kontaktní plochy“* fungují. Rozhodla jsem se, že překlad doplním informacemi z přílohy, abych tento termín čtenáři více přiblížila:

- *„...(zařízení) je rozděleno na dvě části, spodní nepohyblivou a horní pohyblivou, které jsou od sebe vzdáleny 1 cm (příloha č. 20).“*

Nejtěžším termínem pro překlad byl *„дроссельная заслонка“*. Jak rusko-český technický slovník, tak i internetový slovník Lingea uvádí překlad *„škrťací klapka“*. I přes to, že se požárnímu sportu věnuji na pozici strojnice, tento termín mi byl cizí. Tudíž jsem oslovila známého, který se věnuje požárnímu sportu již několik let a zároveň pracuje jako automechanik, a požádala ho o pomoc. Poradil mi, že termín *„škrťací klapka“* se používá pouze v kontextu motoru. Pokud jde o motorové stříkačky, záleží, o jaký typ se jedná. Na závodech Extraligy ČR v PÚ, kterých se účastním, se používají motorové stříkačky PS 12, ale na postupových soutěžích využívají FOX III. Každá mašina funguje na jiném principu, proto jsem si s termínem prvně nedokázala poradit. Dalším mým cílem bylo zjistit, zdali s FOX III závodí i závodníci RF. Na základě videí z mistrovství RF na youtube.com jsem zjistila, že ano. Ve finálním překladu jsem tedy použila termín *„vřetenový ventil“*, který jsem si nechala poradit.

Závěr

Tématem diplomové práce byl překlad odborného textu z oblasti požárního sportu. Materiálem pro překlad posloužila ruská pravidla požárního sportu (*Правила служебно-прикладного вида спорта*), která byla schválena nařízením Ministerstva sportu Ruské federace 21. března 2023.

Hlavním cílem této diplomové práce bylo vytvořit adekvátní překlad několika kapitol pravidel ruského požárního sportu, které se věnují především provedení disciplín, sportovnímu zázemí a výstroji, a opatřit jej translatologickým komentářem.

Diplomová práce byla rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou, ty byly rozčleněny na další subkapitoly.

Teoretická část se soustředila především na charakteristiku odborného stylu a jeho jazykové prostředky. Zjistili jsme, že mezi typické rysy odborného stylu patří přesnost, jednoznačnost, objektivita, vnitřní uspořádanost předávané informace a mnohé další. V jedné z prvních kapitol bylo potřeba představit termíny a jak s nimi pracovat při překladu. Tyto vědomosti jsme využili jako podklad v druhé části práce. Zbytek teoretické části pojednává o tématu výchozího textu, kterým je požární sport.

Nejprve bylo popsáno, jak se tento sport rozvíjel a jakými změnami prošel. Poté byly stručně představeny jednotlivé disciplíny, tedy *běh na 100 m s překážkami*, *výstup do 4. podlaží cvičné věže*, *štafeta 4x100 m* a *požární útok*. Nebylo potřeba zabíhat do detailů, jelikož se provedením jednotlivých disciplín zabývá překládaný text. Následně jsme se podívali na požární sport v České republice a Ruské federaci a nahlédli také do Mezinárodní sportovní federace hasičů a záchranářů.

Součástí praktické části je již vypracovaný překlad k výchozímu textu o pravidlech ruského požárního sportu. Při překladu jsme pracovali s internetovým slovníkem *lingea.cz* a technickým slovníkem Petra Wagnera.

Byla vytvořena stručná analýza výchozího textu, na základě které můžeme konstatovat, že text odpovídá odbornému stylu.

Po analýze a překladu následovala část, která si kladla za cíl vytvořit překladatelský komentář. V komentáři byly vysvětleny překladatelské transformace, které byly v procesu překladu použity. Jednalo se například o multiverbizaci, univerbizaci, konkretizaci, generalizaci, záměnu větných členů a mnohé jiné. Ke každé transformaci bylo

přiřazeno několik příkladů překladu. Následoval komentář k překladu specifických jevů, jako například: *překlad kategorií, překlad jednotlivých disciplín, překlad některých zkratk a překlad termínů*. Text obsahoval poměrně velký počet termínů, přičemž většina z nich byla nahrazena českými ekvivalenty. K termínům, jejichž překlad nebyl jednoznačný, se věnuji v již zmíněném komentáři k překladu specifických jevů.

Na závěr byl vytvořen rusko-český glosář vybraných pojmů, který lze najít v přílohách.

Prostřednictvím této diplomové práce jsem si mohla vyzkoušet překlad textu jiného typu, než jsem byla do té doby zvyklá. Čelila jsem různým překladatelským problémům, se kterými jsem se musela adekvátním způsobem vypořádat. Požárnímu sportu se věnuji zhruba 11-12 let, stejně tak i ruskému jazyku. Do té doby, než jsem se začala věnovat překladu této závěrečné práce, jsem nebyla schopna pojmenovat ani základní náčinní požárního sportu v ruském jazyce. Díky práci s překladem jsem měla možnost obohatit si svou slovní zásobu a zúročit své dosavadní znalosti z teorie překladu.

Резюме

Темой дипломной работы является перевод научного текста из области пожарного спорта. Для перевода я выбрала *Правила служебно-прикладного вида спорта*, утвержденные приказом Министерства спорта Российской Федерации от 21 марта 2023 года.

Основной целью данной дипломной работы было создание адекватного перевода нескольких глав правил российского пожарного спорта, посвященных в основном выполнению дисциплин, спортивной базе и экипировке, а также составление комментария к данному переводу.

Дипломная работа состоит из двух основных частей, теоретической и практической, которые были подразделены на дополнительные подглавы.

В теоретической части основное внимание было уделено характеристике научного стиля и его языковым средствам. Мы выяснили, что к типичным чертам научного стиля относятся точность, ясность, объективность, внутренняя организация передаваемой информации и многое другое. В одной из первых глав необходимо было познакомиться с терминами и способами их перевода. Эти знания легли в основу второй части дипломной работы. Мы узнали, что при переводе научной литературы нельзя сильно отклоняться от оригинала, степень свободы гораздо меньше (по сравнению, например, с художественной литературой). Доминирующим элементом являются *термины*, которые характеризуются узким и специфическим значением. В отличие от общеупотребительных слов, термины более самостоятельны и менее зависимы от контекста. Существует мнение, что перевод научных текстов иногда не получает должного признания. Одной из причин этого является то, что в теоретических работах часто утверждается, что термины нужно не переводить, а лишь заменять. Часто цитируются слова **Я. Горецкого (J. Horecký)**, который подчеркивает, что *термины в принципе не нужно переводить, а просто заменять*. Однако вторая часть цитаты, в которой говорится, что это верно только в том случае, если оба языка обладают системой терминов для данной области, часто упускается из виду.

Зденька Выходилова (Zdeňka Vychodilová) также занимается переводом терминов. В своей публикации она перечисляет несколько способов их перевода,

помимо субституции: создание нового термина, калькирование, заимствование слов из иностранного языка, перевод с помощью описательной конструкции, генерализация (обобщение значения) и конкретизация (уточнение значения).

Остальная часть теоретической части посвящена теме исходного текста – пожарно-прикладному спорту.

Пожарный спорт возник как ответ на потребности профессиональных и добровольных пожарных, которым для выполнения своей работы требуется особая физическая подготовка. Этот вид спорта сочетает в себе элементы атлетической подготовки и включает в себя физические упражнения, которые непосредственно связаны с трудовой деятельностью пожарных. Его целью является развитие и поддержание физической формы и психической выносливости пожарных, повышение их выносливости, дисциплины и ориентации. Многолетний опыт пожарных показывает, что их физическое состояние, знания, привычки и навыки, приобретенные в ходе регулярных тренировок, способствуют успешному преодолению сложных ситуаций в пожаротушении.

Первые абзацы о пожарном спорте рассказывают о том, как развивался этот вид спорта и какие изменения он претерпел. Затем были кратко представлены отдельные дисциплины: *полоса препятствий, подъем на 4-й этаж учебной башни, пожарная эстафета и боевое развертывание*. Не было необходимости вдаваться в подробности, так как выполнение каждой дисциплины описано в переведенном тексте. Затем мы рассмотрели пожарный спорт в Чешской Республике и Российской Федерации, а также познакомились с *Международной спортивной федерацией пожарных и спасателей*.

Международная спортивная федерация пожарных и спасателей была основана в 2001 году. Основными целями этой федерации являются пропаганда и развитие пожарного спорта на международном уровне, организация и проведение чемпионатов мира и Европы и других международных соревнований, внедрение новейших технологий пожарного оборудования, укрепление дружеских отношений и сотрудничества между пожарными и спасательными службами стран мира, содействие подготовке квалифицированных специалистов и установление мировых

рекордов. В связи с ситуацией на Украине Чехия в настоящее время не является членом этой организации.

Чехия традиционно занимает первые места. Мужская сборная Чехии до сих пор удерживает мировой рекорд в *боевом развертывании* с 2012 года, когда они пробежали эту дисциплину в Анталии (Турция) за 25,14 с. В 2019 году в Саратове (Россия) Даниэль Клваня пробежал *полосу препятствий* за 14,70 с и является действующим рекордсменом мира. (Даниэль Клваня вместе с Павлом Крпечом – единственные в стране, кому удалось финишировать в этой дисциплине менее чем за 15 секунд). Мировые рекордсмены в других дисциплинах – спортсмены из РФ. В женском разряде мировые рекордсмены во всех дисциплинах – представительницы Российской Федерации.

Чешская сборная показывает очень хорошие результаты в командных соревнованиях по сравнению с российскими спортсменами. Если брать во внимание выступление в индивидуальных дисциплинах, например, *подъем на учебную башню*, то сравниваться с российскими спортсменами нереально. В России большое количество крытых залов, которые используются и летом, и зимой. Поэтому спортсмены могут тренироваться круглый год в одних и тех же условиях, что является одним из больших преимуществ. Еще одно отличие и одновременно преимущество заключается в том, что в России спортсмены, занимающиеся пожарным спортом, считаются профессиональными спортсменами, как и легкоатлеты, и получают зарплату. Те, кто побеждает на чемпионатах мира или России, например, в *двоеборье*, получают звание *чемпион спорта*, что является высшим титулом, который может получить спортсмен. Его можно приравнять к генеральскому званию, так как после получения этого звания они получают зарплату до конца жизни. Член сборной Чехии обязан ходить на работу. В России они участвуют только в тренировках, и у каждого спортсмена есть свой тренер. Финансы также играют большую роль. Например, сборная Беларуси перед чемпионатом мира собиралась около 3 месяцев, 3 недели занимались подготовкой, а 1 неделю были дома. Это сильно повлияло на их результаты, так как после этого они выиграли чемпионат мира.

В этом году вместо чемпионата мира наша сборная должна принять участие в соревнованиях в Польше, Словакии, Германии или Болгарии. В соревнованиях примут участие все страны, которые не поддерживают войну в России, включая Украину. С другой стороны, те, кто симпатизирует России, участвовать не будут.

Несмотря на существование международной организации по пожарному спорту, в каждой стране могут быть свои правила и стандарты проведения соревнований или технические требования пожарного спорта. В России правила унифицированы с правилами Чемпионата мира. Если говорить о правилах пожарного спорта в Чехии и Российской Федерации, то они практически идентичны. Единственное существенное отличие заключается в том, что в России также соревнуются в дисциплине *установка и подъем по трехколенной выдвижной лестнице*, которой в Чехии нет. В главе, посвященной сравнению правил пожарного спорта в Чехии и Российской Федерации, перечислены и другие мелкие различия.

Для написания главы о пожарно-прикладном спорте в моем распоряжении были не только публикации, но и информация от Яна Вывиала, бывшего представителя сборной Чехии в пожарно-прикладном спорте.

Практическая часть включает в себя перевод исходного текста о правилах российского пожарного спорта. Для перевода мы работали с интернет-словарем linge.cz и техническим словарем Петера Вагнера.

Был проведен краткий анализ исходного текста, на основании которого можно сделать вывод, что текст соответствует научному стилю.

За анализом и переводом последовал раздел, целью которого было составление комментария к переводу. В комментарии объяснялись переводческие трансформации, использованные в процессе перевода. К ним относятся *мультивербизация, универбизация, конкретизация, генерализация, замена членов предложения* и многие другие. Для каждой трансформации приводилось несколько примеров перевода. Далее следовали комментарии по переводу конкретных явлений, таких как: *перевод категорий, перевод дисциплин, перевод некоторых аббревиатур и перевод терминов.*

Текст содержал довольно большое количество терминов, большинство из которых были заменены чешскими эквивалентами. Термины, перевод которых не был понятен, рассматриваются в вышеупомянутом комментарии к переводу специальных явлений. Например, небольшая проблема возникла при переводе термина *tetiva*, который использовался при объяснении подъема по выдвижной лестнице. Сначала я искала этот термин в онлайн русско-чешском словаре Lingea, который предлагал только один перевод – *tětiva*. Однако в чешском контексте я не нашла для переведенного слова никакой связи с лестницей. Это либо геометрическое понятие, либо шнур, соединяющий два конца лука. Другим источником должен был стать Русско-чешский технический словарь Петера Вагнера, но, к сожалению, в нем нет этого термина. Тогда я обратилась к толковому словарю русского языка и нашла 3 значения этого термина:

- 1. Бечева, струна, стягивающая концы лука.
- 2. Спец. туго натянутая верёвка, бечева, трос в некоторых снастях, орудиях.
- 3. Спец. боковая наклонная балка лестницы, в которую вделываются концы ступеней.

Поскольку речь шла о выдвижной лестнице, включающей в себя веревку, а в дефинициях я встречала слова *бечева* и *верёвка*, то одним из первых вариантов перевода был *верёвка*. Этот вариант был отброшен, поскольку в оригинальном тексте также встречается понятие *обе тетивы*, но верёвка только одна. Впоследствии из контекста стало ясно, что речь идет о той части лестницы, которая удерживает перекладины вместе. Википедия называет эту часть лестницы как *svislé stojny* или *štěriny*. В моем финальном переводе появился первый вариант из двух последних упомянутых или описательный перевод – *postranní část žebříku*

Еще один термин, над переводом которого я думала, был *предохранительная подушка*. В правилах чешского пожарного спорта встречаемся с эквивалентом – *zajišťovací poduška*. Каждый раз, когда я читала абзацы, в которых фигурировал этот эквивалент, я чувствовала, что ему там не место и может сложиться впечатление, что он был переведен под влиянием интерференции. Поэтому я решила остановиться на своем переводе – *bezpečnostní podložka*.

Самым сложным для перевода оказался термин *дроссельная заслонка*. И русско-чешский технический словарь, и онлайн-словарь Lingea дают перевод *škrticí klapka*. Несмотря на то, что я занимаюсь пожарным спортом на позиции моториста (человек, обслуживающий мотопомпу), этот термин был для меня чужим. Поэтому я обратилась за помощью к знакомому, который уже несколько лет занимается пожарным спортом, а также работает автомехаником. Он посоветовал мне, что термин *škrticí klapka* используется только в контексте двигателя. Когда речь идет о мотопомпе, все зависит от ее типа. На соревнованиях *Extraliga ČR v PÚ*, в которых я принимаю участие, используются мотопомпы *PS 12*, а на таких соревнованиях как напр. Чемпионат Чешской Республики – *FOX III*. Каждая мотопомпа работает по разному принципу, поэтому я и не смогла с первого раза разобраться с этим термином. Следующей моей целью было выяснить, соревнуются ли спортсмены в РФ также с *FOX III*. На основе видео с Чемпионатов России по пожарному спорту на youtube.com я выяснила, что да. Поэтому в окончательном переводе я использовала термин *vřetenový ventil*, который мне посоветовали.

Наконец, был составлен русско-чешский глоссарий отдельных терминов, который можно найти в приложениях.

В ходе работы над данной дипломной работой мне удалось попробовать себя в другом виде перевода, чем тот, к которому я привыкла. Я столкнулась с различными переводческими проблемами, которые пришлось решать. Благодаря работе над переводом у меня была возможность обогатить свой словарный запас и использовать имеющиеся знания по теории перевода.

Seznam použité literatury

Literatura

1. ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ, Marie, MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008, ISBN 978-80-7106-961-4.
2. GROMOVÁ, Edita; HRDLIČKA, Milan a VILÍMEK, Vítězslav. *Antologie teorie odborného překladu: výběr z prací českých a slovenských autorů*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2007. ISBN 978-80-7368-383-2.
3. CHLOUPEK, Jan. *Stylistika češtiny: národní vysokoškolská učebnice pro studenty filozofických a pedagogických fakult studijního oboru 73-11-8 Český jazyk a literatura (v kombinaci s jiným jaz.)*. Učebnice pro vysoké školy (Státní pedagogické nakladatelství). Praha: SPN, 1991. ISBN 80-04-23302-3.
4. MINÁŘOVÁ, Eva. *Stylistika češtiny*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-4973-4.
5. *Náš požární sport: 35 mistrovství České republiky hasičů z povolání: 1970-2006*. Karlovy Vary: Český hasič, 2007. ISBN 978-80-254-1762-1.
6. NEDOMOVÁ, Zdeňka. *Funkcional'naja stilistika ruskogo jazyka: (Funkční stylistika ruského jazyka)*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2010. ISBN 978-80-7368-793-9.
7. ŠKODOVÁ, Barbora. *Metodika disciplíny požární útok*. [Česko: B. Škodová], 2014. ISBN 978-80-260-6785-6.
8. VELIČKO, V. M.; TIMOŠENKO, S. I. a PANKOV, J. I. *Současný požární sport*. Knižnice požární ochrany (Tisková ediční a propagační služba). Praha: TEPS, 1989. ISBN 80-7065-016-8.
9. VYCHODILOVÁ, Zdeňka. *Vvedenije v teoriju perevoda dlja rusistov*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3417-9.
10. VYSLOUŽILOVÁ, Eva. *Cvičebnice překladu pro rusisty I: politika, ekonomika*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. ISBN 80-244-0411-7.
11. ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu I: (odborný překlad)*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995. ISBN 80-7067-489-X.
12. ŽVÁČEK, Dušan. *Úvod do teorie překladu (pro rusisty)*. 2. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. ISBN 80-7067-814-3.

13. ВИНОГРАДОВ В. В., *Русский язык: (грамматическое учение о слове)*. Изд. 2. Москва, 1972.
14. ГОЛУБ, И. Б. *Русский язык и культура речи: Учебное пособие*. Москва: Логос, 2004, ISBN 5-94010-023-6.

Internetové zdroje

1. *Celkový přehled výsledků z Mistrovství světa v KAZACHSTÁNU 2021*. Online. Dostupné z: <https://sport.dh.cz/index.php/pozarni-sport/msps/msps-karaganda-2021/514-celkovy-prehled-vysledku-z-mistrovstvi-sveta-v-kazachstanu-2021>. [cit. 2024-04-17].
2. *Historie*. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasicsky-zachranny-sbor-cr-historie.aspx>. [cit. 2024-04-15].
3. *O nás*. Online. Dostupné z: https://old.dh.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=2. [cit. 2024-04-15].
4. *Postavení a úkoly*. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/postaveni-a-ukoly-postaveni-a-ukoly.aspx>. [cit. 2024-04-15].
5. *Pravidla požárního sportu*. Online. Dostupné z: file:///C:/Users/popel/Desktop/pravidla_PS_2018.pdf. [cit. 2024-04-10].
6. *Records*. Online. Dostupné z: <https://interfiresport.com/rekordy/>. [cit. 2024-04-17].
7. *Technická příloha pravidel požárního sportu*. Online. Dostupné z: file:///C:/Users/popel/Desktop/technicka_priloha_pravidel_PS_2018.pdf. [cit. 2024-04-10].
8. *Víte, v čem se liší JSDH a SDH?* Online. Dostupné z: <https://www.praha-bechovice.cz/zivot-v-mestske-casti/spolkovy-zivot/behovicti-hasici/vite-v-cem-se-lisi-jsdh-a-sdh/>. [cit. 2024-04-15].
9. *Vybrané informace k zajišťování požární ochrany na území obce*. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vybrane-informace-k-zajistovani-pozarni-ochrany-na-uzemi-obce.aspx>. [cit. 2024-04-15].
10. *Всероссийское добровольное пожарное общество – общие сведения*. Online. Dostupné z: <https://www.vdpo.ru/main/o-nas/obschie-svedeniya>. [cit. 2024-04-25].

11. *Организация пожарной охраны в Российской Федерации*. Online. Dostupné z: <https://fireman.club/presentations/organizatsiya-pozharnoy-ohranyi-v-rossiyskoy-federatsii/>. [cit. 2024-04-25].
12. *О федерации*. Online. Dostupné z: <https://ru.interfiresport.com/about/>. [cit. 2024-04-17].
13. *Правила служебно-прикладного вида спорта «пожарно-спасательный спорт»*. Online. Dostupné z: <https://firesport.pro/public/rules2023.pdf>. [cit. 2024-04-10].
14. *Программа работы кружка ЮДПД*. Online. Dostupné z: <https://infourok.ru/programma-raboti-kruzhka-yudpd-yuniy-drug-pozharnoy-druzhini-330884.html>. [cit. 2024-04-25].
15. *Страны-члены*. Online. Dostupné z: <https://ru.interfiresport.com/countries/>. [cit. 2024-04-17].
16. *Тетива*. Online. Грамота.ру. Dostupné z: [https://gramota.ru/poisk?query=%D1%82%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B0&mode=slovari&dicts\[\]=42](https://gramota.ru/poisk?query=%D1%82%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B0&mode=slovari&dicts[]=42). [cit. 2024-04-25].

Rozhovor

1. VYVIAL, Jan, bývalý reprezentant ČR v požárním sportu [ústní sdělení]. 30.04. 2024.

Přílohy

Příloha č. 1 – Originál ruského textu k překladu

ГЛАВА IV. ОБЩИЕ ТРЕБОВАНИЯ К СТАРТУ, ФИНИШУ И ПОРЯДКУ ПРОХОЖДЕНИЯ ДИСТАНЦИИ

40. Старт

40.1. Дорожки, по которым должны стартовать спортсмены, определяются жеребьевкой. В этом случае указанная в протоколе последовательность фамилий участников должна соответствовать жеребьевке.

40.2. В случае неявки одного или нескольких спортсменов стартовые занимают дорожки в соответствии со стартовым протоколом (без смещения).

40.3. Для подготовки к старту, включая установку стартовых колодок, рукавов, лестниц, огнетушителей спортсменам отводится не более 2 минут (кроме соревнований по боевому развертыванию), считая с момента разрешения судьи (стартера) на проведение подготовки к старту участникам очередного забега. В соревнованиях по боевому развертыванию спортсменам на подготовку отводится 5 минут. Если спортсмен (или группа спортсменов) не успевает подготовиться к старту в отведенное для этого время, судья-стартер может дать указание о прекращении подготовки и вызвать участников на старт, а при неготовности спортсмена принять стартовую позицию – сделать ему замечание. Если участник не готов и после повторного вызова, он (или группа участников) получает предупреждение (фальстарт).

40.4. Перед стартом судья-стартер расставляет спортсменов в 3 м от стартовой линии, проверяет их экипировку и соответствие занимаемой дорожке стартовому протоколу; объясняет участникам, как будет даваться сигнал к началу бега и возвращению в случае неудачного старта (выстрелом, голосом, свистком). По готовности спортсменов судья-стартер подает сигнал основному стартеру о готовности спортсменов к старту. Основной стартер подает предварительные команды - «На старт» и «Внимание». Вместо предварительных словесных команд разрешается подавать команды свистком: первую «На старт!» – два свистка (короткий и длинный), вторую «Внимание!» – один продолжительный. При проведении со-

ревнований в боевом развертывании команда «Внимание!» не подается. При проведении соревнований по всем спортивным дисциплинам (кроме спортивных дисциплин «боевое развертывание и «установка и подъем по трехколенной выдвигной лестнице») обязателен низкий старт с использованием стартовых колодок. При проведении соревнований по боевому развертыванию, установке и подъему по трехколенной выдвигной лестнице разрешается высокий старт.

40.5. По команде «На старт» спортсмены занимают удобное для них положение перед линией старта, не касаясь руками или ногами стартовой линии, при этом обе руки и одно колено должны касаться земли, а обе ноги зафиксированы в стартовых колодках. При выполнении упражнений со штурмовой лестницей разрешается упор (хват) руками о тетиву(ы) лестницу в любом месте, не допуская касания беговой дорожки за линией старта.

40.6. Убедившись в готовности спортсменов, основной стартер подает команду «Внимание», по которой спортсмены должны немедленно занять соответствующее стартовое положение и зафиксировать его, прекратив всякое движение и сохранив при этом опору руками на дорожку (или лестницу) и контакты ног со стартовыми колодками. Спортсмену (или группе спортсменов), который преднамеренно задерживается с принятием неподвижного положения, объявляется замечание, а в случае повторного нарушения этого правила – предупреждение (фальстарт).

40.7. Если основной стартер по какой-либо причине задерживает старт, он должен подать команду «Отставить!», после которой все участники забега должны выйти со стартовых позиций и занять их вновь только после повторной команды стартера.

40.8. Убедившись, что все участники забега правильно заняли неподвижное стартовое положение, основной стартер производит выстрел из стартового пистолета или иного утвержденного стартового устройства (или дает отрывистую громкую команду «Марш!», сопровождая резким опусканием ранее поднятого флага).

40.9. Спортсмен не должен начинать стартовое движение до сигнала основного стартера (команды «Марш»). Если, по мнению основного стартера или судей, отвечающих за возврат спортсменов, в промежутке времени после подачи команды «Внимание!» и до выстрела стартера участник оторвал от дорожки (стартовой ко-

лодки) ногу или руку или допустил движения корпусом, в том числе, которое могло спровоцировать других участников к началу бега, ему объявляется фальстарт и спортсмен дисквалифицируется на данный забег, при этом все участники должны быть остановлены (вторично выстрелом, свистком или голосом) и возвращены к линии старта.

40.10. Любой спортсмен (пара, команда), допустивший (допустившая) фальстарт, дисквалифицируется на данную попытку, о чем стартер (помощник) объявляет участнику (паре, команде) и показывает карточку красного цвета. Если фальстарт произошел не по вине участников (пары, команды), или основной стартер затрудняется установить виновного в фальстарте, предупреждение не выносится и всем спортсменам показывается зеленая карточка.

40.11. Все предупреждения и решения основного стартера заносятся в стартовый протокол.

41. Бег по дистанции

41.1. Во время бега спортсмен должен бежать только по своей дорожке, преодолевая все препятствия и выполняя все действия с пожарным оборудованием в соответствии с условиями Правил по спортивной дисциплине.

41.2. При потере спортивного оборудования или снаряжения во время бега по дистанции во время выполнения любого упражнения участник обязан вернуться и поднять утерянное. Участнику, не сделавшему этого, результат не засчитывается. Снимать самостоятельно с себя снаряжение запрещено.

41.3. Судейская коллегия имеет право дисквалифицировать спортсмена (пару, команду) в соревнованиях по данному виду:

41.3.1. За прохождение любого отрезка дистанции по соседней дорожке, приводящей к сокращению дистанции. Исключение составляют случаи перехода на соседнюю дорожку в результате явной потери равновесия, падения или дезориентации на 2 или 4 этапе пожарной эстафеты при условии, что это не явилось помехой другому участнику и произошло на участке длиной не более 5 м.

41.3.2. Если спортсмен (команда) во время выполнения упражнения получает какую-либо запрещенную помощь.

41.3.3. Если переход на соседнюю дорожку явится помехой другому спортсмену (команде), выполняющему данный вид.

41.3.4. При создании помехи другому участнику пожарным оборудованием.

41.3.5. Использование формы отличной от формы команды, за которую выступает спортсмен. Спортсменам допускается использовать обувь, отличную от других участников команды.

41.4. Спортсмены, которые нарушили условие личного выполнения упражнения (выступавшие за другого участника и допустившие выступление другого участника за себя), дисквалифицируются от участия в любых соревнованиях на 12 месяцев с момента вынесения данного решения. Команды, за которые выступали данные спортсмены, дисквалифицируются с соревнований с аннулированием результатов в командном зачете.

42. Финиш

42.1. Дисциплина считается выполненной, если участник (команда) закончил дистанцию, не нарушив условий, предусмотренных Правилами. Результат спортсмена (команды) фиксируется:

42.1.1. В полосе препятствий и пожарной эстафете – в момент касания воображаемой плоскости финиша какой-либо частью туловища, исключая голову, шею, руки и ноги. Окончившим дистанцию считается участник, пересекший всем телом и без посторонней помощи плоскость финиша. Если участник после касания туловищем плоскости финиша упадет на финишную линию его время и порядок прихода фиксируются при условии, что он затем самостоятельно пересечет всем телом плоскость финиша.

42.1.2. В подъеме по штурмовой лестнице и трехколенной выдвижной лестнице – в момент совместного касания двумя ногами спортсменом двух финишных площадок, установленных на полу штурмуемого этажа.

42.1.3. При выполнении упражнения по боевому развертыванию – в момент заполнения двух мишеней водой по 10 литров в каждую.

42.2. Порядок окончания дистанции и результаты спортсменов определяются судьями на финише и судьями-секундометристами, либо с помощью, автоматизированной специальной времяизмерительной аппаратуры. При применении времяизмерительной аппаратуры время спортсмена фиксируется по срабатыванию электронного секундомера. В случае несрабатывания электронного секундомера время участника (пары, команды) соревнований во всех спортивных дисциплинах засчитывается по ручному секундомеру с добавлением 0,24 секунды, при условии соблюдения правил выполнения видов программы.

42.3. При финише экипировка спортсмена должна соответствовать экипировке на старте.

42.4. Зафиксированные результаты считаются официальными, если они утверждены ГСК.

ГЛАВА V. ПОРЯДОК ВЫПОЛНЕНИЯ СПОРТИВНЫХ ДИСЦИПЛИН

43. Полоса препятствий

43.1. Соревнования по преодолению полосы препятствий проводятся в последовательности:

43.1.1. Спортсмен с пожарным стволом (спортивный) занимает стартовое положение перед линией старта, (ствол находится в любом положении).

43.1.2. По сигналу стартера участник стартует, при беге по дистанции преодолевает забор, берет рукава, преодолевает бревно (бум) таким образом, чтобы при спуске с бум первое касание беговой дорожки было за ограничительной линией или на линии, соединяет рукава между собой, подбегает к трехходовому разветвлению, присоединяет к нему рукавную линию и прокладывает ее, присоединяя ствол до финиша.

43.1.3. После финиша все соединительные полугайки должны быть соединены.

43.2. Забор преодолевается без упора ногами о стойки и откосы крестовин.

43.3. Рукава устанавливает непосредственно спортсмен-участник забега. В случае падения рукавов, только спортсмену разрешается их установить в отве-

денное для подготовки время. Запрещается кому-либо касаться рукавов после команды старшего стартера «Марш!» или выстрела стартового пистолета.

43.4. Рукава переносятся любым способом. Соединение соединительных полугаек между собой, к разветвлению и стволу разрешается производить на месте и в движении по дистанции.

43.5. При соскоке с бревна на землю до ограничительной линии участник обязан вернуться и вновь преодолеть бревно.

43.6. Запрещается переносить разветвление с места его установки (передвижение разветвления с места установки во время соединения рукавной линии не считается нарушением).

43.7. Запрещается, пересекая финишную линию, держать ствол в руках, в противном случае показанный результат не фиксируется.

43.8. В случае если после пересечения участником линии финиша, нарушена целостность рукавной линии (разомкнуты полугайки, отсоединен ствол, разорвана лямка крепления ствола, оторвана часть рукава или спортсменом потеряно снаряжение каска, обувь и т.п.) – результат участнику не засчитывается.

43.9. Личные соревнования в соответствии с Положением могут проводиться по двум попыткам с полуфинальными и финальными забегами. Количество участников полуфиналов и финала определяются в зависимости от числа дорожек. Формирование полуфинальных забегов осуществляется по лучшим результатам, показанным в одной из двух попыток. Участники финального забега определяются по лучшим результатам полуфинальных забегов, при равенстве – по предварительным забегам.

44. Штурмовая лестница – 4 этаж – учебная башня.

Штурмовая лестница – 3 этаж – учебная башня.

Штурмовая лестница – 2 этаж – учебная башня

44.1. Соревнования в подъеме по штурмовой лестнице на соответствующие этажи учебной башни проводятся в последовательности:

44.1.1. Спортсмен со штурмовой лестницей занимает стартовое положение перед линией старта, не наступая на нее. Разрешается касаться рукой (руками) штурмовой лестницы в любом месте, не допуская касания беговой дорожки за линией старта. Линия старта наносится на беговую дорожку в 32,25 м от лицевой части башни.

44.1.2. Для женщин, юниорок и девушек лестница подвешена на подоконнике оконного проема 2-го этажа учебной башни.

44.1.3. По сигналу стартера участник стартует, добегают до башни и поднимается с помощью штурмовой лестницы по лицевой части башни через оконные проемы на заданный этаж любым способом, не мешая участникам на соседних дорожках.

44.1.4. Финишем является момент касания пола этажа башни двумя ногами.

44.2. Запрещается производить «выброс» штурмовой лестницы в оконный проем очередного этажа из положения стоя на подоконнике.

44.3. Личные соревнования в соответствии с Положением могут проводиться по двум попыткам с полуфинальными и финальными забегами. Количество участников полуфиналов и финала определяются в зависимости от числа дорожек.

44.4. Формирование полуфинальных забегов осуществляется по лучшим результатам, показанным в одной из двух попыток. Участники финального забега определяются по лучшим результатам полуфинальных забегов, при равенстве – по предварительным забегам

45. Пожарная эстафета

45.1. Пожарная эстафета состоит из четырех этапов по 100 метров. Состав команды эстафеты – 4 человека.

45.2. Каждый участник команды в эстафетном беге имеет право бежать только один этап. В соревнованиях среди юниоров, юношей и юниорок, девушек первый этап имеют право юноши (15 – 16 лет), юниоры (17 – 18 лет), девушки (15 – 16 лет), юниорки (17 – 18 лет). Второй этап – юноши (15 – 16 лет), юниоры (17 – 18 лет), девушки (15 – 16 лет), юниорки (17 – 18 лет). Третий этап имеют право

бежать юниоры 17 – 18 лет, девушки (15 – 16 лет), юниорки (17 – 18 лет). В соревнованиях среди юниоров, юношей и юниорок, девушек четвертый этап имеют право бежать только лица 16 лет и старше (возраст определяется по году рождения). Участие женщин в мужских командах, мужчин в женских командах не допускается.

45.3. Эстафетой служит спортивный пожарный ствол. Ствол разрешается переносить любым способом, а передавать только из рук в руки.

45.4. Передача ствола производится в 20-метровой зоне передачи. Передача ствола начинается с момента, когда принимающий спортсмен впервые до него дотрагивается, и завершается, когда ствол оказывается в руке только у принимающего спортсмена. В отношении зоны передачи решающим является положение ствола, а не положение тела спортсмена. Передача ствола вне зоны ведет к дисквалификации.

45.5. При падении ствола во время передачи поднять его может только передающий. Ствол, упавший на соседнюю дорожку, разрешается поднять так, чтобы не помешать другому спортсмену, в противном случае команда при подаче протеста может быть дисквалифицирована в данном забеге.

45.6. Спортсмену, принимающему эстафету, разрешается начинать разбег за 10 м до начала зоны передачи.

45.7. Спортсмен, передавший ствол, может сойти с беговой дорожки, лишь убедившись, что он не мешает другим участникам эстафеты. Запрещается всякая помощь участнику при выполнении упражнения на этапе. Команда, нарушившая Правила, подлежит дисквалификации.

45.8. Соревнования по пожарной эстафете проводятся в последовательности:

45.8.1. Участник первого этапа со стволом и с лестницей для преодоления домика первого этапа пожарной эстафеты занимает стартовое положение перед линией старта (в соревнованиях среди женщин, юношей и девушек лестница-палка приставлена к домику). По сигналу или команде стартера спортсмен стартует. На последующих этапах участники эстафеты стартуют самостоятельно.

45.8.2. Первый этап: спортсмен, подбежав к домику, при помощи лестницы для преодоления домика первого этапа пожарной эстафеты поднимается на крышу, передвигается по ней, касаясь площадки (двух площадок – для женщин, юношей, девушек) спрыгивает на беговую дорожку за ограничительной линией. При приземлении до ограничительной линии участник обязан вернуться и вновь преодолеть домик.

45.8.3. Второй этап: спортсмен, приняв эстафету, преодолевает забор без упора ногами о стойки или откосы забора.

45.8.4. Третий этап: спортсмен, приняв ствол, подбегает к рукавам, берет их и преодолевает бревно (бум), затем подбегает к разветвлению, присоединяет к нему рукавную линию и прокладывает ее. Только спортсмену разрешается установить рукава в отведенное для подготовки время. Рукава переносятся любым способом. Смыкание рукавов между собой и со стволом разрешается производить на месте и в движении по дистанции. Ствол к рукаву присоединяется до «линии отсоединения ствола» и отсоединяется за ней. При соскоке с бревна на землю до ограничительной линии участник обязан вернуться и вновь преодолеть бревно. При пересечении линии отсоединения ствола спортсмен должен удерживать рукавную линию таким образом, чтобы судьи могли убедиться в правильности смыкания соединительных полугаек ствола и рукава. Место нахождения полугаек рукавной линии после отсоединения ствола не учитывается. После передачи эстафеты (пожарного ствола) участнику четвертого этапа соединительные полугайки рукавов и рукава к разветвлению должны быть сомкнуты. Запрещается кому-либо, кроме участника третьего этапа касаться рукавов после команды стартера «Старт» или выстрела стартового пистолета.

45.8.5. Четвертый этап: спортсмен, приняв эстафету, подбегает к огнетушителю, берет его, переносит к противню и тушит горящую жидкость и, оставив огнетушитель на своей дорожке, устремляется к финишу. Участник 4-го этапа должен стартовать и выполнять тушение с опущенным защитным козырьком и пересечь линию финиша со стволом. Упражнение считается выполненным, если при финише горение в противне и около него полностью отсутствует.

45.9. Огнетушители, применяемые на 4-м этапе, должны быть единого образца и модификации для всех участвующих команд, если иного не предусмотрено Положением. Жеребьевка огнетушителей и горючей смеси проводится перед забегом, если это не оговорено Положением. Получение, установку огнетушителя, удаление предохранительной чеки запорнопускового клапана производит участник 4-го этапа самостоятельно.

45.10. Горючая жидкость в противне на всех дорожках одновременно поджигается по команде судьи на двадцатой секунде после старта.

45.11. Запрещается использовать огнетушитель без шланга. Запрещается оставлять (касаться) огнетушитель или отдельную его часть, в том числе шланг, в противне.

45.12. Команде дается право на повторное выполнение упражнения, если горение не ликвидировано из-за технической неисправности огнетушителя, возникшей не по вине участника (отсутствие порошка или явно слабый напор при нажатии на пусковой клапан, разрыв шланга при включении пускового клапана), если иное не оговорено Положением.

45.13. Использовать собственный огнетушитель запрещается.

45.14. Результаты соревнования по пожарной эстафете могут проводиться по одной или двум попыткам (определяется Положением).

46. Боевое развертывание

46.1. Соревнования проводятся с использованием мотопомпы с системой запуска двигателя электростартером и автоматической вакуумной системой насоса.

46.2. Проверка технического состояния мотопомпы должна проводиться обслуживающим персоналом перед первым забегом (и при замене мотопомпы) опробование мотопомпы с забором и подачей воды из напорного патрубка (не более 5 минут).

46.3. Условия выполнения боевого развертывания:

46.3.1. Состав команды: в соревнованиях среди мужчин, женщин – не более 7 человек; в соревнованиях среди юниоров, юниорок, юношей, девушек – не более 6 человек.

46.3.2. Команда принимает старт от одной из трех стартовых линий. По сигналу или команде стартера участники преодолевают расстояние до щита, от мотопомпы прокладывают магистральную линию с разветвлением, две рабочие линии со стволами. Ствольщики (спортсмены в составе команды, которые держат пожарные стволы и заливают воду в мишени) занимают позицию в произвольном положении перед ограничительной линией (допускается нахождение проекции ствола и рук ствольщика на беговую дорожку за ограничительной линией). Одновременно, спортсмены собирают всасывающую линию, присоединяют ее к мотопомпе и погружают в резервуар с водой, производится запуск мотопомпы, забор воды из резервуара и подача ее по рукавным линиям на наполнение мишеней.

46.3.3. Упражнение считается выполненным после того, как ствольщики наполнят емкости двух мишеней водой по 10 литров в каждую. Определение результата должно дополнительно фиксироваться цифровой видеокамерой или иными техническими средствами. Результат упражнения засчитывается после решения старшего судьи по виду.

46.3.4. Погружение всасывающей линии в воду осуществляется с присоединенной до касания поверхности воды в баке сеткой к всасывающему рукаву, которая до окончания упражнения не отсоединяется. После выполнения упражнения, судьей у бака проверяется соединение сетки с рукавом и подается команда на ее отсоединение.

46.3.5. Ствольщикам разрешается помогать друг другу наполнять мишени, перемещаясь вдоль ограничительной линии, не допуская касания друг друга, при этом помощникам ствольщиков также запрещается касаться ствольщиков в момент заливки мишеней.

46.4. Для подготовки к старту команде отводится 5 минут, начиная с момента вызова команды судьей и установки мотопомпы на щит. Разрешается присутствие тренера или представителя во время подготовки команды. В процессе подготовки команда укладывает пожарное оборудование на щит любым способом, не допуская его размещения за габаритами щита, за исключением всасывающих рукавов, которые при этом могут касаться поверхности беговой дорожки (земли).

46.5. При укладке оборудования все соединительные головки должны быть разъединены, расстояние между клыками должно быть не менее 5 мм, которое проверяется специальным шаблоном, предоставленным судьей.

46.6. Мотористу (спортсмен в составе команды, который отвечает за запуск помпы) разрешается в период подготовки к забегу своей команды сделать один пробный запуск мотопомпы продолжительностью не более 5 секунд.

46.7. Положение рычагов дроссельной заслонки, сцепления и вакуумного насоса перед стартом определяет и устанавливает участник команды самостоятельно.

46.8. Перед стартом вентиль напорного патрубка, бензиновый кран (при наличии) открыты, заглушки всасывающего и напорного патрубков отсоединены.

46.9. Зажигание перед стартом включает судья по пожарной технике и оборудованию.

46.10. При выполнении дисциплины «Боевое развертывание» команда дисквалифицируется:

46.10.1. Если после истечения времени на подготовку судья обнаружит нарушения п. 48.4 (размещение оборудования и инвентаря за пределами щита (за исключением всасывающих рукавов); касание всасывающих рукавов поверхности беговой дорожки (земли).

46.10.2. Если предварительно соединенные головки рукавов между собой или к напорному патрубку, стволу, разветвлению или сетке (между соединительными гайками рукавов и остального оборудования должен быть зазор не менее 5 мм).

46.10.3. Если при работе со стволом спортсмен допускает: касание поверхности беговой дорожки (земли) любой частью тела или пожарнотехнического вооружения (снаряжения) за ограничительной линией (брус 5x5 см) на позиции ствольщика; касание любой частью тела или пожарнотехническим вооружением (снаряжением) ограничительной линии (брус 5x5 см).

46.10.4. В случае не присоединения всасывающей сетки к рукаву перед погружением всасывающей линии в воду, а также отсоединения сетки после погружения в процессе выполнения дисциплины.

46.10.5. Если время, отведенное на подготовку к старту, превысило 5 минут.

46.11. Команде дается право на повторное выполнение упражнения при поломке или неисправности пожарного оборудования, возникшего не по вине спортсмена в случае:

46.11.1. Отказа в работе мотопомпы.

46.11.2. Разрыва пожарного рукава, в том числе срыва соединительной головки с рукава, или поломки соединительной головки.

46.11.3. Отсутствия пополнения бака водой.

46.12. Команде не дается право на повторное выполнение упражнения при возникновении свища (порыва рукава), возникшего по вине спортсмена (если на пожарный рукав наступили обувью с шипами).

46.13. В случае если Положением предусмотрено участие команд с собственными пожарными рукавами (оборудованием), то при его неисправности, выявленной в ходе выполнения упражнения, перебежка команде не предоставляется.

46.14. Соревнования по спортивной дисциплине «боевое развертывание» могут проводиться по одной или двум попыткам (определяется Положением).

47. Двоеборье

47.1. Программа проведения соревнований по двоеборью состоит из двух видов спортивных дисциплин пожарно-спасательного спорта: а) полоса препятствий; б) штурмовая лестница – 4-й этаж – учебная башня (мужчины); штурмовая лестница – 2-й этаж – учебная башня (женщины);

47.2. Соревнования по видам проводятся в соответствии с Правилами по данным спортивным дисциплинам.

47.3. Определение результата двоеборья производится по сумме времени, лучших попыток, показанных участниками в каждом виде двоеборья.

47.4. Соревнования по двоеборью должны проводиться в один день.

47.5. На выполнение каждого вида участнику дается две попытки.

48. Установка и подъем по трехколенной выдвижной лестнице

48.1. Соревнования по установке выдвижной лестницы и подъему по ней на третий этаж учебной башни проводятся в следующей последовательности:

48.1.1. Пожарный автомобиль (АЦ) или его макет устанавливается на старте так, чтобы проекция оси задних колес совпадала с линией старта (30 м от учебной башни).

48.1.2. Пара (расчет) из двух участников укладывает и крепит лестницу на автомобиле, после чего становится перед стартовой линией с левой стороны автомобиля по ходу бега к башне, не касаясь его.

48.1.3. По команде или сигналу стартера расчет открепляет, снимает и переносит выдвижную лестницу к учебной башне любым способом. После установки лестницы на предохранительную подушку, один участник выдвигает ее, а второй начинает движение по выдвигаемой лестнице. Переход участника с первого колена на второе разрешается при условии, если лестница выдвинута, второе колено надежно закреплено валиком, остановка не ниже седьмой ступеньки первого колена и не менее одной тетивы находится в проекции оконного проема.

48.1.4. При финише участника обе тетивы лестницы должны находиться в проекции оконного проема третьего этажа учебной башни.

48.2. Лестницы крепятся на АЦ за первую ступеньку. Они должны быть уложены на АЦ на одинаковой высоте. Верхняя горизонтальная плоскость опорной ступеньки автомобиля должна находиться на расстоянии 90 ± 3 см от поверхности беговой дорожки. Расстояние от нижних граней тетив трехколенной лестницы со стороны башмаков до поверхности беговой дорожки должно быть 212 ± 3 см. Расстояние от нижних граней тетив со стороны кабины АЦ до поверхности беговой дорожки – 254 ± 3 см. Правый пенал должен выступать за плоскость заднего борта АЦ не более 15 см.

48.3. Три пары роликов для укладки лестницы должны устанавливаться на АЦ в одной плоскости. Лестница должна лежать на всех установленных роликах. Ролики должны легко вращаться.

48.4. Соревнования в установке и подъему по трехколенной выдвижной лестницы проводятся по двум попыткам.

ГЛАВА VI. ТРЕБОВАНИЯ К ОБОРУДОВАНИЮ МЕСТ ПРОВЕДЕНИЯ СОРЕВНОВАНИЙ

49. Требования к оборудованию, местам проведения соревнований

49.1. Официальные соревнования по пожарно-спасательному спорту, проводимые в соответствии с настоящими Правилами, могут проходить только на спортивных объектах с синтетическим покрытием. Соревнования по боевому развертыванию допускается проводить на площадках с любым покрытием.

49.2. Рекомендуется, чтобы соревнования регионального и муниципального уровней проводились на подобных объектах, если они имеются.

49.3. При измерениях дистанций и беговых дорожек каждое измерение не должно превышать номинальную измеряемую длину более чем на 0,03 %. При изготовлении спортивных снарядов, в том числе учебной башни, погрешность размеров не должна превышать 10 мм для каждого требуемого размера длиной более 700 мм.

49.4. Параметры 400-метровой беговой дорожки стадиона при проведении пожарной эстафеты приведены в приложении № 22.

50. Спортивная база

50.1. Администрация спортивной базы, наряду с организацией, проводящей соревнования, является ответственной за качественную подготовку спортивной базы и проведение соревнований.

50.2. Администрация спортивной базы должна обеспечить наилучшие условия для проведения соревнований и участия в них спортсменов.

50.3. Количество и санитарное состояние раздевалок и душевых должно соответствовать установленным гигиеническим нормам.

50.4. Должны быть выделены и подготовлены места для проведения предстартовых разминок спортсменов.

50.5. Должны быть определены и оборудованы места сбора и предстартового контроля участников.

50.6. Места проведения соревнований должны полностью соответствовать Правилам и быть оснащенными комплектом инвентаря, оборудования и мебели.

50.7. На базе должны быть все необходимые прошедшие поверку измерительные средства для контроля спортивных площадок, оборудования и инвентаря (весы, шаблоны и др.).

50.8. На официальных соревнованиях спортивные площадки должны иметь измеритель ветра. Прибор для измерения скорости ветра на полосе препятствий должен быть расположен рядом с прямой, в непосредственной близости от первой дорожки, на расстоянии 50 м от линии финиша. Он должен находиться на высоте 1.22 м и на расстоянии не более 2 м от дорожки.

50.9. Скорость ветра измеряется в метрах в секунду с округлением до следующей десятой доли метра в секунду в положительном направлении, если только вторая цифра после запятой не является нулем (то есть скорость + 2.03 метра в секунду фиксируется как +2.1, а скорость -2.03 метра в секунду фиксируется как -2.0). Измерительные приборы и аппаратура должны иметь паспорт и клеймо государственной контрольной организации об их поверке, допуске к работе, свидетельства о прохождении соответствующих тестов в установленные сроки.

50.10. Перед соревнованиями главным судьей должен быть подписан акт готовности физкультурно-спортивного объекта к проведению соревнований по пожарно-спасательному спорту (приложение № 6).

50.11. Спортивный объект должен быть оснащена необходимыми средствами для обеспечения информацией спортсменов, судей, зрителей, прессы (радиосеть, табло на местах соревнований, стационарное буквенноцифровое табло, демонстрационные экраны, указатели и пр.).

50.12. В распоряжение судейской коллегии и организаторов должны быть предоставлены необходимые помещения: судейский сектор на трибуне, комнаты для судей, секретариата, проведения совещаний, группы награждения, комиссии по

допуску, главного судьи, пресс-центра, множительной аппаратуры, допинг-контроль и т. д. с соответствующей мебелью, освещением, средствами связи, указателями помещений и пр.

50.13. Участникам и судейской коллегии должны быть предоставлены укрытия от дождя и солнца.

50.14. Спортивная объект должен иметь необходимые условия для медицинского обслуживания спортсменов и оказания медицинской помощи другим лицам, присутствующим на соревнованиях.

50.15. Спортивная объект должен обеспечить условия для проведения допинг-контроля участников соревнований.

50.16. Спортивная объект должен иметь телефонную сеть, обеспечивающую связь мест подготовки и выступления спортсменов с секретариатом, пресс-центром и другими помещениями, задействованными для проведения соревнований.

50.17. На спортивном объекте должны быть созданы условия для трансляции хода соревнований средствами массовой информации, обеспечения работы фотокорреспондентов.

50.18. Перед началом и в дни соревнований спортивный объект должен быть красочно оформлена флагами, знаменами, лозунгами, приветствиями и другой наглядной агитацией (в том числе разрешается размещение рекламы).

50.19. Проведение торжественных церемониалов должно быть обеспечено необходимым оборудованием, аппаратурой и принадлежностями.

50.20. Администрация спортивного объекта несет ответственность за соблюдение мер безопасности и поддержание общественного порядка.

50.21. В дни соревнований на спортивной базе необходимо организовать работу буфетов для питания участников, судей, представителей прессы и зрителей.

51. Площадка для проведения соревнований по полосе препятствий

51.1. Длина площадки не менее 115 м, ширина – не менее 2 м на каждую беговую дорожку. Все линии разметки наносятся шириной 5 см. Длина полосы препятствий – 100 м. За пределами 100-метровой полосы препятствий должен быть

свободный участок не менее 5 м до старта и 10 м после финиша (приложение № 15).

51.2. Поперек дорожки наносятся линии белого цвета: а) линия старта – в начале дорожки; б) линия финиша – в конце дорожки. Стартовая линия включается в дистанцию, а финишная – не включается в дистанцию. На продолжении линии финиша по обе стороны беговой дорожки на расстоянии не менее 0,3 м от края ставятся финишные стойки.

51.3. В 3 – 5 м перед линией старта, при беге по отдельным дорожкам, должны устанавливаться хорошо видимые судьями и зрителями стартовые тумбы с указателями порядкового номера дорожек (счет дорожек от внутренней бровки).

51.4. Для подачи сигнала старту о готовности судей – секундометристов и судей на финише, а также сигналов судей на дистанции, применяются цветные флаги или устройства типа светофора.

51.5. На дорожке устанавливаются:

51.5.1. Забор в 23 м от линии старта (приложение № 16). Высота забора для мужчин и юниоров (17 – 18 лет) – 2 м, для юношей (15 – 16 лет) – 1,7 м, для женщин, юниорок и девушек всех возрастов – 70 см; ширина щита забора – не менее 1,7 м; толщина щита забора – 40 – 50 мм, на которую с двух сторон набивается (наклеивается) материал для улучшения сцепления (резина или ее аналог). Высота стоек не должна превышать высоту забора. Ширина забора вместе со стойками не должна превышать ширину беговой дорожки, кроме случая монтажа полотняного забора соседних дорожек на одну стойку, расположенную на разделительной линии беговых дорожек.

51.5.2. Два рукава в скатках – в 28 м от линии старта. Рукава устанавливаются, касаясь линии, нанесенной перпендикулярно дорожке по всей ее ширине.

51.5.3. Бревно (бум) (приложение № 17) – передний конец схода – 38 м от линии старта (для всех категорий участников соревнований). Верх бревна плоский, шириной 18 см. Бревно укреплено горизонтально на опорных стойках. Длина бревна – 8 м; высота от земли до верхней поверхности: для мужчин и юниоров (17 – 18 лет) – 1,2 м, для женщин, юниорок (17 – 18

лет) и девушек, юношей (15 – 16 лет) – 80 см. К обоим концам бревна прикрепляются сходни длиной 2 м, шириной 25 см. Рабочая поверхность бревна и сходней оборудуется резиновым полотном. На поверхность сходней набиваются поперечные деревянные не окрашенные или резиновые бруски шириной 5 см, высотой 3 см, через 35 см, начиная сверху сходни, по центру ширины бруска. В конце горизонтальной части бревна по его проекции на дорожку перед ней наносится ограничительная линия белого цвета перпендикулярно дорожке по всей ее ширине.

51.5.4. Разветвление располагается на отметке 75 м от линии старта. Рабочая соединительная полугайка разветвления должна располагаться над линией белого цвета, которая наносится перпендикулярно дорожке по всей ее ширине. При этом ближний край любой части соединительной головки (по ходу движения спортсмена) не должен выходить за пределы проекции ширины линии (5 см).

52. Площадка для проведения соревнований по штурмовой лестнице

52.1. Длина площадки не менее 40 м. Ширина (при учебной башне на четыре ряда окон) не менее 10 м. Ширина каждой беговой дорожки не менее 170 см. Осевая линия беговой дорожки должна совпадать с осевой линией оконного проема. На расстоянии 32,25 м от основания башни параллельно фасаду башни наносится стартовая линия белого цвета. Стартовая линия включается в дистанцию беговой дорожки (Приложения №№ 18, 20).

52.2. Учебная башня – четырехэтажная, учебная башня – четырехэтажная (сборно-разборная) (далее – учебная башня). Вертикальная фасадная плоскость учебной башни обшивается плоскими строительными материалами и является рабочей. На рабочей стороне учебной башни предусматриваются:

52.2.1. По два и более оконных проема в каждом этаже (кроме первого) шириной 1,10 м, высотой 1,87 м.

52.2.2. Расстояние между краями оконных проемов не менее 60 см, от края оконного проема до обреза стены не менее 65 см.

52.2.3. Ширина подоконника 37-39 см. Правая часть подоконника (по ходу движения спортсмена) оборудуется искусственным спортивным по-

крытием типа «Рездор» или аналогичным шириной 55 см, при этом верхняя поверхность подоконника должна оставаться ровной.

52.2.4. Расстояние от верхней поверхности подоконника до уровня пола 80 ± 5 см.

52.2.5. Расстояние от верхней поверхности подоконника второго этажа до поверхности беговой дорожки 4,25 м, расстояние между подоконниками 2-го и 3-го, 3-го и 4-го этажей – 3,3 м.

52.2.6. Подоконники 2-го, 3-го и 4-го этажей должны выступать за фасадную плоскость башни на 3 см. К лицевой части по всей ее ширине на уровне подоконников 2-го, 3-го и 4-го этажей монтируется брус (рейка), при этом толщина бруса (рейки) должна входить в размер подоконника. Брус (рейка) подоконника 2-го этажа с лицевой стороны покрывается защитным материалом (пожарный рукав или аналогичный).

52.2.7. На лицевой стороне башни, по всей ее ширине, на уровне беговой дорожки наносится линия, по уровню которой готовится предохранительная подушка. На рабочей стороне учебной башни не должно быть никаких отверстий (кроме оконных проемов) и выступающих частей. На расстоянии 3,20 м от верхней поверхности подоконника второго этажа к основанию учебной башни на лицевой стороне монтируется брус размером бхб см по всей ширине башни (расстояние замеряется до нижней стороны бруса).

52.2.8. Между оконными проемами этажей, под оконными проемами второго этажа до земли на фасадную часть при условии сохранения 3 см выступа подоконника за фасадную плоскость башни разрешается набивать резину, пластик или шлифованную фанеру толщиной не более 10 мм шириной не менее 1,1 м (приложение № 18).

52.2.9. На учебной башне на каждом этаже должны быть площадки глубиной (от рабочей стороны) не менее 1,5 м, причем каждая площадка должна иметь выход на стационарную лестницу. Стационарная лестница может устанавливаться как внутри, так и снаружи башни на одной из ее нерабочих сторон и должна иметь поручни (перила) высотой 120 см от уровня

пола, оборудованные двумя дополнительными ограждениями между вертикальными стойками перил через каждые 40 см от уровня пола.

52.3. Для электронной фиксации результата на поверхность пола этажа устанавливаются финишные площадки (на каждую дорожку) размером 110x80 см и высотой 4x1 см, разделенные на две контактные полуплощадки (приложение № 20).

52.4. Финишные площадки устанавливаются (широкой стороной) перед линией по центру относительно осевой линии оконного проема и закрепляются к полу. Линия для установки финишных площадок наносится на поверхность пола каждого этажа параллельно рабочей части учебной башни по всей ее длине, ближний край линии совпадает с проекцией внутреннего края подоконника на поверхность пола этажа.

52.5. Учебная башня должна быть оборудована страховочными устройствами.

52.5.1. Страховочной сеткой (описание конструкции приложение № 21).

52.5.2. При отсутствии страховочной сетки страховочное устройство, состоящее из спасательной веревки, карабина и двух блоков, закрепленных на вертикальной фронтальной стороны башни (блоки крепятся слева от оконных проемов: нижний блок на уровне 1,2 м, а верхний на уровне 10 м от уровня беговых дорожек).

52.6. Перед рабочей стороной учебной башни (стационарной) устраивается предохранительная подушка в глубину не менее 1 м, шириной от фасадной стороны 4 м, выступающая за габариты башни не менее чем на 1 м.

52.6.1. Для отвода воды из приямка подушки делается дренаж или другое устройство, обеспечивающее сток воды. Предохранительная подушка формируется из пружинистого основания (плотно уложенные автопокрышки радиусом не более 18 дюймов, куски пористой резины в мешках и т. п.) толщиной 50 см, на которое горизонтально в один слой укладываются мешки с опилками; засыпки толщиной не менее 20 см, состоящей из опилок и песка, которые перемешиваются между собой и насыпаются слоем на

мешки. Соотношение опилок и песка определяется в зависимости от фракции опилок и влажности песка индивидуально (рекомендованное соотношение песок – опилки 1 к 1 по объему). Между пружинистым основанием и мешками с опилками делается прокладка из брезента или аналогичного прочного материала, препятствующего пропуску засыпки на дно ямы.

52.6.2. Поверхность предохранительной подушки, состоящая из смеси для засыпки ямы должна быть на одном уровне с беговой дорожкой, достаточно взрыхленной и увлажненной.

52.6.3. Перед рабочей стороной учебной башни (сборно-разборной) устанавливается подиум с беговыми дорожками и каркасом для устройства предохранительной подушки высотой от поверхности твердого основания 1 м, шириной от фасадной стороны башни 4 м, выступающим за габариты фасада башни не менее 1 м.

53. Площадка для проведения соревнований по пожарной эстафете

53.1. Длина дорожки должна быть 400 м, ширина не менее 2,40 м. Беговая дорожка отделяется от внутреннего поля бровкой, окрашенной в белый цвет (приложение № 22).

53.2. Счет дорожек ведется от внутренней бровки. Все дорожки отделяются друг от друга белыми линиями шириной 5 см, нанесенными с внешней стороны каждой дорожки. Ширина линии, справа по ходу бегуна, идет в счет ширины дорожки.

53.3. Обмер должен производиться по линиям измерения, отстоящим для первой дорожки на 30 см от внутреннего края бровки, для остальных дорожек – на 20 см от соседней внутренней. Измерение дорожек производится металлической рулеткой.

53.4. На беговой дорожке по всей ее ширине под прямым углом к бровке размечаются белыми линиями «старт» и «финиш». На каждом этапе размечается зона передачи эстафеты длиной 20 м. Она ограничивается двумя поперечными линиями на расстоянии 10 м вперед и назад от линии начала этапа. Линии зоны передач необходимо обозначать конусообразными стойками, высотой не менее 30 см, расположенными на разделительной линии беговых дорожек.

53.5. На каждой дорожке устанавливаются следующие препятствия:

53.5.1. Первый этап (приложение № 23) – в 30 м от старта передняя часть домика, длина домика 5 м, высота от земли до конька крыши 2,5 м, 50 ширина основания домика 2,0 – 2,4 м. Крыша двухскатная, длиной 4 м, ширина каждого ската крыши 1,5 м, угол наклона скатов 30°. Поперек скатов по всей их длине набивается брус шириной 10 см и высотой 6 см на расстоянии 15 см от нижнего края ската до бруса. Передняя часть крыши (со стороны старта) выпиливается на 30 см в обе стороны от конька (на глубину 5 – 7 см). Рабочая поверхность ската крыши домика оборудуется спортивным (универсальным) резиновым покрытием (не менее 60 см шириной и 400 см длиной) для бега в обуви с шипами. Передняя часть домика зашивается досками или аналогичным прочным материалом. В конце домика устраивается горизонтальная площадка длиной 1 м, высотой от земли 1,75 м, шириной 2,4 м. Для женщин, юношей, девушек дополнительно устанавливается вторая горизонтальная площадка длиной 1,4 м и высотой от земли 90 см, шириной 2,4 м. Верхняя поверхность площадок оборудуется спортивным (универсальным) резиновым покрытием для бега в обуви с шипами. Дополнительная площадка, которую перемещать запрещено, устанавливается после домика на беговой дорожке по линии проекции дальнего края первой горизонтальной площадки. На беговую дорожку наносятся ограничительные линии по линиям проекций дальних краев горизонтальной и дополнительной площадок.

53.5.2. Второй этап – в 50 м от начала этапа — забор высотой 2 м (для юношей – 1,70 м, женщин, девушек – 70 см), устанавливается по линии «нормали».

53.5.3. Третий этап – в 15 м от начала этапа устанавливаются два рукава в скатках. В 25 м от начала этапа — начало переднего конца сродни. В конце горизонтальной части бревна наносится белой краской поперек дорожки по всей ее ширине ограничительная линия, в 55 м от начала этапа — разветвление, в 80 м от начала этапа наносится белая линия отсоединения ствола поперек дорожки по всей ее ширине.

53.5.4. Четвертый этап – в 20 м от начала этапа устанавливается огнетушитель, в 50 м железный противень длиной 1,5 м, шириной 1 м, высотой борта 20 см. Противень устанавливается передней стенкой на отметке 50 м продольной осевой линией по середине дорожки на подставке (щите) из любого материала высотой не более 5 см. По ширине беговой дорожки под подставку противня, для защиты от термического воздействия, допускается размещение полотна из специального негорючего материала. На вираже на расстоянии 5 м после противня второй дорожки допускается устанавливать конусы высотой 30 см на разграничительную линию между дорожками.

53.6. В противень заливается смесь жидкостей в следующей последовательности: во время подготовки к забегу – 30 л воды, 2 л дизельного топлива; через 5 секунд после команды «Старт» – 0,25 л автомобильного бензина (АИ-92).

53.7. Горючая жидкость в противне на всех дорожках одновременно поджигается по команде судьи на двадцатой секунде после старта.

53.8. После каждого забега противень освобождается от остатков жидкости, промывается и заливается в установленной последовательности новыми порциями жидкости.

53.9. На каждом соревновании рекомендуется использовать 2-3 комплекта противней.

53.10. Препятствия пожарной эстафеты должны устанавливаться на прямых линиях так, чтобы путь движения участников проходил параллельно линиям разметки беговых дорожек.

53.11. Параметры остальных препятствий, применяемых в эстафете, соответствуют параметрам препятствий, применяемых на полосе препятствий.

54. Площадка для проведения соревнований по боевому развертыванию

54.1. Общая длина дистанции от старта до места установки мишеней – 100 м для мужчин, 80 м для женщин, 60 м для юношей и девушек (приложения №№ 24, 26, 27).

54.2. Стартовая линия наносится в 10 м от центра щита (схем щита и мишеней приложение № 27) перед ним, за ним и справа от него. Позиция ствольщиков

находится от центра щита на расстоянии 85 м для мужчин, 65 м для женщин и 45 м для юношей и девушек. Позиция ствольщиков обозначается белым брусом 5х5 см.

54.3. На расстоянии 4 м (для юношей, девушек - 1,5 м) влево от края щита устанавливается резервуар с водой. На щите укладываются мотопомпа, рукава, разветвление, стволы, сетка, ключи.

54.4. При выполнении боевого развертывания емкость пополняется водой, не допуская ее переполнения. Пополнение бака начинается сразу после выхода воды из напорного патрубка мотопомпы.

54.5. Пожарные рукава выдаются командам для подготовки не менее чем за 1 час до начала соревнований.

54.6. До начала соревнований проводится опробование стволов и проверка работы мишеней.

54.7. Организаторы соревнований обязаны обеспечить видеосъемку работы ствольщиков на позиции и работу команды на щите, в том числе баке с водой.

55. Площадка для проведения соревнований по установке и подъему по трехколенной выдвижной лестнице

55.1. Площадка для проведения соревнований по установке и подъему по трехколенной выдвижной лестнице соответствует требованиям к площадке для проведения соревнований по штурмовой лестнице, кроме стартовой линии.

55.2. Для проведения соревнований на расстоянии 30 м от основания башни наносится стартовая линия, на которую устанавливается макет АЦ. Стартовая линия белого цвета наносится параллельно фасаду башни.

56. Особенности проведения соревнований в помещениях

56.1. Соревнования проводятся в крытых спортивных комплексах, имеющих не менее двух беговых дорожек и учебную башню для проведения соревнований по полосе препятствий и штурмовой лестнице.

56.2. Дорожка для проведения соревнований на полосе препятствий должна быть длиной не менее 115 метров (после финиша не менее 10 метров и 5 метров до линии старта). В случае невозможности обеспечить требуемое расстояние после

финиша, следует предусмотреть мягкие упоры, обеспечивающие безопасность спортсменов.

57. Пожарное оборудование

К пожарному оборудованию предъявляются следующие требования:

57.1. Штурмовая лестница цельная или разборная (приложение № 28): вылет крюка не менее 40 см; вес лестницы не менее 8,5 кг; ширина 300 мм (± 5 мм); количество ступеней на лестнице – 13, длина лестницы 410 см (± 3 см). Допускается изготовление лестницы из любых материалов, не ухудшающих качества лестницы, в соответствии с требованиями испытаний на прочность. Деформация (искривление) конструкции тетив спортивных лестниц не должна превышать 3 см относительно оси тетивы по всей ее длине.

57.2. Лестница для преодоления домика первого этапа пожарной эстафеты: вес не менее 8 кг; длина не менее 2,95 м; ширина 300 мм (± 5 мм); количество ступенек – 8. Ступени могут быть круглыми или прямоугольными, допускается покрытие рабочих поверхностей ступеней прорезиненным материалом. Тетивы не должны иметь изменения конструкции сварочным путем.

57.3. Рукава пожарные (льняные, синтетические и т. д.): длина не менее 19 м, ширина не менее 60 мм, вес пары рукавов не менее 5 кг (для женщин, девушек – не менее 4 кг). Разрешается применять металлические и пластмассовые соединительные головки «РОТ». Наличие уплотнительных прокладок на соединительных головках обязательно. Высота скатки рукавов (без учета соединительных головок) не более 35 см. Разрешается использовать вставки, предназначенные только для исключения падения, на рукавах, которые должны быть надежно закреплены. Запрещается вставлять внутрь скатки рукава дополнительные вставки из различных твердых материалов.

57.4. Ствол пожарный: длина не менее 25 см, вес не менее 0,4 кг, ленточная лямка (шнур) длиной не более 0,5 м.

57.5. Разветвление трехходовое пожарное, с одним центральным вентиляем, металлической ручкой и всеми соединительными полугайками, а также уплотнительной прокладкой в полугайке, к которой спортсменом присоединяется рукавная линия, на опорных стойках без шипов (количество стоек не более 4, диаметр стой-

ки от 1 до 4 см) устанавливается таким образом, чтобы его соединительная полугайка находилась над линией отметки для установки разветвления. Расстояние от любой нижней части соединительной полугайки, к которой присоединяется рукавная линия, до покрытия беговой дорожки должно быть не более 6 см. Вертикальная плоскость соединительной головки к горизонтали беговой дорожки должна быть под прямым углом. Разветвление разрешается устанавливать под любым углом (влево и право) по отношению к линии старта, соблюдая вышеизложенные в данном пункте условия размещения соединительной полугайки, к которой присоединяется рукавная линия. Исключается применение разветвлений на платформе.

57.6. Выдвижная трехколенная лестница, весом не менее 40 кг, состоит из комплекта трех металлических колен одностипного профиля (нижнего, среднего и верхнего), механизма выдвижения, смещение и фиксации. Колени должны состоять из двух тетив специального сечения, которые соединены между собой рифлеными ступенями. Все колена имеют по двенадцать ступеней, которые закреплены в отверстиях тетив.

57.7. В пожарной эстафете на 4-м этапе применяется порошковый огнетушитель, имеющий сертификат соответствия ГОСТ Р 51057-2001 «Техника пожарная. Огнетушители переносные. Общие технические требования. Методы испытаний», массой заряда 5 ± 1 кг.

57.7.1. Огнетушитель должен иметь: запорное устройство, обеспечивающее свободное открывание и закрывание специального клапана простым нажатием на рычаг; на верхней части встроенный манометр - сигнализатор работоспособности огнетушителя; ручку с рычагом; шланг резиновый с тканевой оплеткой и металлическим штуцером, соединяющим шланг с огнетушителем, и раструбом на конце с отверстием spryska (раструба) круглой формы. Допускается применение огнетушителя при номинальном давлении (зеленая зона) 1.4 ± 0.2 МПа.

57.7.2. Основные технические характеристики огнетушителя: огнетушащее вещество: огнетушащий порошок АБСЕ; вытесняющий газ: Азот (аналогичный инертный газ); масса огнетушителя: не более 10 кг; габаритные размеры: по высоте не более 510 и диаметром не более 200 мм; длина шланга: 400-600 мм; внутренний диаметр отверстия spryska: не более 8 мм;

длина выброса заряда: не менее 3 м; продолжительность непрерывной подачи огнетушащего вещества: не менее 10 сек.

57.8. Для дисциплины «Боевое развертывание» с использованием пожарной мотопомпы, предназначенной для подачи воды: требования к габаритным размерам мотопомпы Д×Ш×В не более, 1300×780×930 мм; требования к массе изделия: не более, 250 кг; требования к номинальной подаче воды не менее 1200 л×мин; требования к номинальному напору воды: не менее, 100 м; требования к номинальной геометрической высоте всасывания не менее 3,5 м; требования к максимальной геометрической высоте забора воды не менее 7 м; требования к времени забора воды с максимальной геометрической высоты: не более 40 с; требования к подаче воды при максимальной геометрической высоте забора воды и номинальном напоре не менее, 600 л×мин; требования к максимальному рабочему давлению на входе в насос не менее 0,6 Мпа; требования к максимальному рабочему давлению на выходе из насоса 55 не менее 1,5 Мпа; требования к условному диаметру всасывающего патрубка: 1 × 100 мм; требования к количеству и условному диаметру напорных патрубков 2 х 70 мм; требования к типу насоса изделия: должен быть центробежным, двухступенчатым; требование к вакуумной системе изделия: должна быть автоматической; С пожарной мотопомпой применяется оборудование в соответствии с таблицей № 2.

Таблица № 2.

Оборудование для пожарной мотопомпы, применяемой в спортивной дисциплине «боевое развертывание»

№ п/п	Наименование	Количество, шт.		
		Мужчины	Женщины	Юноши де- вушки, юнио- ры, юниорки
1.	Рукава всасывающие Ø 100 – 110 мм, длина 2,5 м	2	2	1
2.	Сетка заборная Ø 100 – 110 мм	1	1	1
3.	Рукава магистральные Ø 66 мм, длина 20 ± 0,5 м	3	2	2

4.	Рукава рабочие Ø 51 мм, длина 20 ± 0,5 м	4	4	2
5.	Разветвление трехходовое	1	1	1
6.	Стволы неперекрывные Ø 51 мм, Ø spryska 13 мм	2	2	2
7.	Ключи	2	2	2
8.	Щит для укладки оборудования 2 × 2 м	1	1	1
9.	Резервуар емкостью > 1000 л H = 800 мм; L = 1200 мм; D = 1100 мм	1	1	1
10.	Мишени, емкость > 15 л	2	2	2

57.9. Емкость мишени объемом не менее 15 л должна изготавливаться из прозрачного материала. Емкость рекомендуется оборудовать светозвуковыми приспособлениями, обозначающими окончание заполнения мишени.

57.10. Организация, проводящая соревнования, должна предоставить пожарное оборудование для боевого развертывания.

ГЛАВА VII. ТРЕБОВАНИЯ К СПОРТИВНОЙ ФОРМЕ И ЭКИПИРОВКЕ СПОРТСМЕНОВ

58. Одежда и обувь участников соревнований

58.1. Спортсмены выступают во всех спортивных дисциплинах в специальных спортивных костюмах, в специальной обуви на обе ноги.

58.2. Цвет спортивной (боевой) одежды, в командных видах, должен быть одинаков для всей команды (кроме участника на 4-м этапе пожарной эстафеты), одежда должна быть чистой, аккуратно подогнанной. На торжественных церемониях открытия и закрытия соревнований спортивная команда должна быть в одинаковой форме одежды.

58.3. Одежда и обувь должны отвечать следующим требованиям:

58.3.1. Костюм спортивный из материала, непрозрачного даже в мокром состоянии. Низ рукавов должен быть на уровне кистей рук, низ брюк не выше 10 см от уровня земли.

58.3.2. Специальная обувь предназначена для защиты ног и прочного контакта с поверхностью дорожки. Однако обувь не должна быть специальной конструкции, включая использование каких-либо вставок внутрь и дополнительных технологий, дающих спортсмену какое-либо преимущество перед другими участниками. На подошве и каблуке разрешается иметь насечки, углубления, зубцы или выступы. На подошве и каблуке разрешается иметь шипы или гнезда к ним.

59. Средства защиты и специальная экипировка

59.1. Участники соревнований выступают во всех дисциплинах в пожарных или спортивных касках, с пожарно-спортивным поясом.

59.1.1. Каска пожарная или спортивная должна обеспечивать защиту головы и лица спортсмена от механических и термических воздействий.

59.1.2. Пояс пожарно-спортивный, шириной не менее 50 мм, должен иметь пряжку.

59.2. Участник 4-го этапа пожарной эстафеты должен быть в рукавицах или перчатках из несинтетических материалов для защиты поверхности кожи рук от воздействия огня. Лицо должно предохраняться защитным, прозрачным козырьком (забралом), прикрепленным к корпусу каски (защитный козырек должен закрывать лицо участника по его длине и ширине, и иметь выпуклую форму). Для юниоров, юношей, не достигших 18 лет, девушек, юниорок и женщин является обязательным использование подшлемника. При тушении горячей жидкости забрало должно быть 57 опущенным.

59.3. На спортивной одежде в верхней части спинки обозначается фамилия спортсмена, способом нанесения непосредственно на ткань одежды или на отдельный элемент, надежно закрепленный на одежде. Размер шрифта по высоте не менее 6 см.

59.4. В случае если Положением о проведении соревнований предусмотрено использование номеров участников – организация, проводящая соревнования обя-

зана обеспечить участников номерами. Если всем участникам выдается только по одному номеру, то в соревнованиях по штурмовой лестнице его следует прикреплять на спину, а в остальных дисциплинах – на грудь. Высота шрифта цифр нагрудного номера должна быть не менее 15 см, а толщина не менее 2 см.

59.5. На соревнованиях статусом межрегиональных соревнований Главных управлений МЧС России и выше на одежде спортсменов должна быть эмблема (герб) субъекта Российской Федерации и фамилия.

59.6. В целях рекламы допускается на спортивных костюмах или касках иметь товарный знак фирмы спонсора.

59.7. Участники, прибывшие на соревнования в одежде, снаряжении и обуви, не отвечающих требованиям настоящих Правил, к соревнованиям не допускаются.

Пříloha č. 2 – Rusko-český glosář

Rusko-český glosář

A

автопокр <u>ы</u> шка, <i>ж</i> (-и; 2 <i>мн.</i> -шек)	plášť (automobilu)	pneumatiky
агитация, <i>ж</i> (-и)	propagování, propagace	
азот, <i>м</i> (-а)	dusík	
акт, <i>м</i> (-а)	dokument	

Б

бак, <i>м</i> (-а)	nádrž, kád'	
ба <u>ш</u> ня, <i>ж</i> (-и; 2 <i>мн.</i> -шен)	věž	
уче <u>б</u> ная (-ый, -ое) б.	cvičná v.	
боево <u>е</u> (-ой, -ая) развёртывание, <i>с</i> (-я)	požární útok	
бревно <u>о</u> , <i>с</i> (-а; брёвна, брёвен, брёвнам)	kladina	
преодоле <u>т</u> ь б.	překonat k.	
бегун, <i>м</i> (-а)	běžec	
брезент, <i>м</i> (-а)	celta, plachta	
бров <u>к</u> а, <i>ж</i> (-и)	okraj	
брус <u>о</u> к, <i>м</i> (-ска)	hranol(ek)	
бу <u>м</u> , <i>м</i> (-а)	kladina	
сход, <i>м</i> (-а) с б.	sestup z k.	

В

вент <u>и</u> ль, <i>м</i> (-я)	ventil	
в. напорного патруб <u>к</u> а, <i>м</i> (-ок)	v. tlakového hrdla	

верё <u>в</u> ка, <i>ж</i> (-и)	lano, provaz
спасат <u>е</u> льная (-ый, -ое) в.	záchranné l.
вещ <u>е</u> ство, <i>с</i> (-а)	látka
огне <u>т</u> ушащее в.	hasební l.
взрыхл <u>е</u> нный (-ая, -ое)	nakypřený
видео <u>к</u> amera, <i>ж</i> (-ы)	kamera
цифр <u>о</u> вая (-ой, -ое) в.	digitální k.
вира <u>ж</u> , <i>м</i> (-а)	zatačka
вод <u>а</u> , <i>ж</i> (-ы, 4 воду; воды, вод, водам)	voda
отв <u>о</u> д, <i>м</i> (-а) в.	odtok v.
пода <u>ч</u> а, <i>ж</i> (-и) в.	přívod v.

Г

га <u>з</u> , <i>м</i> (-а/-у)	plyn
инерт <u>н</u> ые г.	inertní p.

Д

давл <u>е</u> ние, <i>с</i> (-я)	tlak
номинал <u>ь</u> ное (-ый, -ая; -лен, -льна) д.	jmenovitý t.
двое <u>б</u> орье, <i>с</i> (-я)	dvojboj
дисквал <u>и</u> фикация, <i>ж</i> (-и)	diskvalifikace
дисци <u>п</u> лина, <i>ж</i> (-ы)	disciplína
пож <u>а</u> рная (-ый, -ое) д.	požární d.
спорт <u>и</u> вная (-ый, -ое; -вен, -вна) д.	sportovní d.
дом <u>и</u> к, <i>м</i> (-а)	domeček
до <u>п</u> инг, <i>м</i> (-а)	doping

допинг-контроль, м (-я) dopingová kontrola
дорожка, ж (-и, 2 мн. -жек) dráha

беговая (-ой, -ое) д. běžecká d.
дрессельная (-ая, -ое) заслонка, ж (-и) vřetenový ventil
дюйм, м (-а) palec (míra)

Ё

ёмкость, ж (-и) nádoba

ё. мишени, ж (-ь) n. terče

Ж

жеребъёвка, ж (-и) losování

жидкость, ж (-и) kapalina

горючая (-ий, -ее; -юч) ж. hořlavá k.

горящая (-ий, -ее) ж. hořící k.

тушить горящую ж. (u)hasit hořící k.

З

забег, м (-а) rozběh

полуфинальный (-ая, -ое) з. semifinální r.

предварительный (-ая, -ое; -лен, -льна) з. předešlý r.

финальный (-ая, -ое) з. finální r.

забор, м (-а) bariéra

заглушка, ж (-и) záslepka, zaslepovací příruba

зазор, м (-а) mezera

зажигание, с (-я) zapalování

запуск, м (-а) sp(o)uštění, start (ování),

zapnutí

производить з.	startovat, nastartovat
заряд, м (-а)	náplň
И	
измеритель, м (-я)	měřicí přístroj, měřič, měřidlo
и. ветра	měřič rychlosti větru, větroměr
искривление, с (-я)	zakřivení
К	
карабин, м (-а)	karabina
каска, ж (-и; 2 мн. -сок)	přilba, helma
каркас, м (-а)	nosná konstrukce
клапан, м (-а)	ventil
предохранительный (-ая, -ое) к.	pojistný v.
пусковой (-ая, -ое) к.	startovací v.
клеймо, с (-а; клейма, клейм, клеймам)	razítko
кран, м (-а)	kohout (ek)
бензиновый (-ая, -ое) к.	benzínový (palivový)
к.	
крюк, м (-а, б крюке)	háček
козырёк, м (-рька)	štít
защитный (-ая, -ое) к.	ochranný š.
коллегия, ж (-и)	komise
судейская (-ий, -ое) к.	к. rozhodčích
команда, ж (-ы) ¹	družstvo ¹
команда, ж (-ы) ²	povel ²

кры <u>ш</u> а, <i>жс</i> (-и)	střecha
конё <u>к</u> , <i>м</i> (-н <u>ь</u> к <u>а</u>) к.	hřeben s.
подним <u>а</u> ться на к.	stoupat, vystupovat na s.
к <u>л</u> ык, <i>м</i> (-а)	zub (u půlspojky, koncovky)
кон <u>у</u> с, <i>м</i> (-а)	kužel
конусооб <u>р</u> азный (-ая, -ое; -зен, -зна)	kuželovitý
к. ст <u>о</u> йка	kužel
Л	
л <u>е</u> стница, <i>жс</i> (-ы) ¹	schodiště ¹
стационар <u>н</u> ая (-ый, -ое) л.	pevné s.
л <u>е</u> стница, <i>жс</i> (-ы) ²	žebřík ²
кол <u>е</u> но л.	díl ž.
тр <u>ё</u> хкол <u>е</u> нная выдвиг <u>н</u> ая л.	třídílný výsuvný ž.
штурмов <u>а</u> я (-о <u>й</u> , -о <u>е</u>) л.	ž. (k útoku)
л <u>и</u> ния, <i>жс</i> (-и) ¹	čára ¹
л. размет <u>к</u> и, <i>жс</i> (-а)	vyznačená č.
л. фини <u>ш</u> а, <i>м</i>	cílová č.
огранич <u>и</u> тельная (-ый, -ое) л.	hraniční, ohraničující
č.	
осев <u>а</u> я (-о <u>й</u> , -о <u>е</u>) л.	osa
раздел <u>и</u> тельная (-ый, -ое) л.	dělicí č.
старт <u>о</u> вая (-ый, -ое) л.	startovní č.
л <u>и</u> ния, <i>жс</i> (-и) ²	vedení ²
всасыв <u>а</u> ющая (-ий, -ее) л.	přívodní v.

магистральная (-ый, -ое) л.	dopravní v. - tlakové požární hadice „B“ (hov. béčková hadice)
рабочая (-ий, -ее) л.	útočné v. - tlakové požární hadice „C“ (hov. céčková hadice)
лoзунг, м (-а)	heslo, slogan

М

масса, ж (-ы)	hmotnost
материал, м (-а)	materiál
защитный (-ая, -ое) м.	ochranný m.
прозрачный (-ая, -ое) м.	průhledný m.
прорезиненный (-ая, -ое) м.	pogumovaný m.
прочный (-ая, -ое) м.	pevný m.
строительный (-ая, -ое) м.	stavební m.
мера, ж (-ы)	opatření
м. безопасности, ж	bezpečnostní o.
мишень, ж (-и)	terč
заливка, ж (-и) м.	plnění t.
мотопомпа, ж (-ы)	motorová stříkačka (hov. mašina)

Н

напор, м (-а)	tlak
слабый (-ая, -ое) н.	slabý tlak

нажатие, с (-я)	stlačení
н. на клапан, м (-а)	s. ventilu
насос, м (-а)	čerpadlo, pumpa
неисправность, ж (-и)	(zá) vada, porucha,
	nefunkčnost
техническая (-ий, -ое) н.	technická z.
норма, ж (-ы)	norma, předpis, pravidlo
гигиенические (-ий, -ая, -ое) нормы	hygienické předpisy

О

обмер, м (-а)	měření
обрез, м (-а)	hrana
о. стены, ж (-а)	h. stěny
огнетушитель, м (-я)	(přenosný) hasicí přístroj
	(PHP)
опилки, мн (-лок)	piliny
отверстие, с (-я)	otvor, díra

П

патрубок, м (-бка)	hrdlo
всасывающий (-ая, -ее) п.	sací h.
напорный (-ая, -ое) п.	tlakové h.
перебежка, ж (-и)	opakovaný pokus
передача, ж (-и)	předá(vá)ní
зона передачи	předávací pásmo
перила, мн. (-ил)	zábradlí

перпендикулярно	kolmo
площадка, ж (-и) ¹	plošina ¹
площадка, ж (-и) ²	sportoviště ²
погрешность, ж (-и)	chyba, omyl
погрешность размеров	odchýlení od rozměrů
погружать, несов. (-аю, -аешь)	ponořovat, ponořit
п. в резервуар, м (-а)	p. do nádrže
поджигать, несов. (-аю, -аешь)	podpalovat, zapalovat
подоконник, м (-а)	parapetní deska, parapet
подушка, ж (-и)	podložka
предохранительная п.	bezpečnostní p.
пожарный (-ая, -ое)	požární, hasičský
пожарная дисциплина	p. disciplína
пожарный автомобиль	p. automobil, cisterna
(АЦ = Автоцистерна пожарная)	
пожарный (спортивный) ствол	(požární) proudnice
покрытие, с (-я)	povrch
синтетическое (-ий, -ая) п.	umělý p.
положение, с (-я)	pozice
занять (сов.), занимать (несов.) п.	zaujmout, zaujímat p.
произвольное (-ый, -ая) п.	libovolná p.
стартовое (-ый, -ая) п.	startovní p.
полугайка, ж (-и)	půlspojka
поперечный, (-ая, -ое)	příčný

поперёк	napříč, příčně
попытка, <i>ж</i> (-и)	pokus
порошок, <i>м</i> (-шка)	prášek
поручень, <i>м</i> (-чня)	zábradlí
препятствие, <i>с</i> (-я)	překážka
Полоса препятствий	Běh na 100 m s překážkami
приземление, <i>с</i> (-я)	přistání
проекция, <i>ж</i> (-и)	průmět
проём, <i>м</i> (-а)	otvor
око́нный (-ая, -ое) п.	okno
проклад́ка, <i>ж</i> (-и)	těsnění
пропускание, <i>с</i> (-я)	propouštění, prostupování, prostup
протест, <i>м</i> (-а)	protest
подача, <i>ж</i> (-и) протеста	podání protestu
противень, <i>м</i> (-вня)	nádrž (při štafetě)
прочность, <i>ж</i> (-и)	pevnost, odolnost
пружинистый (-ая, -ое; -ист)	pružící, pružný
Р	
разветвление, <i>с</i> (-я)	rozdělovač
раздевалка, <i>ж</i> (-и; 2 мн. -лок) (<i>hovor.</i>)	šatna
разминка, <i>ж</i> (-и)	rozcvička, rozcvičení
разрыв, <i>м</i> (-а)	prasknutí (exploze, výbuch)

резервуар, м (-а)	nádrž
рези <u>н</u> а, ж (-ы)	guma, pryž
пористая рези <u>н</u> а	porézní guma
«Рездор» (рези <u>н</u> овая доро <u>ж</u> ка)	gumový, pryžový po-
vrch	
ре <u>й</u> ка, ж (-и)	lať (ka)
рука <u>в</u> , м (-а; -а, -ов)	hadice
вса <u>с</u> ывающий рука <u>в</u>	savice (hov. savka)
рука <u>в</u> в скат <u>к</u> ах	smotaná hadice
рулет <u>к</u> а, ж (-и)	měřické pásmo
руч <u>к</u> а, ж (-и)	rukojet'
металли <u>ч</u> еская (-ий, -ое) р.	kovová r.
рыча <u>г</u> , м (-а)	páčka, kohout
С	
се <u>т</u> ка, ж (-и)	koš, sací koš
скат, м (-а)	sklon
с. кры <u>ш</u> и, ж (-а)	s. střechy
скат <u>к</u> а, ж (-и)	kotouč
скат <u>к</u> а рука <u>в</u> а	k. hadice
смесь, ж (-и)	směs
горю <u>ч</u> ая (-ий, -ее) с.	hořlavá s.
смык <u>а</u> ние, с (-я)	spojování, spojení
соревнов <u>а</u> ние, с (-я)	závod
лич <u>н</u> ое (-ый, -ое) с.	individuální z.
с. региона <u>л</u> ьного (-ый, -ая, -ое) уровня	krajská soutěž

с. муниципального (-ый, -ая, -ое) уровня	okrsková soutěž
спортив <u>н</u> ый (-ая, -ое; -вен, -вна)	sportovní
с. ба <u>з</u> а, <i>ж</i> (-ы)	s. zázemí
с. объе <u>к</u> т, <i>м</i> (-а)	s. zařízení
с. сна <u>р</u> яд, <i>м</i> (-а)	s. nářadí
ср <u>ы</u> в, <i>м</i> (-а)	stržení
ста <u>р</u> тёр, <i>м</i> (-а)	startér
ста <u>р</u> ший с.	hlavní s.
ста <u>р</u> товый (-ая, -ое)	startovní, startovací
с. тум <u>б</u> а, <i>ж</i> (-ы)	s. blok
с. писто <u>л</u> ет, <i>м</i> (-а)	s. pistole
стволь <u>ц</u> ик	prouďař (hov. proud'ák)
сто <u>й</u> ка, <i>ж</i> (-и)	sloupek
о <u>п</u> орная (-ый, -ое) с.	nosný s.
ф <u>и</u> нишная (-ый, -ое) с.	cílový s.
суд <u>я</u> , <i>м</i> (-и; судьи, судей/судей, судьям)	rozhodčí
секун <u>д</u> ометри <u>с</u> т, <i>м</i> (-а)	časoměřič
с. на ф <u>и</u> нише, <i>м</i>	cílový r.
с. на дистан <u>ц</u> ии, <i>ж</i>	traťový r.
сход <u>н</u> и, <i>ж</i> (-ей; ед. -я, -и)	můstek
пе <u>р</u> едняя сход <u>н</u> я	náběhový můstek
да <u>л</u> ьняя сход <u>н</u> я	seběhový můstek
Т	
таб <u>л</u> о, <i>с</i> (<i>нескл.</i>)	inform. (výsledková) tabule

тетива, <i>ж</i> (-ы)	svislá stojna, štěřina, postranní část žebříku
топливо, <i>с</i> (-а)	topivo, palivo, pohonná látka
дизельное (-ый, -ое) т.	nafta
У	
упор, <i>м</i> (-а)	mantinel, zábrana
Ф	
фанера, <i>ж</i> (-ы)	překližka
флаг, <i>м</i> (-а)	praporek
цветной (-ая, -ое) ф.	barevný p.
Ц	
центробежный (-ая, -ое)	odstředivý
церемониал, <i>м</i> (-а)	ceremoniál, vyhlášení
торжественный (-ая, -ое) ц.	slavnostní с.
Ш	
шип, <i>м</i> (-а)	hrot
обувь, <i>ж</i> (-и) с шипами	obuv s hroty
шланг (для огнетушителя), <i>м</i> (-а)	hadice
Щ	
щит, <i>м</i> (-а)	základna
Э	
эстафета, <i>ж</i> (-ы)	štafeta, štafetový běh/závod,
kolík	
этап, <i>м</i> (-а)	úsek
этап эстафеты	úsek štafety

Ю

юниор, *м* (-а)

starší dorostenec

юниорка, *ж* (-и)

starší dorostenka

юноша, *м* (-и; 2 *мн.* -ей)

střední dorostenec

Anotace

Jméno a příjmení autora: Bc. Karina Medvedenková

Jméno a příjmení vedoucího práce: Mgr. Martina Pálušová, Ph.D.

Název katedry a fakulty: Katedra slavistiky, Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Název diplomové práce: Komentovaný překlad odborného textu

Počet znaků (včetně mezer): 204 412

Klíčová slova: odborný styl, odborný text, překlad, překladatelské transformace, terminologie, překladatelský komentář, požární sport

Charakteristika práce: Tato diplomová práce je zaměřena na komentovaný překlad odborného textu z oblasti požárního sportu. Práce je rozdělena na dvě hlavní části, a to teoretickou a praktickou. Teoretická část se věnuje charakteristice odborného stylu a prostředkům, které využívá. Součástí této první části práce je také kapitola, týkající se tématu překládaného textu, tedy požárního sportu. Hlavním cílem praktické části je vypracování adekvátního překladu a překladového komentáře. Na konci práce je přiložen seznam literatury, která byla při psaní práce použita. V přílohách je uveden originál odborného textu a vypracovaný česko-ruský glosář s vybranými termíny z přeloženého textu.

Annotation

First and last name of the author: Bc. Karina Medvedenková

Leader: Mgr. Martina Pálušová, Ph.D.

Name of the department and the faculty: Department of Slavonic Studies, Faculty of Arts, Palacký University in Olomouc

Title of the bachelor thesis: The Annotated Translation of a Special Text

Number of Characters (spaces included): 204 412

Key words: professional style, professional text, translation, translation transformations, terminology, translation annotation, fire sport

Characteristic: This diploma thesis focuses on the annotated translation of a professional text in the field of fire sports. The thesis is divided into two main parts, theoretical and practical. The theoretical part deals with the characteristics of the professional style and the means it uses. This first part of the thesis also includes a chapter concerning the topic of the translated text, namely fire sports. The main aim of the practical part is to develop an adequate translation and translation commentary. At the end of the thesis, a list of literature that was used during writing of the thesis is attached. The appendices include the original professional text and the elaborated Czech-Russian glossary with selected terms from the translated text.